

МУНАЙШЫ

НАПОЛНЯ
ЖИЗНЬ
ДВИЖЕНИЕМ

ТІРШІЛІКТІ
ҚОЗҒАЛЫСПЕН
КӨРКЕМДЕЙМІЗ

WORKING TO KEEP
YOU ON THE MOVE

2019

«ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

2019

Корпоративное издание компании «ПетроҚазақстан», предназначенное для сотрудников.

2019

Corporate PetroKazakhstan publication for the employees.

МҰНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Редакциялық кеңес:

Хуан Сяньсюн, «ПетроҚазақстан» Президенті
Р. Бектуров, «ПетроҚазақстан» Вице-президенті
Е. Гребенникова, жауапты редактор

М. Джайлганова, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі директор, ПҚОСИ

А. Тілеубаева, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі менеджер, ПҚОСИ

Е. Жұмаділ, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚОП

Л. Сәдібек, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

И. Аралбаева, мемлекеттік органдармен жұмыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

А. Сұлтангереева, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚҚР

Фотографтар:

А. Тайгунов, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚҚР

Е. Жумақын, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Редакционный совет:

Хуан Сяньсюн, Президент «ПетроКазakhstan»
Р. Бектуров, Вице-президент «ПетроКазakhstan»
Е. Гребенникова, ответственный редактор

М. Джайлганова, директор по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

А. Тлеубаева, менеджер по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

Е. Жумаділ, менеджер по администрации и связям с общественностью, ПҚОП

Л. Садібек, координатор по связям с общественностью, ПҚОП

И. Аралбаева, координатор по работе с госорганами, ПҚОП

А. Сұлтангереева, менеджер по связям с общественностью, ПҚҚР

Фотографы:

А. Тайгунов, координатор по связям с общественностью, ПҚҚР

Е. Жумақын, координатор по связям с общественностью, ПҚОП

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Editorial board:

Huang Xianxiong, President of PetroKazakhstan

R. Bekturov, Vice-President of PetroKazakhstan

E. Grebennikova, Executive Editor

M. Dzhaiganova, Director, Strategic Communications, PKOSI

A. Tleubayeva, Manager, Strategic Communications, PKOSI

E. Zhumadil, Manager, Administration and Public Relations, PKOP

L. Sadibek, Coordinator, Public Relations, PKOP

Aralbayeva, Coordinator, Work with State Authorities, PKOP

A. Sultangereeva, Manager, Public Relations, PKKR

Photographers:

A. Taigunov, Coordinator, Public Relations, PKKR

E. Zhumakyn, Coordinator, Public Relations, PKOP

МАЗМҰНЫ

3	Басшылықтың құттықтау сөзі
5	Kazakhstan Energy Week - 2019
9	Қазақстан мұнайына 120 жыл. ПҚОП.
14	ПҚҚР кәсіподағына 30 жыл!
16	ПҚОП-тағы ҚЕҚОҚ - мінсіз жұмыс жылдары!
18	ПетроҚазақстанның жастары. Біз қандаймыз? 2-бөлім. ПҚОП.
20	ПҚОП-тағы цифрландыру
22	Менің 2019 жылым
25	Аңызға айналған Бибігүл Төлегенова 90 жаста!
26	Солтүстік Каспий жобасы
28	«ПетроҚазақстан» ұжымы - «Арыс, біз біргеміз!»
29	Оқиғалар күнтізбесі

СОДЕРЖАНИЕ

33	Поздравление руководства
35	Kazakhstan Energy Week - 2019
39	120 лет казахстанской нефти. ПҚОП.
44	Профсоюзу ПҚҚР - 30 лет!
46	БОТОС на ПҚОП - годы безупречной работы!
48	Какие мы, молодежь ПетроКазakhstan? Часть 2. ПҚОП.
50	Цифровизация на ПҚОП
52	Мой 2019-й
54	Легендарной Бибігүл Тулегеновой - 90 лет!
55	Северо-Каспийский проект
57	Коллектив «ПетроКазakhstan» - «Арыс, біз біргеміз!»
58	Календарь событий

CONTENTS

62	Management address
64	Kazakhstan Energy Week - 2019
67	120 years of Kazakhstan oil. PKOP
71	30th anniversary of the PKKR trade union!
73	HSE at PKOP - years of faultless work!
75	Who we are, the youth of PetroKazakhstan? Part 2. PKOP.
77	Digitalisation at PKOP
78	My 2019
80	The Legendary Bibigul Tulegenova is 90!
81	North-Caspian Project
83	The PetroKazakhstan team "Arys, we are with you!"
84	Calendar of events

Байланыстық ақпарат:

Қазақстан Республикасы, Алматы, 050059,
Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:

Республика Казахстан, Алматы, 050059,
проспект Нұрсұлтан Назарбаев, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:

244-a Nursultan Nazarbayev Avenue,
050059, Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Құрметті «ПетроҚазақстан» қызметкерлері, әріптестер!

Дәстүр бойынша, біз жыл соңында қорытынды шығарамыз. Өтіп бара жатқан 2019 жыл біздің компания және сала үшін қандай болды? Ең алдымен, осы жыл республика мұнайшылары үшін айрықша болды - Қазақстанның өркендеуін қамтамасыз еткен және көптеген салалардың дамуы үшін платформа құрған мұнайды өндірудің басталуының 120-жылдығы.

Біз, «ПетроҚазақстан» компаниясында, биыл бірқатар ірі жобаны жүзеге асырдық, және өндірудің құлдырауы жағдайларында ең маңызды болып біздің лицензиялық аумақтарда барлау бойынша жобалар танылды. №38 ұңғыманы бұрғылау нәтижесінде барлау мен бағалау жұмыстарын жүргізуі үшін әлеуетті болып табылатын Нұралы белесінде орналасқан Орталық Керуенші жаңа кенорны ашылды.

Кенорындарының инфрақұрылымын дамыту бойынша бірқатар жоба іске асырылды. Ең ірілерінің ішінде - ҚАМ, Оңтүстік-Батыс Қарабұлақ, Қарабұлақ пен Солтүстік-Батыс Қызылқия кенорындарын электрлендіру жобасы. Бұл жобаның аясында Қызылқия ГЖЦ-нан Құмкөл ГЖЦ-на дейін магистралды газ құбыры, сол кенорындарда қосалқы станциялар мен компрессорлар салынған. Бұл жоба, сондай-ақ, енді қосымша электр қуатын өндіріп шығару үшін пайдаланылатын Қызылқия кен орнында ілеспе газды кәдеге жарату мәселелерін шешкен болатын. 2019 жылы мұнай кенорындарында экологиялық қауіпсіздікке байланысты мәселелердің шешімі болып табылатын Батыс Түзкөл кен орнында газ-турбиналық электр станциясының құрылысы бойынша жоба жүзеге асырылды. Қуаты 16,5 МВт құрайтын электр станциясының құрылысы ілеспе газды кәдеге жаратып, оны электр қуатына қайта өңдеуге мүмкіндік беретін болады. Бұл электр станция Батыс Түзкөл мен Кетеқазған кен орындарындағы вахталық кенттер, ұңғымалар, мұнайды дайындау объектілері, сорғы станциялары секілді барлық объектілерді электр қуатымен қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін болады, оған қоса, кейіннен жеке ұңғымаларға қызмет көрсететін дизель-генераторларын пайдаланудан бас тартуға жағдай туғызатын болады.

«ПетроҚазақстан Инк.» мұнай өндіру көрсеткіштері «Қазгермұнай» мен «Торғай-Петролеум» БК-дағы 50% үлесті қоса алғанда, 2019 жылы 2,5 млн. тонна мұнайды құрайтын болады, бұл бекітілген жоспардан 82,4 мың тонна артық. Жыл соңына дейін «Қазгермұнай» ұңғымаларын қоса алғанда, 80 жаңа ұңғыманы бұрғылау жоспарлануда, соның ішінде 48 өндіруші және 32 барлау мен бағалау ұңғымасы.

ҚЕҚОҚ саласында ПҚҚР-да компанияда қауіпсіздік мәдениетін арттыруға бағытталған «Қорғау» жобасының белсенді жүзеге асырылуы жалғасуда. 2019 жылы ҚЕҚОҚ жүйесін ISO 45001:2018 - Денсаулық сақтау және еңбек қауіпсіздігі менеджменті жүйелері мен ISO 14001:2015 - Экологиялық менеджмент жүйелері халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкестік бойынша сертификаттауға дайындау жұмыстары басталған болатын.

2019 жылы ПҚҚР кәсіподақ комитеті өзінің 30-жылдық мерейтойын тойлады, және маусым айында компания қызметкерлері үшін маңызды уәждеме аспектілерін қамтыған «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ мен оның қызметкерлері арасындағы 2019-2022 жылдарға арналған жаңа ұжымдық шартқа қол қойылды.

Сонымен қатар, компания өткен жылдардағыдай халықтың қорғалмаған топтарына жәрдемдесуге, бұқаралық спортты дамытуға, мәдениет пен өнерді қолдауға бағытталған әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруды жалғастыруда. Биыл «ПетроҚазақстан» көптеген жылдар бойы көмек көрсеткен өнер саласындағы ең маңызды тұлғалардың бірілері мерейтойларын тойлап жатыр. 90-жылдық мерейтойын КСРО Халық әртісі, Қазақстан мақтанышы, белгілі опера әншісі - Бибігул Ахметқызы Төлегенова тойлау үстінде, осы жыл аңызға айналған балет мектебі - А. Селезнев атындағы Алматы хореография мектебі үшін де 85-ші, мерейтойлық жыл болып танылды, және біз серіктестерімізді осы маңызды күндермен шын жүректен құттықтаймыз!

Қазақстандық мұнайдың 120-жылдығы құрметіне, «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ 266 еңбек ардагері мен қызметкері ҚР ӘМ «Қазақстан мұнайына 120 жыл» мерекелік медаліне және Энергетика министрлігінің, аймақ әкімі мен «KazEnergy» қауымдастығының салалық марапаттарына ие болды. Қыркүйек айында Атырауда 41 саланың үздік қызметкерін мемлекеттік наградаларымен марапаттау рәсімі өтті, және біз ПҚҚР қызметкері, мұнай мен газды өндіру басшысы Амантай Сержанов «Ерең еңбегі үшін» медалін ҚР Президенті Қ.К. Тоқаевтың өзінен жеке алғанын мақтаныш тұтамыз.

Компания жетістіктері - бұл ұжымдық жұмыс, және біз сіздердің әрқайсысыңызға компанияның дамуына қосқан баға жетпес үлестеріңіз және іске шын берілгендеріңіз үшін алғыс айтамыз! 2020-шы жыл сіздерге және отбасыларыңызға табыс, сәттілік пен береке әкеліп, сіздердің барлық армандарыңыз орындалсын!

Хуан Сяньсюн,
«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ Президенті,
«ПетроҚазақстан Инк.» Президенті

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ҚҰТТЫҚТАУ СӨЗІ

Құрметті «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» компаниясының қызметкерлері және «ПетроҚазақстан» компаниялар тобы бойынша әріптестер!

2019 жыл біздің зауытымыз үшін бүкіл ұжым бірнеше жыл бойы аянбай еңбектенген ауқымды Жаңғырту мен қайта құру жобасын 2018 жылдың соңында аяқтағаннан кейінгі дамудың жаңа кезеңінің бастамасы болды.

Құрылған қондырғылардың арқасында мүмкін болған экологиялық тұрғыдан таза бензинді және дизельді өндіру өңірдегі және мемлекеттегі экологиялық ахуалға әлдеқайда жағымды ықпал тигізіп отыр. Еуро 4 және Еуро 5 стандарттарындағы жанармайларды пайдалану кезінде атмосфераға шығарылатын күкіртті ангидридтің үлесі елеулі түрде қысқарып, қалаларымыздағы ауаның сапасын жақсартып отырады. Жаңғырту жобасының басты мақсаттарының бірі оның экологиялық құрамдасы болған еді, ал бұл орайда қол жеткізілген нәтижелер айтарлықтай әсерлі болып келеді. Қуаты жылына 4 мың тонна және жылына 15 мың тонна болатын күкіртті өндіру қондырғыларын қолданысқа енгізудің нәтижесінде атмосфераға шығарылатын күкірт диоксидінің үлесі 21%-ға, МӨЗ-дің эстакадаларында мұнай өнімдерін құю кезінде шығарылатын көмірсутектердің үлесі 7%-ға қысқарып, өндірістік ағын суларды тазарту тиімділігі 76%-дан 97%-ға дейін жақсарды, бұл су арнасы желілерінен алынатын таза судың үнемделуіне де септігін тигізеді.

Жаңғыртудың біз мақтан тұтатын ең маңызды жетістігі – бензин шығысының айтарлықтай артуы болып келеді. Қазақстан Республикасының азаматтары қазіргі таңда жеткізілетін бензиннің жеткілікті мөлшерін әрі салыстырмалы түрде төмен бағасын сезіп, пайдасын көріп отыр.

Басқарудың тиімділігін қамтамасыз ету мақсатында «ПҚОП» ЖШС-да біраз сандық жобалар жүзеге асырылған болатын. Олардың біреуі - «Spiral» жобасы, ол мұнай өнімдерінің шығарылуын сапалы түрде жоспарлаудың арқасында зауыттың бәсекелестігін арттыруға бағытталған. Ал ЖТҚЖ жобасы - технологиялық жабдыққа техникалық қызмет көрсету және оны жөндеу жұмыстарын автоматтандыру жүйесі - үдерістерді автоматтандыру арқылы жөндеу жұмыстарының арасындағы аралықты ұлғайтуға бағытталған. ЖТҚЖ жобасының арқасында ПҚОП-тағы жөндеу жұмыстарының арасындағы аралық 2-3 жылға дейін әлдеқайда ұзарып, қаражаттың елеулі түрде үнемделуіне және өнімді өндіру мөлшерінің ұлғаюына әкеледі.

Негізінен, бұл жыл Қазақстанның бүкіл мұнай саласы үшін маңызды болған – еліміз «мемлекеттегі қара алтынды» өндіру сәтінен бастап 120 жылдықты тойлаған болатын. Осындай айрықша оқиғаның орын алуына орай көптеген жұмыскерлеріміздің атқарған еңбегі саланың дамуына үлесін қосқаны үшін Энергетика министрлігінің, аймақ әкімінің және «KazEnergy» Қауымдастығының тарапынан сан алуан марапаттармен аталғанын мақтан тұтамыз. Қажырлы еңбек еткені және кәсіпке деген берілгендігі үшін екі жұмыскеріміз ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтан жеке түрде марапат алған, олар - ЛК-6У цехының 100 секциясының технологиялық қондырғысының 6 разрядтағы аға операторы Құдыретулла Медетов, 3-ші дәрежелі «Еңбек Даңқы» ордені, және ЛК-6У цехының 400 секциясының технологиялық қондырғысының 6 разрядтағы аға операторы Омаров Қанат, ҚР Құрмет грамотасы.

ҚР Тәуелсіздік күнінің және Жаңа жылдың қарсаңында «ПҚОП» ЖШС-ның бүкіл ұжымына және «ПетроҚазақстан» компаниясының үлкен тобындағы барлық әріптестерге ауыр еңбектері, жарқын жеңістері, кәсіпқойлығы және компанияға деген берілгендігі үшін шын жүректен алғыс білдіргіміз келеді! Өткен жылдардағыдай бізді ортақ мақсатқа қарай жүру және болашаққа деген сенім біріктіріп, кейіннен де барлық жоспарларымызды іске асыратынымызға ешқандай күмән жоқ.

Келе жатқан 2020 жылда сіздерге және сіздердің жанұяларыңызға денсаулық пен береке тілейміз! Өмірлеріңіз жақсы оқиғаларға толып, тілектеріңіз орындалсын!

**Цзян Ши,
«ПҚОП» ЖШС-ның президенті**

**Асқар Түрісбеков,
«ПҚОП» ЖШС-ның бірінші вице-президенті**

KAZAKHSTAN ENERGY WEEK – 2019

Мұнай мен газ энергетика саласында 2040 жылға дейін басым болады – Нұр-Сұлтан қаласында 2019 жылдың 23-29 қыркүйек күндері өткен Kazakhstan Energy Week 2019 іс-шарасында сөз сөйлеген МЭЕУ бас хатшысы Мохаммед Баркиндо осындай болжам жасады. Биыл орталық азия мен каспий өңірінің негізгі мұнайгаз оқиғасы жаңа апталық форматта өтті. Бұнда апталықтың бірыңғай алаңында бірнеше мамандандырылған салалық іс-шаралар ұйымдастырылған болатын.

2006 жылдан бері өткізіліп келе жатқан XII Еуразиялық KazEnergy форумы апталықтың маңызды оқиғасына айналды. Форум аясында энергетика саласын дамытудың өзекті мәселелері талқыланған панельдік сессиялар, конференциялар, дөңгелек үстел отырыстары өткізілді. «Энергия көздерінің болашағы: инновациялық дамуы» форумы дәстүрлі түрде пленарлық сессиямен ашылды. Оның негізгі спикерлер қатарында ҚР премьер-министрі Асқар Мамин, МЭЕУ бас хатшысы Мохаммед Баркиндо, «Самұрық-Қазына» ҰАҚ АҚ басқарма төрағасы Ахметжан Есімов, Исландияның бұрынғы президенті Оулавюр Рагнар Гримссон болды.

Негізгі қарастырылған мәселелер – нарықтағы жаһандық өзгерістер

Солдан оңға қарай: «ПетроҚазақстанның» Президенті Хуан мырза, «ПетроҚазақстанның» Вице-президенті Құлбатыров мырза / Слева направо: Президент «ПетроКазakhstan» г-н Хуан, Вице-президент «ПетроКазakhstan» г-н К.Кульбатыров / From left to right: PetroKazakhstan President Mr. Huang, PetroKazakhstan Vice-President Mr. Kulbatyrov

жағдайында тұрақты энергетикаға өту, энергияға деген өсіп келе жатқан әлемдік сұраныс, қазіргі энергоресурс көздерін дамыту және жаңа энергоресурс көздерін іздеу, сондай-ақ, қауіпсіздік пен киберқауіпсіздік мәселелері. Сарапшылар атап өткендей, бүгінгі таңда энергетика геосаяси өзгерістермен, экспорттық бағдарларды қайта бағдарлаумен, энергияны үнемдеу саласында жаңа техно-

логияларды дамытумен, энергоресурстарды өндірумен және қайта өңдеумен, энергобалансқа одан да көп баламалы энергия көздерін тартумен сипатталатын жаңа даму кезеңінде тұр.

Форумның салтанатты ашылу рәсімінде сөз сөйлеген ҚР премьер-министрі Асқар Мамин энергетикалық нарықтың тұрақтылығын қолдау Қазақстанның басты міндеттерінің

ҚР Премьер-Министрі А. Мамин сөз сөйлеуде / Выступление Премьер-Министра РК А.Мамина / Speech by RK Prime-Minister A.Mamin

Жаңартылатын энергия көздері

Апталық аясында жылдың басты «жасыл» оқиғасына айналған жаңартылатын энергия көздері жөніндегі III халықаралық саммит өтті. Ақпарат: бүгінгі таңда өндірілетін электр энергияның 100%-ы жаңартылатын энергетикаға тиесілі жалғыз ел Исландия болып табылады: оның 25%-ы – геотермальды энергетика және 75%-ы – гидроэнергетика құрайды. Бұл ел 1904 жылдан бері 115 жыл бойы жаңартылатын энергетиканы дамытып келе жатыр. Бұл жерде 1904 жылы алғашқы гидростанция салынды.

Қазақстан да өз портфелінде жаңартылатын энергия көздерінің арақатынасын дамытуға ниет білдіруде. Премьер-министр Мамин атап өткендей: «2017 жылы астанамызда ЕХРО-ны өткізу сәтінен бері Қазақстан кешенді «жасыл» шараларды экономикаға енгізуде айтарлықтай табыстарға жетті. Бүгінгі таңда жаңартылатын энергия көздері портфелімізді 3 000 мегаваттқа дейін кеңейттік. 2019 жылдың алғашқы 6 айы ішінде ғана сектордағы өндіріс 31,7%-ға ұлғайды».

Қазіргі таңда Қазақстандағы электр энергияның 40 мегаватт қуатты күн энергиясынан, ал тағы 250 мегаватт қуатты жел парктерінен өндіріледі. 2020 жылы елде жаңартылатын энергия көздері арқылы 1 гигаватт электр энергия өндіріледі деп жоспарланады.

KazEnergy көрмесінде / На выставке KazEnergy / At KazEnergy exhibition

болып табылатындығын атап өтті. «Энергетикалық жеткізулердің тұрақтылығы мен болжамдығы арқасында Қазақстан өңірлік көшбасшыға айналып жатыр, – деп атап өтті премьер. - Біздің өндіріміз мұнайхимия және мұнай өңдеу өнеркәсібінің бұдан кейінгі дамуының басты факторына айналды. 2014 жылдың 14,9 миллион тонна мұнаймен салыстырғанда, 2019 жылы 17,2 миллион тонна мұнайды өңдеуді жоспарлаймыз. Бұл бірнеше мұнай өнімдері бойынша ішкі қажеттіліктерімізді іс жүзінде толықтай өтеуге мүмкіндік береді».

Сондай-ақ, Форум алаңында «Мұнайдың болашағы: шынайылық пен болжамдар» интерактивті дискуссия өтті. Онда әлемдегі мұнайды тұтыну мәселелері, алдыңғы жылдарда мұнай

сұранысының және ұсынысының географиясы, сондай-ақ, МЭЕУ аясындағы бұдан кейінгі кооперация мәселелері талқыланған болатын. Қазақстанға алғаш рет келген МЭЕУ бас хатшысы Мохаммед Баркиндо МЭЕУ елдерінің ынтымақтастығы туралы декларацияны тиімді қолдағаны мен оған белсенді қатысқаны үшін Қазақстан Үкіметіне алғыс білдіріп, «бүгін Қазақстанның көптеген жобаларда өз көршілерінің тірегі болып табылатынын» айтып, еліміздің жоғары энергетикалық әлеуетін атап өтті.

British Petroleum деректері бойынша Қазақстан 1990 жылдан бастап 2018 жылға дейінгі аралықта мұнай өндіру деңгейін үш есе артық ұлғайтқан бес елдің қатарына кірді. 2018 жы-

NCOC стенді / Стенд NCOC / NCOC booth

Газ факторы

Бүгін газ экологиялық тұрғыдан ең таза қазба отыны ретінде үлкен әрі ұзақ мерзімді бәсекеге қабілеттілігін сақтап келе жатыр. Жаһандық газ орталығының атқарушы директоры Валери Дюкро табиғи газдың CO₂ шығарылымдарын төмендету бойынша «басқа шешімдер арасындағы шешімнің» болып табылатындығын және газ саласының әлемде декарбонизациялаудың негізгі факторы болып табылатындығын атап өтті.

Сарапшылар 2040 жылы әлемнің газдағы қажеттілігінің шамамен 50%-ға ұлғаятынын жоспарлады. Газдың үлесі тұтынуда ғана өсіп келе жатқан жоқ – бұл факт, алайда геологиялық барлау газ кенорындарын көбірек тауып жатыр.

«Газ факторы әлемдік энергетикада негізгі тренд ретінде» панельдік сессия аясында Форумда Қазақстан Республикасының газ әлеуетін ұлғайту мәселелері, соның ішінде өндіру мен экспорттау қуаты, сондай-ақ, Қазақстанды газдандыру мәселелері де талқыланды.

лы Қазақстан Республикасында мұнай мен газ конденсатын өндіру көлемі рекордтық белгісі болып табылатын 90,3 млн. тоннаға жетті. Бұның арқасында ЖІӨ 4%-ға өсіп, ал республика әлемдік 15 ірі өндіруші қатарына кірді. Былтыр мұнай өндірудің үлкен үлесі Теңіз, Қашаған мен Қарашығанақ үш ірі жобаға тиесілі болып, онда жалпы 53,9 млн. тонна өндірілді. Республика бұл әлеуетті ұлғайтуды жоспарлауда.

Тұңғыш қазақстандық мұнайды өндіру сәтінен өткен 120 жылдығына арналған конференция және Ұлттық энергетикалық баяндама (ҰЭБ) презентациясы Форумның негізгі оқиғалары болды.

ҰЭБ презентациясы аясында Қазақстанның мұнайгаз және энергетикалық саласының бірыңғай жүйе ретіндегі тұрақты даму мәселелері талқыланып, сессия дискуссияларына CNPC вице-президенті Ли Юн Хун мырза қатысты.

Нарық қатысушыларының табысы мен мүмкіндіктерін көрсету үшін, KazEnergy алаңында жетекші энергетикалық компаниялар интерактивті презентациялар дайындаған Digital Energy интерактивті көрмесі ұйымдастырылған болатын. Біздің компаниямыз да көрмеге қатысып, өз стендін ұсынды.

VIP делегация KazEnergy көрмесін аралауда / VIP делегация посетилa выставкy KazEnergy / VIP-delegation visited KazEnergy exhibition

Kazakhstan Energy Week аясында тағы бірнеше іс-шара өтті. Солардың ішінде – IV KazEnergy әйелдер энергетикалық клубының форумы және VI KazEnergy жастар форумы, онда салаға білімді жаңа кадрлардың келу басымдылығының мәселелері мен оны қамтамасыз ету шаралары талқыланды. Мұнайгаз саласындағы ҚР жас мамандарына сыйлық беру рәсімі аясында KazEnergy алғыс хатымен марапатталған ПҚҚР мұнай мен газды өндіру цехының технологы Айдос Мақашев Жастар форумының отырыстарына қатысты. Жастар форумында энергетикалық тапсырмалардың инновациялық шешімдерін ұсынатын жобаларды қолдауға бағытталған «Student Energy Challenge» конкурсы үшінші рет өтті.

«Астана Опера» холлында Қазақстанның мұнай саласының түрлі кезеңдеріндегі фотосуреттерді ұсынған фотокөрме ұсынылып, солардың ішінде «ПетроҚазақстан» компаниясы мұрағатының фотосуреттері де болды.

Қазақстанның барлық өңірлерінен келген 14-18 жастағы суретшілерге арналған «Жастар - Энергия - Болашақ» шығармашылық фотоконкурсы бөлек оқиғаға айналды. Қатысушылар Қазақстанның мұнай саласының тұлғалары, мұнайлы өңір пейзаждары, болашақтың мұнайы мен газы сияқты тақырыптағы жұмыстарды ұсынды. Конкурстық жұмыстар Қазақстандық ЮНЕСКО клубтарының федерациясымен бірге KazEnergy қауымдастығы тарапынан қаралып, бағаланған болатын.

ҚР Премьер-Министрі А.Мамин және «ПетроҚазақстан» Президенті Хуан Сяньсюн / Премьер-Министр РК А.Мамин и Президент «ПетроҚазақстан» Хуан Сяньсюн / RK Prime-Minister A.Mamin and PetroKazakhstan President Huang Xianxiang

Болашақтың сын-тегеуріндері

«Арктикалық шеңбер» халықаралық форумның төрағасы, Исландия президенті Оулавюр Рагнар Гримссон Форумда қызықты тақырыпты қозғады. Ол өз баяндамасында қалаларды жылыту мен салқындату мәселесін ХХІ ғасырдың басты сын-тегеуріні деп атады.

Оның сөзінше, бұл екі фактпен көрсетіледі. Бірінші факт – бүгін әлемдік халықтың жартысынан көбі қалаларда тұрады. 20 жылдан кейін әлемдік халықтың 2/3 бөлігі Азиядағы, Африкадағы, Америкадағы мегаполис қалаларда тұратын болады. Екінші факт – әлемде өндірілетін энергияның 40-50%-ы қалаларды жылыту мен салқындатуға кетеді. Ал автомобильдерді қоса алғанда, көлік 20%-ды ғана құрайды. ХХІ ғасырдың ең үлкен энергия тұтынуы қоршаған ортаны сақтап, қалаларды қалай жылытуға және салқындатуға болады деген сын-тегеуірінге берілген жауаппен байланысқан.

«Қазіргі технологиялық модельге негізделген шешім бар. Көптеген адамдар күн және жел энергиясымен жақсы таныс, бірақ олар астымызда үлкен энергетикалық ресурстың бар екендігін біле бермейді. Егер біз планета ішіндегі жылудың бір пайызын пайдаға асыра алсақ, бұл электр энергиясына деген сұраныс пен қажеттілікті мың жылға қамтамасыз етуге жетеді. Мұнай өнеркәсібі мен барлық технологиялық атқарылған жұмыстар арқасында астындағы, яғни планета ішіндегі жылуды тиімді пайдалана аламыз», – деді О. Р. Гримссон.

ПҚҚР мұнай және газ өндіру цехының технологы А.Мақашев KazEnergy алғыс хатымен / Технолог цеха добычи нефти и газа ПҚҚР А.Мақашев с благодарственным письмом от KazEnergy / PKKR CPF technologist A.Makashev with the letter of gratitude from KazEnergy

Қазақстандық мұнайдың 120 жылдығына орай, МЭЕУ бас хатшысы Мохаммед Сануси Баркиндо, «Арктикалық шеңбер» халықаралық форумның төрағасы, Исландия президенті (1996-2016 жж.) Оулавюр Рагнар Гримссон, қазақстандық мұнайшылар-геологтар қоғамының президенті, мұнайгаз саласының ардагері Балтабек Қуандықов, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ басқарма төрағасының өндіріс жөніндегі орынбасары Жақып Марабаев, «ПетроҚазақстан»

компаниясының президенті Хуан Сяньсюн және индустрияның басқа да топ-менеджерлері «Астана Операда» салтанатты жағдайда энергетикалық саланы дамытқаны үшін ҚР Энергетика Министрлігінің құрмет медальдарымен марапатталды.

«ПетроҚазақстан» компаниясының президенті Хуан Сяньсюн «Kazakhstan Energy Week 2019» қорытындысына түсініктеме беріп, «Біздің компаниямыз KazEnergy форумдарына жыл

сайын қатысып, ол талап етілген диалог алаңы болып табылады. Онда энергетикалық сектордың жетекші компаниялары ұсынылып, республиканың мемлекеттік органдары жоғары деңгейде көрсетілген. Бұл мұнай саласындағы жаңа шешімдермен және идеялармен танысу, өз тәжірибесімен бөлісу мүмкіндігі. 2021 жылы Нұр-Сұлтан қаласында «World Energy Week» іс-шарасын өткізуді жоспарланғаны белгілі болды. Бұл әлемдік энергетиканың бұдан кейін даму болашағын көруге мүмкіндік береді, – деп атап өтті.

KazEnergy көрмесінде / На выставке KazEnergy / At KazEnergy exhibition

ҚАЗАҚСТАН МҰНАЙЫНА 120 ЖЫЛ. ПҚОП.

Бүкіл 2019 жыл Қазақстан мұнайының 120 жылдығын тойлауға арналған бірнеше іс-шара атап өтілді. «Қара алтынның» арқасында көптеген жаңа ілеспе салалар пайда болып, әрине, бірнеше жыл ішінде өзінің дамуында керемет жетістіктерге жеткен мұнай өңдеу саласы солардың ішіндегі ең маңыздысы болып табылады.

Бүгінгі таңда «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» (ПҚОП) ЖШС - бұл заманауи автоматтандырылған кешен, әдемі құрылыстар, жасыл аумақ және қолайлы әрі қауіпсіз жұмыс жағдайлары. Бірақ бұрын бәрі басқаша болған, зауыттың қазіргі осындай табысқа жетуі үшін оны дамытуға қатысқандардың бәріне көп еңбек етуге тура келді. Бұл шығарылымда «ПҚОП» ЖШС құруға қатысқан қызметкерлері, өндіріс ардагерлері өз естеліктерімен бөліседі.

- 1985 жылғы және 2019 жылғы зауыттың қандай негізгі ерекшеліктері байқалуда?

Игорь Горбатенко: Осы жылдар ішінде орасан зор жұмыс жасалды - тіпті бүкіл зауыттың сыртқы түрі айтарлықтай өзгерді. Ең заманауи техникалық шешімдер мен жетілдірілген басқару жүйелері зауытты халықаралық стандарттарға сай деңгейге шығарды. Жабдықтың, автоматтандыру жүйелерінің және болжамды диагностикаға арналған платформаның бірлескен жұмысы шыннайы уақыт режимінде жабдықтың күйін бақылауға және бағалауға, ал қызметкерлер құрамына on-line режимінде кәсіпорында жабдық пен

өндіріс туралы сыни деректерді алуға мүмкіндік береді.

Юрий Игнатченко: 1985 жылдан бері оның сыртқы түрі де, техникалық құрамы да түбегейлі өзгерді. Мәселен, мен басқаратын цехтегі тазарту құрылыстарында жаңа қондырғылар салынып, олар техникалық схемаға енгізіліп, терең жаңғырту жүргізілді және әр түрлі типтегі қосымша сүзгілер пайда болып, ағын суларды терең тазартуы іске қосылды. Жаңғыртудың арқасында ағын суларды тазартатын қондырғылардың бірі таза су береді, ал ол зауыттың қажеттіліктері үшін пайдаланылады. Осылайша, біз ағын суды үнемдеп, «Жасыл экономика» саясатын ұстанамыз. Еңбек қауіпсіздігі туралы ұмытпауымыз керек. Жыл сайын компания еңбек жағдайларының қауіпсіздігін арттыру бойынша жұмыстарды жүргізе отырып, оған көп көңіл бөледі.

Татьяна Крупович: Қалыптасу кезеңінде зауыт жаңадан салынып жатқан болатын, алда көптеген жаңа әрі белгісіз мәселелер күтіп тұрды. Жылдар өте келе, атаудан бастап техниканың түбегейлі ауыстырылуына дейін бәрі өзгерді. Бүгін бізде жаңа технологиялармен жұмыс жасайтын әдемі зауыт пен заманауи қондырғылар бар.

**Горбатенко
Игорь Владимирович**

Бас метролог. Саладағы жұмыс тәжірибесі 26 жыл. Алғашқы жұмыс орны - Шымкент мұнай өңдеу зауыты, онда 1993 жылы жұмыс істей бастаған.

Ол зауытты жаңғыртуға белсенді қатысып, «ПҚОП» ЖШС қайта құрудың 1-ші кезеңінің жаңғырту объектілерін аяқтау сатысында өндіріске айтарлықтай үлес қосты. 2017 жылы оның жетекшілігімен Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2016 жылғы 16 наурыздағы «ПҚОП» ЖШС өндірістік объектілерін бақылау есепке алу аспаптарымен жарақтау туралы» № 126 бұйрығына сәйкес жоба сәтті жүзеге асырылды. 2018 жылы ол кейіннен «Изомеризация» қондырғысының технологиялық процесін автоматтандырылған басқару жүйесін біріктірумен бірге ЛК-6У басқару жүйесінің жаңғыртуы мен қайта құруын ұйымдастыруға қатысты.

Оның жетекшілігі арқасында біліктілігі ең жоғары техникалық мамандардан (электроншы инженерлер, бағдарламаушы инженерлер) тұратын ол басқарған топ БӨАЖА цехының үздік бөлімшесіне айналды.

Қазақстан мұнайының 120 жылдығына орай KazEnergy қауымдастығының медалімен марапаттанған.

ШМӨЗ қызметкерлері Қазан революциясы күнін тойлауда, 7 қараша 1989 /
Сотрудники ШНПЗ на праздновании Дня Октябрьской Революции, 7 ноября 1989 года /
Shymkent refinery employees at celebration of the October revolution Day on 7 November 1989

**Игнатченко
Юрий Дмитриевич**

СӨСЖӨКТҚ цехының бастығы. Саладағы жұмыс өтілі - 39 жыл. Зауыттағы жұмысын 1980 жылы бастап, тазарту құрылыстары цехының шебері, ал 1983 жылы СЖКЖЭ учаскесі бастығының міндетін атқарушы болып тағайындалды.

Жұмыс барысында бірнеше рет рационализаторлық ұсыныстар берді. Ол зауытты жаңғыртуға, жаңа қондырғыларды салуға және оларды іске қосу мен жөндеу жұмыстарына, соның ішінде тит. 3050 залалсыздандыру қондырғысын, В-10 шағын станцияны, тит. 3650 канализациялық сорғы станциясын, тит. 3900 өрт сөндіру сорғысын, тит. 9000 цехаралық байланыс және өртке қарсы су бұрғышты, 3000 тит. тазарту құрылысы қондырғысын салуға және оларды іске қосу мен жөндеу жұмыстарына белсенді қатысты.

«Еңбек сіңірген мұнайшы» (1999 ж.) Қазақстан Республикасы мемлекеттік марапатының иегері, мұнайгаз кешенін дамытуға қосқан үлесі үшін Қазақстан Республикасы Энергетика және минералды ресурстар министрлігінің медалінің және Қазақстан мұнайының 120 жалдығына орай құрмет мақтау қағазының иегері.

Құдретулла Медетов: Көптеген заманауи қондырғылары бар үлкен аумақ, жаңа технологияларды қолдану, және, әрине, зауыттың жаңғыртуы мен қайта құруы іске асырылғаннан кейін айтарлықтай өзгерістер орын алды.

Құлпынай Майхараева: Бұрынғы зауытты қазіргі зауытпен салыстыру мүмкін емес. Қазір біз фонтандары мен гүлзарлары бар үлкен әрі әдемі паркке келеміз, зауыттың аумағы абаттандырылған, бәрі өте әдемі және

эстетикалық тұрғыдан жағымды, 1985 жылы біз бұл туралы армандай да алмадық! Технологиялық процесс жаңғыртылды - біз ең жаңа технологиялармен жұмыс істейміз, соның ішінде мұнай өнімдерін жөнелтумен байланысқан саламыз соның айқын мысалы болып табылады. Әрине, қоршаған ортаның ластануы төмендеді. Бұл біздің компаниямыз сияқты ірі кәсіпорындар үшін өте маңызды фактор.

Қанат Омаров: Зауыттың барлық инфрақұрылымы өзгерді, көптеген жаңа қондырғылар салынып, пайдалануға берілді. Қазір біздің зауыт әлемдік стандарттарға сәйкес келетін жоғары сапалы мұнай өнімдерін шығара алады.

- Қандай жобалар есте қалды және неліктен?

Юрий Игнатченко: Жақында Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту жобасын жүзеге асыру аяқталды. Бұл ауқымды жоба болды - жаңа қондырғылар мен технологиялық цехтар салынды, айтарлықтай күрделі және кейде орындауға мүмкін болмайтын технологиялық шешімдердің жеткілікті мөлшері қабылданды, бірақ компаниямыздың біліктілігі жоғары қызметкерлеріміздің арқасында бұл жоба сәтті аяқталып, жаңадан салынған барлық қондырғылар пайдалануға беріліп, технологиялық режимге енгізілді. Жаңғырту барысында құрылыс жұмыстарын жүргізгенде, мені қытайлық әріптестеріміздің ұйымдасып жұмыс істеуі таң қалдырғанын атап өткім келеді, өйткені барлығы жұмысты дәл және уақтылы орындалды.

Құлпынай Майхараева: Ең маңызды жобалардың қатарында АНҚҚ-ны (бұды рекуперациялау қондырғысымен бірге автоматты нүктелік құю қондырғысы) және вагондар мен цистерналарды өлшеуге арналған салмақ өлшейтін кешенді пайдалануға беру. Осы жобаларды іске асыру құю процесінде қол еңбегін мүмкіндігінше шектеу мен цистернаның толып кету қаупін және басқа да қауіптерді болдырмауға мүмкіндік беріп, бұл, әрине, біздің жұмысымызға оң әсер етті. Мен үшін осындай жобалардың қатарында тағы бір жоба бар - «Аман» қауіпсіздік жүйесі, оған қатысқан біздің бөліміміз екі рет жүзделі орындардың иегері атанды.

Татьяна Крупович: 200 секциясының құрылысы - институттан кейін зауытқа жаңа ғана келген кезім, ал дизельдік жанармайды парафиннен арылтуға арналған 300 секцияны қайта құру жобасы күрделі құрылыс қызметінің кураторы ретіндегі менің алғашқы ірі жобам болды.

**Майхараева
Құлпынай Алдиярқызы**

Шикізатты есепке алу және өнімді тиеу бөлімінің тауарлық топ бастығы, тауар-көліктік басқарма. Саладағы жұмыс өтілі - 34 жыл. Алғашқы жұмыс орны - Шымкент мұнай базасындағы құю бекетінде в/ц қараушысы (1985 ж.), 1995 ж. Шымкент мұнай өңдеу зауытында ТШЦ шикізатты тиеу мен қабылдау жөніндегі шебері болып жұмыс істеуді бастады.

Ол ұсыныстардың бастамашысы болды және тиеуді рәсімдеу бойынша бағдарламалық жасақтамасын әзірлеу жоба тобының мүшесі болып табылады. Бұл тасымалдау құжаттарын рәсімдеуге кететін уақытты қысқартып, шынайы уақыт режимінде тиеуге бақылау жүргізуге қамтамасыз етті. Темір жол цистерналарына мөлдір мұнай өнімдерін тактілік құюға арналған автоматтандырылған қондырғының құрылысы (1-кезең - бензин құю) және теміржол цистерналарына құйылған мұнай мен газ өнімдерін өлшеуге арналған вагон таразыларының құрылысы бойынша жобалардың сәтті іске асырылуына қатысып, бұл арқылы осы жобалар бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындауға арналған қажетті қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз етті.

2011 жылдың қорытындысы бойынша «ПҚОП» ЖШС Президенттік сыйлығының Алтын марапатының, сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған мерейтойлық медалінің жүлдегері.

Қанат Омаров: Мен қауіпсіз жұмыс жағдайын жасау және өндірістегі жазатайым оқиғалардың алдын алу үшін

**Крупович
Татьяна Анатольевна**

ЖСБ бастығы, бас экономист қызметі. Саладағы жұмыс өтілі - 38 жыл. Зауытта құрылған күннен, 1984 жылдан бастап жұмыс істейді.

МВАҚ қондырғысын, жеңіл термокрекингке арналған БКҚ қондырғысын қайта құру, ТШЦ парктерін автоматтандыру, 300/1 секцияны қайта құруды және тағы басқа жобаларға қатысты.

Қазақстан мұнайының 120 жылдығына орай медальмен марапаттанған.

құрылған «Аман» жобасын өте маңызды деп санаймын.

Игорь Горбатенко: Әрине, Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру жобасы компанияның бүкіл даму тарихындағы кең ауқымды жобасына айналды. Қолданыстағы қондырғылар қайта құрудан өтіп, 20-дан астам жаңа технологиялық нысандар пайдалануға берілді.

Мен үшін мазутты вакуумдық қайта өңдеу қондырғысын (МВАҚ) қайта құру жобасы өте маңызды деп санаймын, онда АВВ (Freelance 2000) технологиялық процесті басқарудың соңғы жүйесі орнатылып, барлық далалық өлшеу құралдары ауыстырылды. Сол кезде мен ТП АВС инженері болып жұмыс істедім және жобаны әзірлеуге, басқару жүйесін құрастыруға, басқару алгоритмдерін конфигурациялауға, мнемосхемаларды әзірлеу мен іске қосу және баптау жұмыстарына белсенді қатыстым. Алынған тәжірибем баға жетпес, болашақта маған қатты көмектесті.

Құдретулла Медетов: Тәрелкелерді ауыстыру мен К-102 бағанынан 4-ші стрипингті шығару есімде көбірек қалды, өйткені мен осы жұмыстарға жеке өзін қатысқанмын.

- **Сізге кәсіби тұрғыдан қалыптасуыңызға не көмектесті? Кәсібіңізде ұстаздарыңыз бар ма?**

Құдретулла Медетов: Тәжірибемен бірге жиналған дағды мен білім, және, әрине, мұнайшы мамандығына деген махаббат.

Игорь Горбатенко: Менің жұмысымда білім, практикалық дағдылар, жинақылық және жауапкершілік, инженерлік шешімдер қабылдау қабілеті маған көмектеседі. Менің ұстанатын негізгі ережелерім: бастаған жұмысты соңына дейін жеткізу, ұжымда жұмыс істей білу, өз жұмысымды жоспарлау және көшбасшылық қасиеттерді таныту. Әрине, үнемі өз дағдыларымды жетілдіріп отыру. Мен өзімнің еңбек жолымды аспапшыдан бастадым, кәсіби тұрғыдан қалыптасуыма цехтың бұрынғы бастығы Е.Кот, бас метрологтар А.Зубко мен А.Корниенко көмектесті. Бірақ ТП АВС басқарған әкем В.Горбатенконы менің негізгі тәлімгерім деп санаймын.

Татьяна Крупович: Ұстаздар мен тәлімгерлер, әрине, көп болды, мен олардың барлығына алғысым шексіз. Менің дамуымда, ең алдымен, нақты білім маған көмектесті, өйткені жұмыстың ерекшелігіне байланысты, нормативтік құжаттарға сүйену біз үшін ең бастысы болып табылады.

Қанат Омаров: Мен әрқашан үлкен әріптестерден үлгі алдым, тәжірибе алдым, білім мен дағдыларды сіңірдім. Әсіресе 400-ші бөлімнің бұрынғы жетекшісі Жұмабеков Талғатты ерекше атап өткім келеді, ол кісіден мен көп үйрендім. Қазір мен өз тәжірибеммен бөлісіп, жас әріптестеріме көмектесуге тырысамын.

Құлпынай Майхараева: Мен тәлімгерлер немесе ұстаздар туралы емес, бүкіл команда туралы айтықым келеді. Бірде біз, жас мамандар тобы, осы учаскеде жұмысымызды бастадық. Біз команда екенімізді және нәтиженің әрқайсымыздың іс-әрекетімізге байланысты болатынын түсіндік. Осылай, иық тіресе жұмыс жасай отырып, біз бүгін ең жоғары нәтижелерге қол жеткіздік. Бұл командада ТКБ бастығы А.Аухинді, ТЖБ бастығы А.Байдековты, ШЖТӨЕБ бастығы В.Боровиковты және ШЖТӨЕБ маманы В.Оспановты ерекше атап өткім келеді.

Юрий Игнатченко: Білімсіз және жұмыстағы дағдыларсыз ешкім де бірден цех бастығы немесе директоры бола алмайтынын түсінген маңызды. Қандай лауазымда жұмыс істесең де, білуің тиіс мамандық негіздері бар. Өз еңбек жолымды 1980 жылы мұнай өңдеу зауыттың құрылысы басталған кезде учаске шебері ретінде бастадым. Әрине, сол кезде

**Медетов
Құдретулла Рахматуллаұлы**

6-разрядтық технологиялық қондырғының аға операторы, 100 секция, ЛК-6У цехы. Саладағы жұмыс өтілі - 37 жыл. Шымкент мұнай өңдеу зауытында 1986 жылдан бері жұмыс істейді.

Ол қондырғының қауіпсіз және сенімді жұмысын арттыру мақсатында С-100 мұнайды бастапқы өңдеу қондырғысын жаңғыртуға қатысты. Ол белсенді рационализатор болып табылады: жабдық жұмысының сенімділігін арттыруға, қауіпсіздік техникасы деңгейін арттыруға және экологиялық қауіпсіздік нормаларын сақтауға септігін тигізетін өндірісті инновациялау бойынша ұсыныстар әзірлейді және ұсынады. Келесідей ұсыныстарды ұсынды: АСА электр қозғалтқыштарын қауіпсіз демонтаждау мен монтаждауды қамтамасыз ету үшін жылжымаларды монтаждау; Х-124 тоңазытқышының байпас құбыржолын монтаждау; R-232/1,2 және басқа қондырғыларында қосымша деңгей өлшеуіштерін монтаждау.

Қазақстан мұнайының 120 жылдығына орай Шымкент қаласы әкімінің Құрмет мақтау қағазының иегері. Сонымен қатар, Құдретулла Медетов 3-ші дәрежелі «Еңбек данқы» орденінің иегері, бұл марапат оған 2019 жылдың 5 қыркүйек күні Атырау қаласында Қазақстан Республикасының президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың қатысуымен өткен Қазақстан Республикасының мемлекеттік марапаттарын сыйлау салтанатты рәсмінде берілген болатын.

қазіргідей заманауи технологиялар мен жабдық, автоматтандыру болған жоқ, алайда сол күндердің қиындықтары

Омаров Қанат Кәрімұлы

6-разрядтық технологиялық қондырғының аға операторы, 400 секция, ЛК-6У цехы. Саладағы жұмыс өтілі - 35 жыл. 1984 жылдан бастап зауытта 3 разрядтық технологиялық сорғылар машинисті болып жұмыс істей бастады, 100 секция, № 1 цех.

Ол қызметкерлер құрамының еңбек жағдайлары мен жұмысының қауіпсіздігін арттыруға бағытталған рационализаторлық ұсыныстарды әзірлеп және оларды енгізіп, жабдықтарды қалпына келтіруге, өндіріс тиімділігін арттыруға белсенді қатысады.

Қазақстан мұнайының 120 жылдығына орай Шымкент қаласы әкімінің Алғыс хатымен марапатталды. 2019 жылдың 5 қыркүйек күні Атырау қаласында Канат Умаровқа Қазақстан Республикасының президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың қатысуымен өткен Қазақстан Республикасының мемлекеттік марапаттарын сыйлау салтанаты рәсімінде аясында Қазақстан Республикасының Құрмет мақтау қағазы берілген болатын.

маған қазіргі деңгейге жетуге көмектесті. Әрдайым көмектесіп, кеңес берген әріптестеріме және өндірістік жолдастарыма алғысым шексіз. Көптеген жылдар бойы ірі өндірістерде жұмыс істесем де, бүгінгі күнге дейін «Өмір бойы білім ал» деген мақалды ұстанамын.

- Компанияның дамуына қосқан қандай жеке үлесіңізді мақтан тұтасыз?

Татьяна Крупович: Маған зауыттың қайта құруы мен күрделі жөндеуімен байланысты қызметтерде жұмыс істеу сәті түсті: жобалау-конструкторлық бөлімі, күрделі құрылыс қызметі. Мен МВАҚ қондырғысын, жеңіл термокрекинг-

Мұнай өңдеудің қысқаша тарихы

Ресей өнеркәсіптік мұнай өңдеудің отаны болды. 1745 жылы Федор Прядунов ухталық мұнайының негізінде алғашқы мұнай өңдеу зауытын салды, ол медициналық мақсаттарда және шамдық май ретінде қолданылатын керосинге ұқсас май өндірді. 1823 жылы Дубинин ағайындылары Моздокта зауыт салып, әлемдегі алғашқы мұнай айдау кубын құрастырды. Олардың өнертабысы керосинді бөлуге мүмкіндік берді, ол жарықтандыру үшін пайдаланылып, XIX ғасырдың соңына дейін негізгі өнеркәсіптік әдіс ретінде қолданылды. Бұл қарапайым зауыттарда тек жарықтандыру керосині алынды, ал одан да жеңіл фракциялар (бензин) және ауыр фракциялар (мазут) жағылды, өйткені олар қолданылмаған. 1848 жылы олар алғашқы қондырғыларды Англияда, ал 1860 жылы АҚШ-та сала бастады.

XIX ғасырдың соңында сұйық жанармайға арналған бүріккішті ойлап тапқасын, мазут қазандық агрегаттарына отын ретінде қолданыла басталды, сондай-ақ, Д. И. Менделеев мазутты өсімдік және жануар майларының орнына майлау ретінде қолдануды ұсынды.

Менделеев тұтастай алғанда мұнай өңдеу технологиясына үлкен үлес қосты, ол мұнайды үздіксіз айдау әдістерін әзірледі, мерзімді әрекет ететін кубтардан бас тартуды ұсынды. Оның схемасы бойынша мұнай айдау кубтары куб батареясына біріктіріліп, мұнай біртіндеп бір қазандықтан екіншісіне құйылған ағу құбырлары арқылы бір-бірімен қосылған. Әр қазандық бөлек жылытылып, тоңазытқыш пен фракция жинауға арналған қабылдағышпен жабдықталған. Мұнай куб батареясының жоғарғы бөлігіне беріліп, содан кейін әр секцияда өнімнің белгілі бір түрі (бензин, керосин, мазут) айдалды. Әрине, қазіргі технологиялар 19 ғасырдың соңында қолданылған технологиялардан айтарлықтай ерекшеленеді, бірақ Менделеевтің қағидасы қазіргі әдістердің негізін қалады. Уақыт өте келе, мұнайды көптеген фракцияларға бөлуге қабілетті алып ректификациялық бағандарға айналды.

Мұнайды үздіксіз айдауға арналған аппаратты 1873 жылы Бақы қаласының мұнай өнеркәсібінің маманы А. А. Тавризов әзірлеп, он жылдан кейін бұл технология Бақы қаласындағы Нобель ағайындыларының зауытында жүзеге асырылды.

XIX ғасырдың соңында бензин қолданыла басталды. XIX ғасырдың 80-ші жылдары Ресейде О. С. Костович әлемдегі алғашқы бензин карбюраторды қозғалтқышын ойлап тапты, 1885 жылы Германияда Г. Даймлер бензин қозғалтқышын мотоциклға, ал кейінірек К. Бенз оны үш доңғалақты арбаға қолданды. Мұнайдан көп бензин шығару міндеті тұрды. 1866 жылы ағылшын Дж. Юнг қысыммен қыздыру арқылы мұнайды ыдырату әдісін патенттеп, ол кейіннен крекинг деп аталды. Бұл әдіс ауыр көмірсутектерден бензин мен керосин алуға мүмкіндік берді. 1913 жылы АҚШ-та әлемдегі алғашқы жылу крекинг қондырғысы іске қосылды, ол мұнайды өңдеудегі қайталама процестер дәуірінің басталуын белгіледі. Әлемде мұнай өңдеудің қарқынды өсуі Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін басталды. Содан бері оның технологиялары тез дамып, тиімді және ең бағалысы экологиялық таза бола бастады.

Қазақстандағы алғашқы мұнай өңдеу зауыты – Гурьев мұнай өңдеу зауыты (қазіргі атауы Атырау мұнай өңдеу зауыты) Ұлы Отан соғысы жылдарында салынды. Ол Америка Құрама Штаттарынан «Lend Lease» (жалдау жүйесі) бойынша жеткізілетін жабдықтың негізінде екі жыл ішінде салынып, 1945 жылдың қыркүйек айында пайдалануға берілген.

ке арналған БКҚ қондырғысын қайта құруды, ТШЦ парктерін автоматтандыруды, жоғарыда аталған 300/1 секцияны қайта құруды және тағы басқаларын мақтан тұтамын.

Қанат Омаров: Барлық жылдар бойы мен әріптестерімнің көңілін қалдырмауға, ұжымдық құрамның бөлігі болуға тырыстым, өйткені жұмыстың жалпы нәтижесі әрқайсымызға байланысты болатынын түсіндім. Менің қосқан үлесімнің бағаланғаны өте қуанышты.

Сондай-ақ 2019 жылдың күзінде еліміздің Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың өз қолынан Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасын алу мәртебесіне ие болдым.

Юрий Игнатченко: Зауыт құрылысын, зауытты іске қосуды, нақты цех жұмысын бастауды өз көзімен көру бақыты маған сияқты барлық қызметкерлерге бұйырмады деп ойлаймын. Сонымен қатар, бұл өте үлкен жауапкершілік. Алғашқы іске қосу 1985

жылы болды, шынымды айтсам, мен бұл оқиғаны мақтан тұтамын, алайда, бұл компанияда жұмыс істейтіндердің ортақ үлесі болды.

Құлпынай Майхараева: Мен АНҚҚ-ны (буды рекуперациялау қондырғысымен бірге автоматты нүктелік қую қондырғысы) іске қосу жобасын жүзеге асыруға тікелей қатысқанымды мақтан тұтамын. Бәрін өз көзіңмен көргенінді және жаңа қондырғыда ізашар болуыңды мақтан тұтасың.

Игорь Горбатенко: Нақты жауап беру өте қиын - әркімнің қосқан үлесі мен бүкіл ұжымның келісілген

жұмысы маңызды. Тек қажырлы еңбек, өз жұмысына берілгендік бізге жаңғыртуды уақытында аяқтап, кәсіпорнымызды жоғары деңгейге шығаруға мүмкіндік берді.

Құдретулла Медетов: Зауытымыздың қызметкері болуды және оның дамуына үлес қосқанымды мақтан тұтамын.

- **Жас әріптестеріңізге, ізбасарларыңызға қандай тілек тілер едіңіз?**

Құлпынай Майхараева: «Өмір бойы үйрен» деген тамаша мақал бар, ол өз өзектілігін ешқашан жоғалтпайды. Мен жастарға белгілі бір жетістікке жетіп,

онымен ғана шектелмеуге тілектеспін, өйткені біздің болашағымыз бен еліміздің болашағы олардың қолдарында.

Құдретулла Медетов: Еңбексүйгіш болуға және өмір жолында кездесетін қиын жағдайларда ешқашан берілмеуге тілектеспін.

Юрий Игнатченко: Компания қамтамасыз ететін оқу процесінде ғана емес, сонымен бірге өз бетімен де біліміңізді үнемі жетілдіріп және арттырып отыруға тілектеспін, өйткені бүгінгі күні пайдалы және қажетті ақпарат өте көп. Сондай-ақ, қол жеткізген нәрсеге ғана тоқтап қалмай, ілгері жүріп, алға ұмтылу керек. Ең бастысы, бәрін уақытында істеу және ашық болу керек, өзіңе сеніп тапсырылған учаскеде өз міндеттеріңді уақтылы әрі ұқыпты орындау керек.

Қанат Омаров: Үлкен әріптестерден баға жетпес тәжірибесінен сабақ алыңыз және әрдайым жұмыста қауіпсіздікке ерекше назар аударыңыз.

Татьяна Крупович: Бір нәрсені білмеуге емес, өзіңізді дамытумен айналыспаудан қорқыңыз. Дайын мамандар жоқ, бірақ дамып, көбірек білгісі келген мамандар бар. Біздің мамандықта білім өте маңызды.

Игорь Горбатенко: Үнемі жетіліп, біліктілікті, дағдылар мен ілім деңгейін арттырып, өз мақсатыңа табандылықпен бару керек. Осы мүмкіндікті пайдаланып, әріптестеріме жоспарланған мақсаттарды, жаңа креативті жобаларды орындауда сарқылмас қуат, сәттілік пен жеңістер тілеймін. Жұмыс алға басып, сәттілік бізбен бірге болсын!

Шымкент МӨЗ-нің кіреберісі / Входная группа Шымкентского НПЗ / Shymkent Refinery entrance

ПҚҚР КӘСІПОДАҒЫНА 30 ЖЫЛ!

Өнеркәсіп саласының екпінді өсуі мен дамуына байланысты алғашқы кәсіподақтар XVIII ғасырдың ортасынан бастап пайда бола бастады. Олардың отаны – Англия. Қазақстандағы кәсіподақ қозғалысы ХХ ғасырдың басында басталды. Бүгінгі таңда кәсіподақ кез келген ірі компанияның ажырамас бөлігі болып табылады. Ал ПҚҚР компаниясының кәсіподағы биыл 30-жылдық мерейтойын тойлап жатыр.

1987 жылы «Құмкөлмұнай» мұнайгаз өндіру басқармасы, ал бір жылдан соң «Құмкөлмұнай» МГӨБ кәсіподақ ұйымы» бастапқы кәсіподақ ұйымы құрылады. ӨТБ инженері Х. Тілегенов қоғамдық негіздерде оның алғашқы төрағасы болып сайланды. Бұдан әрі «Құмкөлмұнай» басқармасында дербес бастапқы кәсіподақтармен бірге құрылымдық бөлімшелер құрылады. Сондай-ақ, тәртіпке салынған жұмысты қамтамасыз ету үшін, біріктірілген кәсіподақ ұйымын құру қажеттілігі туындайды. 1989 жылдың шілде айында «Құмкөлмұнай» МГӨБ кәсіподағының тарихында МГӨБ жалпы кәсіподақ комитетінің төрағасын сайлау бойынша алғашқы кәсіподақ конференциясы өтіп, онда Т. Қонысбаев оның төрағасы болып сайланады. Осылайша, облыстағы ең ірі кәсіподақ ұйымдарының бірі болып табылатын ұйымның құрылу тарихы басталады. Кәсіподақ тарапынан белсенді

жұмыс жүргізіліп тұрады – жыл сайын ұжымдық шарттар талаптары қаралып, жұмыскерлердің әлеуметтік пакеті жақсартылады.

1997 жылы «Харрикейн Хайдро-карбонс Лимитед» компаниясы тарапынан жекешелендіруден кейін және 2000 жылға дейін ұжымдық шарттарды қабылдау тоқтатылып, 2000 жылдың басында ғана шетелдік инвестордың қатысуымен алғашқы ұжымдық шарт қабылданған болатын. 2000 жылдың басында «Харрикейн Құмкөл Мұнай» АҚ-та (сол кездегі компанияның атауы) кең ауқымды қайта құрастыру жүргізіліп, содан кейін екінші кәсіподақ онымен бірге қатар құрылып, 2003 жылы екі кәсіподақ комитетінің төрағалары қол қойған екінші ұжымдық шарт қабылданған болатын. Сол кездері ұжымдық шарттар декларативті болған. Онда айтарлықтай жеңілдіктер мен өтемақыларсыз жұмыскерлердің құқықтары мен міндеттері ғана жазылатын.

Марапаттары

2012 жылы «ПҚҚР» АҚ кәсіподақ комитеті «Күшті бастапқы ұйым - күшті кәсіподақ» байқау конкурсының қорытындысы бойынша облыстың кәсіподақ ұйымдарының арасында жеңімпаз атанып, ал 2016 жылы кәсіподаққа «Сала көшбасшысы» құрметті атағы берілді.

2003 жылдың қаңтар айында есептік-қайта сайлау конференциясы өтіп, Е. Дүйсенов кәсіподақ төрағасы болып сайланды. Ол екі ай ішінде екі кәсіподақты біріктіру бойынша шараларды қабылдай алды. Жаңа инвестор келгесін, жұмыскерлер айтарлықтай алаңдап, бірақ уақыт өте келе, өзара қарым-қатынас дамып, кәсіподақ пен

ПҚҚР Басқарма Төрағасы Чжао Сяомин және ПҚҚР кәсіподақ комитетінің төрағасы Б.Мұқашева жаңа ұжымдық келісім-шартына қол қояды /
Председатель Правления ПККР Чжао Сяомин и Председатель Профсоюзного комитета ПККР Б.Мукашева подписывают новый коллективный договор /
PKKR Chairman of the Board Zhao Xiaoming and PKKR Trade Union Chairman B.Mukashева sign new collective agreement

1972 жылы құрылған Ланкашир жіп иірушілер одағы әлемдегі ең алғашқы трейд-юниондарының бірі болып саналады. 1905 жылы құрылған Успен мыс кеніші (қазіргі Қарағанды облысының аумағы) жұмысшыларының одағы Қазақстан аумағындағы алғашқы кәсіподақ ұйымы болып табылады.

әкімшілік келіссөз жүргізу арқылы өзара түсіністікке келіп, көптеген мәселелерді шеше алды. 2007 жылдан бастап компания жұмыскерлеріне арналған сыйақылар мен сыйлықақылар түріндегі түрлі төлемдер және жұмыскер мен оның отбасы мүшелерін әлеуметтік қолдау бойынша бағдарлама енгізіледі. 2009 жылы жұмыскерлердің жалақы мөлшерін ұлғайту сияқты ең өзекті мәселе шешілді. Сондай-ақ, жұмыскерлерді қаладан өнеркәсіптік аймаққа жеткізу үшін автобустар бөлініп, демалу бөлмелері мен асхана ашылды.

Дәл осы кезеңнен бастап, тараптар жұмыскерлерге де, оларды отбасы мүшелеріне де, өндіріс ардагерлеріне, өндірісте қаза болған жұмыскерлердің отбасыларына арналған белгілі бір жеңілдіктер мен өтемақыларды ескеретін ұжымдық шарттар қабылдана басталды. Компанияның жұмысын атқарған, бірақ жалақы мөлшері азырақ болған мердігерлік кәсіпорындарында

тіркелген шамамен 300 жұмыскердің жағдайы туралы мәселе шешілді. Олардың барлығы «ПҚҚР» АҚ-на тұрақты жұмысқа қабылданды.

2013-2016 жылдарға жасалған ұжымдық шартта жұмыскерлер мен олардың отбасыларына одан да елеулі жеңілдіктер мен әлеуметтік төлемдер ескерілді. 2003 жылғы ұжымдық шартта жеңілдіктер мен өтемақылардың 11 атауы ескерілсе, жаңа шартта олардың саны 26-ға жетті. Жұмыскерлер республиканың маңызды мерекелеріне, бірінші кезекте Мұнайшылар күніне арналған сыйақылардың жаңа түрлерін беретін құқықтарға ие болды. Жұмыскерлерді сауықтыру мәселелері де назардан тыс қалмай, мүгедек балалары бар, төрт немесе одан да көп баласы бар, ардагер-зейнеткерлер және бала күтіміне байланысты демалысқа шыққан әйел қызметкерлері бар жұмыскерлердің отбасыларына арналған шипажай-курорттық жолдамаларды сатып алуға арналған қаражат мөлшері ұлғайтылды.

2018 жылдың 19 қыркүйек күні есептік-қайта сайлау кәсіподақтық конференциясы өтіп, алдында көптеген жылдар бойы кәсіподақ заңгері болып жұмыс істеген Б. Мұқашева оның төрайымы болып сайланды. 2019 жылдың сәуір айынан бастап кәсіподаққа салалық кіру қағидасы бойынша «ТүзкөлМұнай Газ Оперейтинг» ЖШС-ның қызметкерлері ПҚҚР кәсіподағының мүшелеріне айналды.

2019 жылы жаңа ұжымдық шарт қабылданып, онда әкімшілік пен

кәсіподақ бірқатар мәселе бойынша уағдаластыққа қол жеткізе алды.

Кәсіподақтың 30-жылдық мерейтойына орай 2019 жылы бірқатар іс-шара өткізілді. Көктемде «Арай Санрайз» лагерінің аумағында сенбілік өтіп, балаларға Нұр-Сұлтан қаласына, ал отбасы мүшелеріне Құмкөлге экскурсиялар қайта жүргізіле басталды. Қарттар күніне орай ардагер-зейнеткерлер арасында шахмат пен дойбыдан алғаш рет турнир өткізіліп, сондай-ақ, кәсіподақ жұлдесіне өңірдің мұнай компаниялары арасында мини-футболдан турнир өткен болатын. Қазан айында ПҚҚР волейбол командасы Нұр-Сұлтан қаласында өткен Қазмұнайгаз кәсіподағының кубогына ардагерлер арасында жарысқа алғаш рет қатысты.

10 қазан - Қазақстан кәсіподақ жұмыскерінің күні. Осыған орай, 11 қазан күні ұжымның мерейтойлық жиналысы салтанатты іс-шарасы өтті. Онда өмірлері кәсіподақтағы жұмыспен байланысқан түрлі буын адамдары жиналды. «Қазмұнайгаз кәсіподағы» ҚБ төрағасы С. Қалиев 15 жылдан астам өмірін кәсіподақ ісіне арнаған, ПҚҚР кәсіподағының бұрынғы төрағасы Елеусін Дүйсеновқа «Мұнай-газ кешенін дамытуға қосқан үлесі үшін» ҚР Энергетика министрлігінің медалін сыйлады. Жалпы алғанда, кәсіподақ желісі бойынша 40-тан астам адамға түрлі марапаттар берілді.

Кәсіподақты мерейтойымен құттықтап, бұдан әрі табысты болуға тілектеспіз!

Жаңа ұжымдық шартқа қол қойылған сәтте / Во время подписания нового коллективного договора / At signing new collective agreement

ПҚОП-тағы ҚЕҚОҚ – МІНСІЗ ЖҰМЫС ЖЫЛДАРЫ!

2016 жылы бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі бойынша жыл сайынғы республикалық конкурсы аясында «ПҚОП» ЖШС экологияға қосқан үлесі үшін ҚР президенті табыстайтын «Парыз» беделді сыйлығының иегері атанды. 2019 жылдың сәуір айында Шымкент қаласының кәсіпорындары арасында компания «Үлгілі қауіпсіз кәсіпорын» номинациясында бірінші орын алды. Сондай-ақ, сәуір айында «ҚМГ» ҰҚ» АҚ компаниялар тобының Бас директорларының «100% қауіпсіздік - еңбек қауіпсіздігі әр адамның жеке міндеті» атты IV жыл сайынғы форумында ПҚОП-қа «20 жыл бойы өлімге әкелетін жазатайым оқиғаларсыз жұмыс істеу» номинациясында сертификат беріліп, ал 2019 жылдың маусым айында ҚМГ бас директорларының V жыл сайынғы форумында біздің зауытымыз 2018 жылы айырықша қауіпсіздік көрсеткіштеріне қол жеткізуіне қосқан үлесі үшін құрмет белгісі болып табылатын өндірістегі жоғары қауіпсіздік деңгейі үшін марапат алған болатын.

ПҚОП-тың еңбекті қорғау, қауіпсіздік және экология (ЕҚҚЖЭ) департаментінің қызметі арқасында алынған бұл және басқа да марапаттар қауіпсіз, жарақатсыз және апаттарсыз, қоршаған ортаға барынша аз әсер етіп жұмыс істеу сияқты мақсаттарға қол жеткізу үшін жүргізілетін іс-шаралардың айқын растамасы болып табылады.

Соңғы 5 жылда ШМӨЗ-де еңбекті қорғау мен қоршаған ортаны қорғау бойынша бірқатар параметрлер бойынша нәтижелер тіркелген болатын. Бірінші жетекшілер болып табылатын «ПҚОП» ЖШС президенті Цзян Ши мен бірінші вице-президенті А. З. Тұрысбеков тарапынан бұл мәселелерге қатысты жоғары талап етушілігі мен оларға үнемі назар аударуы арқасында осындай жоғары нәтижелерге қол жеткізілді. Еңбекті қорғау мен оның шарттарын жақсартуға жыл сайын айтарлықтай қаражат жұмсалады. Осылайша, 2018 жылы ғана 328 миллионнан астам қаражат бөлінді.

ПҚОП-та зауытты іске қосу сәтінен бастап халықаралық аудиторлар таныған еңбекті қорғауды басқару жүйесі (ЕҚБЖ) құрылып, қазіргі таңда ол тиімді түрде әрекет етіп, үнемі жетілдіріліп тұрады. ПҚОП-тағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау менеджменті жүйесінің OHSAS 18001:2007 «Кәсіби еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау

менеджментінің жүйесі» халықаралық стандартына сәйкестік туралы сертификаттар және экологиялық менеджменті жүйесінің ISO 14001:2004 «Мұнай мен мұнай өнімдерін өңдеу, тасымалдау және сақтау» саласындағы экологиялық менеджменті жүйесі» халықаралық стандартқа сәйкестік туралы сертификаты берілген болатын.

Еңбекті қорғау және өндіріс қауіпсіздігі

Еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша қызметі тиімділікті үнемі жетілдіру, әрбір қызметкерге қауіпсіздік негіздері мен өндірістегі қауіпсіздіктің лауазымдық міндеттерді орындаудың іргетасы және қауіпсіздіктің, ең алдымен, әрбір қызметкердің міндеті болып табылатындығын жеткізу бойынша жоспарлы жұмыс қағидалары бойынша жүргізіледі. Еңбек қауіпсіздігін бағалау МӨЗ-де өндірістік жарақаттауды, апаттар мен өртті алдын алу бойынша негізгі профилактикалық іс-шара болып табылады. Бұл қызмет жүйелі түрде

жүргізіліп, бақылау шеберлерден және ауысымның аға қызметкерлерінен бастап цех бастықтарына, департамент директорларына, өндіріс жөніндегі директорларға және вице-президенттерге дейін өндірістегі барлық деңгейлерде жүргізіледі. Жылына, кем дегенде, екі рет «Қауіпсіздік күні» жүргізіліп, онда ПҚОП вице-президентінің қатысуымен МӨЗ-де еңбекті қорғау мен еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жоспарланған іс-шараларды іске асыру процесі қарастырылады.

ҚЕҚОҚ бағдарламасы аясында ПҚОП жұмыскерлерінің еңбегін қорғау мен оның қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған бірқатар іс-шара іске асырылады. ЕҚҚЖЭ бастамасы бойынша зауыттың барлық жұмыскерлері бөтелкедегі ауыз сумен қамтамасыз етіліп, денсаулықты нығайту үшін барлық жұмыскерлерге сүт өнімдері (сүт, айран, қаттық және арнайы тағам) беріледі. Зауыт аумағында көлік құралдарының қозғалысы реттеліп, жарық шағылыстыратын жол белгілері, қауіпсіздік белгілері мен стендтер кеңінен пайдаланылып, зауыт аумағы бойынша қауіпсіз қозғалысты қамтамасыз ету үшін велосипед жолдары ескеріліп, ал жұмыскерлерге бірыңғай үлгідегі велосипедтер сатып алынған болатын. Оған қоса, жұмыскерлерді зауыттың бөлімшелері бойынша тасымалдау үшін электрқарлар сатып алынып, сондай-ақ, бірыңғай үлгідегі қысқы арнайы киім сатып алынған болатын.

2017 жылы жолдарды көркейту мен жөндеу жұмыстары орындалып, зауытқа жақын орналасқан аумақтың кіреберісінде қосымша қозғалыс қауіпсіздігі белгілері және «жол полицейлері» орнатылды. 2018 жылы МӨЗ-де жаңа қондырғыларды іске қосуға байланысты, 97 жұмыс орнына қосымша аттестация жүргізілді. Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру үшін, ПҚОП-та кіріспе нұсқамалығының 3 кабинеті мен өндірістік оқытудың 9 сыныбы жұмыс істейді.

Еңбекті қорғау мен қоршаған ортаны қорғау бойынша көрсеткіштер

Көрсеткіштер	2014	2015	2016	2017	2018
Өндіріспен байланысқан жазатайым оқиғалар саны	0	0	1	0	0
Өлім, ауыр жарақат және топтық жарақат жағдайлар саны	0	0	0	0	0
Мүлікті зақымданудың сақтандыру жағдайлары	0	0	0	0	0
Категориялық апаттар саны	0	0	0	0	0
ЖКО саны	0	0	0	0	0
Әкімшілік экологиялық айыппұлдар	0	0	0	0	0

«Аман»

2015 жылдан бері ПҚОП-та «Біріктірілген еңбекті қорғауды басқару жүйесі» жобасы қолданылуда. Бұл жүйені енгізу аясында зауытта жұмыскерлер арасында еңбек қауіпсіздігінің мәдениетін арттыруға, жазатайым оқиғаларды болдырмауға, еңбекті қорғау саласында жетекші мұнайгаз компанияларының деңгейіне қол жеткізуге бағытталған «Аман» жобасы іске асырылуда. Зауыт жұмыскерлері мен мердігерлер арасында қауіпсіз мінез-құлық негіздерін көрнекі түрде үгіттеу мен оларды одан сайын ілгері жылжыту мақсатында, МӨЗ-дің орталық өтетін бөлмесінде экран орналастырылған. Онда онлайн режимінде мінез-құлық аудиттерін өткізу маңыздылығы туралы ақпарат пен «Аман» жобасы бойынша жалпы ақпарат көрсетіледі. «Аман» жобасын іске асыру аясында жұмыскерлерді ынталандыру жиі өткізіліп, 2019 жылдың 27 сәуір күні ЕҚЖӘ департаменті тарапынан қызметкерлердің балалары арасында «Халықаралық еңбекті қорғау күніне» арналған «Ата-ананың қауіпсіз еңбегі – балалардың бақыты!» атты конкурс өткізілген болатын.

ПҚОП аумағында қызмет (жөндеу, құрылыс-монтаждау және т.б.) көрсететін мердігерлік ұйымдарға да қауіпсіздік бойынша жоғары талаптар қойылады – жұмысқа кіріспес бұрын, олар 25 тармақтан тұратын тізімдемеге сәйкес еңбекті қорғау мен еңбек қауіпсіздігі бойынша қойылатын талаптарға сәйкес келетін бүкіл қажетті құжаттаманы ЕҚЖҚТ бөліміне табыстауы тиіс.

Зауытта ықтимал қауіпті жағдайлар туралы хабарлағаны үшін жұмыскерлерді ынталандырудың корпоративтік бағдарламасы қолданылып, бұл бағдарлама аясында оның қатысушылары марапаттар мен ақшалай сыйақыларды алады. Қауіпсіздікке деген дұрыс қатынасты қалыптастыру, өндірістегі қауіп-қатерлерді анықтау мен жазатайым оқиғаларды алдын алу үшін хабардар болуды арттыру және қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын дамыту, жұмыскерлердің ақпаратты ұсынуы мен дұрыс әрі қауіпсіз әрекеттерді орындау нәтижесінде олардың ҚЕҚОҚ

жағдайын жақсартуға қосқан үлесін мойындау мен оны ынталандыру осы бағдарламаның мақсаты болып табылады. 2018 жылы «Ықтимал қауіпті жағдай, қауіпсіз емес жағдайлар/әрекеттер туралы хабарлағаны үшін жұмыскерлерді ынталандыру» бағдарламасы аясында О. Т. Талғатбаевқа, М. К. Қалижаровқа, А. В. Пустовойченкоға, Н. В. Шпотинге, М. Молдабекке, Т. К. Исаевқа, М. А. Бекжановқа, К. П. Кармановқа, Б. А. Байғұловқа, Р. С. Қабьшқа, Р. Ш. Навесовқа пен Н. Я. Жицкийге қатысты ынталандыру шаралары қолданылды.

Экологиялық жағдайды жақсарту

ПҚОП өз қызметін жүзеге асыру кезінде қоршаған ортаға әсерін барынша азайтуға бағытталған шараларды қолданады. Жыл сайын зауыттағы экологиялық шараларды орындауға кететін шығындар миллиард теңгеден асады.

Соңғы жылдары «ПҚОП» ЖШС өндірісін жаңғырту бағдарламасы аясында бірқатар жоба іске асырылған болатын. 2015 жылдың желтоқсан айында жылына 4 мың тонна қуаты бар күкіртті өндіру қондырғысы пайдалануға беріліп, ол 99,9% массадан жоғары тазалығы бар күкіртті өндіретін, алдында алауда жағылған көмірқышқыл газды кәдеге жаратады. КӨҚ-4000 тн. қондырғысын пайдалануға берген соң, күкірт диоксидінің (SO₂) атмосфераға шығарылымы 21%-ға төмендеді. 2017 жылдың маусым айында ТКБ цехының эстакадаларында мөлдір мұнай өнімдеріне арналған нүктелік қуы қондырғысы пайдаланыла басталды. Ол қуы кезінде көмірсутектердің атмосфераға шығарылымын төмендетуге мүмкіндік беріп, ұшпа көмірсутектердің үлесі 7%-ға азайды.

2017 жылдың шілде айында Жаңғырту жобасын іске асыру аясында К4 және К5 класс жанармайын шығара бастаған изомеризация қондырғысы іске қосылған болатын. Жалпы алғанда, бұл республика экологиясының өте маңызды әрекеті болып табылады. Себебі К4 және К5 класс жанармайын пайдаланған кезде, атмосфераға шығарылатын күкіртті ангидридтің көлемі айтарлықтай азайып, ал бұл, өз кезегінде, экологиялық жағдайға жағымды әсерін тигізеді.

Тазарту қондырғыларын жаңғыртқаннан кейін өндірістік ағын сулардың 76-дан 97%-ға дейін тазалау тиімділігі жақсартылып, бұл қоршаған ортаға шығарылатын эмиссияларды қысқарту арқылы экологиялық жүктемені де төмендетті. Бұл жағдайда, тазарту

«Аман» бағдарламасының іске асыру аясында марапаттау / Поощрение в рамках реализации программы «Аман» / Awarding within Aman program

ту қондырғыларынан атмосфераға шығарылатын ластанушы заттардың шығарылымы 32%-ға дейін төмендеді. Себебі енді саңылаусыз жабдық қолданылады. Су ресурстарын жай қысқартуға ғана емес, тазартылған ағын суларды өртке қарсы жүйеге қайтаруға мүмкіндік беретін бірқатар экологиялық жоба іске асырылған болатын. Бұл шаралар бұрын Қалалық су арнасынан алынған таза судың 30%-ға дейін үнемделуіне әкелді. Сонымен қатар, жаңғыртылған объектілер бойынша суды тұтыну көлемдері жалпы суды тұтыну көлемінен 9-12%-ға қысқарды.

Тазарту қондырғыларын жаңғырту аясында мұнай шламын қайта өңдеу торабы салынып, пайдалануға берілді. Енді оның қайта өңделуі мұнай шламының үшфазалық бөлінуі және ұсталған мұнай өнімдерін технологиялық процеске қайтаруы орындалатын декантерлік қондырғыда орындалады. Бұл мұнай өнімдерінің кәсіпорынның шлам жинағыштарында жиналуын болдырмауға мүмкіндік беріп, экологиялық жағдайды жақсартады.

Еңбекті қорғау, еңбек қауіпсіздігі және экологияны қорғау бойынша жүргізіліп жатқан табысты саясат, іс-шараларды нақты жоспарлау мен оларды тиімді іске асыру «ПҚОП» ЖШС қызметін жүргізетін өңірде экологиялық жағдайды жақсартуға және қызметкерлерге одан да қауіпсіз жұмыс жағдайларын құруға мүмкіндік берді. «Ең бастысы – қауіпсіздік!» деген ережені ұстануы жұмыскерлердің күн сайынғы қызметінің негізіне айналуы үшін, оларда қауіпсіздік мәселелеріне деген саналы қатынасты қалыптастыру осы бағдарламаның ең маңызды бөлігі болып табылады!

ПЕТРОҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАСТАРЫ. БІЗ ҚАНДАЙМЫЗ? 2-БӨЛІМ. ПҚОП.

«Мұнайшының» алдыңғы нөмірінде біз ПҚҚР жастары жайлы баяндаған болатынбыз. Бүгін сіздердің назарларыңызға ПҚОП жастар буынының қалайша өмір сүретінін және қандай мақсаттарды көздейтінін ашатын боламыз. Жастар әрқашан да жаңа идеяларды тудырып, қоғамның тіршілік күші және қуаты бола келіп, еліміздің барлық әрекет ету салаларындағы өрге жүзудің механизмі бола алады. Ол үшін оны дамыту жолындағы мүмкіндіктерді қалыптастырып отыру қажет.

«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» осындай мүмкіндіктерді беріп отыр, білім беру мүмкіндіктерінің қатарында – ПҚОП жұмыскерлерінің асырауындағы балаларға арналған шәкіртақы бағдарламасы және екінші білімді алып отырған қызметкерлерге арналған шәкіртақы бағдарламасы, олардың аясында шәкіртақыны алу үшін белгілі бір ұпай санын алу қажет. Сонымен қатар, 2019 жылы ПҚОП жұмыскерлерінің отбасыларындағы ең кішкентай мүшелеріне арналған «Мектепке барар жол» атты әлеуметтік бағдарлама алғашқы рет жүзеге асырылған болатын, оның аясында мектепке баратын (1-сыныптан 11-сыныпқа дейінгі) әрбір балаға 100 000 теңгеден қаражат бөлінген.

Жастарды қолдау және дамыту құралдарының бірі ретінде қоғаммен байланыс орнату жөніндегі үйлестіруші Лесбек Сәдібек төрағалық ететін, 2014 жылы құрылған ПҚОП жас мамандарының кеңесін қарастыруға болады. Қазіргі таңда зауытта жасы 30-ға жетпеген 500-дей қызметкерлер еңбек етіп жатыр, олардың жартысынан көбі кеңестің мүшелері болып келеді. Кеңестің мақсаттары – зауыт жастарының әлеуметтік-экономикалық және еңбек құқықтарын қорғау, мәдени-бұқаралық және спорттық-денсаулық сақтау іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу, кәсіподақтық құрылымдармен, билік органдарымен, партиялармен және басқа да жастар кеңестерімен өзара әрекеттесу.

2019 жылы Кеңес 8 наурыз мерекесіне орай өзінің қатарластарына арналған концертті ұйымдастырып, «Ең үздік ПҚОП аспазы» сайысын өткізді. Жастар зауыттың барлық спорт жарыстарына белсенді түрде қатысып, футбол ойнау үшін жеке түрде жиналып отырады, ал 29 қыркүйекте алғашқы рет 2015 жылы өткізілген Шымкент қаласының ең ірі әрі бұқаралық спорт шарасы болып келетін «Shymkent Marathon» аясында алуан түрлі қашықтықтарға жүгіру жарыстарына қатысқан болатын. 2018 жы-

Сапиола Оңалов, 5-разрядтағы технологиялық қондырғы операторы, ШАҚ-2 қондырғысы, №3 цех, 25 жаста.

«Мұнай және газ өнеркәсібінің технологиялық машиналары және жабдығы» мамандығы бойынша Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТУ университетін, сондай-ақ, «Органикалық заттардың химиялық технологиясы» мамандығы бойынша Шымкенттегі Қазақстандық Халықтар достастығы инженерлік-педагогикалық университетін бітірген. 2017 жылдан бастап ПҚОП-та жұмыс істеп келе жатыр.

Азот-оттегі және ауа-оттегі қондырғыларында ауаны бөлу өнімдерінің қажеттіліктерін қамтамасыз етуге бағытталған технологиялық үдерістермен айналысқан болатын. Су ресурстарын есепке алу және бақылау жөніндегі инженер қызметі бойынша бас энергетик бөлімінде бір уақытта екі қызметті атқару тәжірибесіне ие болып, қазіргі уақытта өз қондырғысының аға операторы қызметіне оқып жүр. Кәсіпорында корпоративтік және спорттық мәдениетті белсенді түрде ілгері бастырып жатыр.

Лияс Орынбасаров, 6-разрядтағы технологиялық компрессорлардың машинисі, ауыр қалдықтарының каткрекинг қондырғысы, №3 цех, 27 жаста.

«Техник-жылу технигі» мамандығы Оңтүстік Қазақстан политехникалық колледжін бітіріп, қазіргі таңда М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінде оқып жүр.

Лияс 21-28.07.2017 аралығында ШМӨЗ-де өткен «Мамандығы бойынша ең үздік» сайысында 1-орынды алып, кейіннен «Мамандығы бойынша ең үздік» сайысына Татарстанға (Альметевск қ.) жіберіліп, сонда 1-орынға ие болды.

Өркен Байденов, технологиялық сорғылар операторы, каталитикалық крекинг бензинін гидротазалау қондырғысы (Prime G), №3 цех, 26 жаста.

Өркен 20.06-10.07.2019 аралығында ПҚОП кәсіпорнында өткен «Мамандығы бойынша ең үздік» сайысында 1-ші орынға ие болып, кейіннен Татарстанда (Альметевск қ.) ұйымдастырылған, бүкіл ТМД мемлекеттерінің мұнайшылары арасындағы сайыста 2-орынды алды.

Шымкенттегі «Ізгілікке жарысайық» қайырымдылық қорының құрылтайшысы және жастарға арналған «Аманат» клубы қалаушыларының бірі болып келеді.

лы марафондық қашықтықтың жолы «В» санатындағы «AIMS» аккредиттелген маманы С. Корнеевтің (Мәскеу қ.) тарапынан сертификатталып, марафон Орталық Азиядағы марафондардың арасында ең «тегіс» марафондардың бірі атағына ие болды. Осылайша, Шымкент сертификатталған жолы бар ҚР-дағы

үшінші қалаға айналды. Қызметкерлер спорт жолындағы волонтерлік іспен де айналысып отырады – мысалы, зауыттың қызметкері Молдабек Мықтыбек жекпе-жек бойынша спорт шебері бола отырып, жұмыстан тыс уақытында үйренгісі келетін барлық жастарды жекпе-жекке үйретіп отырады.

10 маусым күні зауытта ПҚОП жас мамандары кеңесінің жиналысы ұйымдастырылған болатын, оның барысында «PetroKazakhstan Jastary» газетін шығару және музыкалық топты қалыптастыру сияқты ұсыныстар қатары беріліп, жастарға арналған спартакиаданы өткізу мәселесі де талқыланған болатын.

29 маусым күні ПҚОП кеңесінің қатысушылары Нұр-Сұлтан қаласында жаңа «Конференция ЕМЕС» форматында өткен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ еншілес компанияларының Жас мамандар кеңесінің жыл сайынғы құрылтайына қатысқан. Құрылтайға Қазақстанның жасы 30-ға жетпеген үздік жас мамандары шақырылған болатын. Өзгеше «Конференция ЕМЕС» форматы жайдан-жай таңдалған жоқ; форум корпоративтік орталықтың және еншілес компаниялардың жастары өкілдерінің арасындағы көлденең байланыстарды нығайтуға және білім мен тәжірибемен алмасуға бағытталған еді. «Конференция ЕМЕС» аясында табысқа қалайша қол жеткізіп, тұлға әрі кәсіпқой ретінде дамып, компанияның жақсаруына жеке үлесті қалайша қосуға болады деген мәселелердің жаңа қырдан қарауға мүмкіндік берді. «Конференция ЕМЕС» шарасының аясында топты қалыптастыру, қаржылық сауаттылық, әлеуметтік желілерде өзін-өзі ұстау және қарым-қатынас жасау ережелері бойынша тренингтер өткізіліп, форум қатысушыларының жеке табыс оқиғалары (success-story) талқыға салынған еді. Спикерлердің және бизнес-тренерлердің рөлдерін еліктеуге әлдеқайда лайықты болып келетін жастар қатарынан танымал қазақстандықтар атқарған болатын. Мысалы, Азат Мырзабаев («Twitter» компаниясында жұмыс істеген) және Әлібек Датбаев («Booking.com» компаниясында «Team Lead» қызметін атқарған), ал көшбасшылық қасиеттерін тәрбиелеу бойынша шеберлік классын Азияның, Африканың, Аустралияның және Американың ең ірі шөлдерінде барлығы 160 мың км-ден астам қашықтықты жалғыз жүтіріп шыққан адамзат тарихындағы тұңғыш әрі жалғыз спортшы болып келетін көрнекті қазақстандық супермарафоншы Марат Жыланбаев өткізген. Осының барлығы, әрине, жастарға болашаққа мықты екпін берген.

Жастар әлеуметтік волонтерлік іспен де айналысып отырады. Мысалы, ПҚОП жас мамандар кеңесінің қатысушылары «Арыс. Біз біргеміз!» науқанын іске асыру барысында елеулі көмек көрсеткен еді. Олардың талпыныстарының арқасында екі сағаттың ішінде бір топ адам жиналып, ПҚОП басшылығының қолдауымен Арыс тұрғындарын Сарыағаштан Шымкент-

ПҚОП-тың өсіп келе жатқан буынының көрнекті өкілдері редакцияның сұрақтарына да жауап берді.

- Жас маманға кәсіби тұрғыдан өсуіне не көмектеседі?

Өркен: Жас маман профессионалды түрде дамуы үшін ол өзін-өзі дамытумен айналысуы керек. Ұсталар алмаздың қырын шығарып өңдегеннен кейін гауһар тасқа айналдырады. Сол секілді, адам да өз әлеуетін ашып, дағдыларын дамытқан кезде дәл сондай бағалы болады!

Сапиолла: Менің ойымша, тұлға ретінде қалыптасу жолында адамның мінезі ерекше рөл атқарады, демек, жетістіктерге жету үшін ынта, мансапта, өмірде табысқа қол жеткізуге деген ішкі қажеттілік, әрқашан да жаңа шындыққа қол жеткізіп отыру керек. Сол себептен кәсіпқой өсіміңіздің назар аударар ең маңызды нысаны өзіңіз болу тиіссіз.

Лияс: Алынған білім, мансаптың басында тәжірибелі ұстаз, сондай-ақ, өзін-өзі дамытуға деген ұмтылыс. Тәртіп, көздеген мақсатқа қол жеткізу, өзіңе сеніп отыру, мамандандырылған әдебиетті оқу және ғұу арқылы өзіңмен тұрақты түрде жұмыс істеп отыру.

- Ата-аналарыңыздан / ұстаздарыңыздан алған басты сабағыңыз?

Сапиолла: Ата-аналар мінезінің кескіні мен құндылықтары балаларына автоматты түрде өтеді. Ал ұстаздар тұлғаны қалыптастыру жағдайларын жасауда аса маңызды рөлге ие болады. Менің басты алған сабағым – өзімді ұстау, өзімді ұйымдастыру және дербестік сияқты пайда болған қасиеттерім, осы қасиеттер әрбір адамның кәсіби тұрғыдан қалыптасуында маңызды рөлге ие болады деп білемін.

Өркен: Негізгі сабағым ол – тәртіп пен тұрақтылық. Мақсатқа барар жолдағы тұрақтылық жеңіске жеткізеді.

Лияс: Ең алдымен, өзіңді және айналадағы адамдарды құрметтеу керек. Ұқыпты болып, кез келген жағдайда да шындықты ғана айтып отыру қажет.

- Жастарды спортпен айналысуға қалайша баулуға болады деп ойласыз?

Лияс: Алуан түрлі спорт шараларын өткізу арқылы салауатты өмір салтын ілгері бастырып, міндетті түрде жеке үлгіні көрсетіп отыру қажет.

Өркен: Баланы жас кезінен спортқа баулу керек. Спортты балаға отанды қорғау, еліміздің абыройын көтеру, тағы сол сияқты құндылықтармен байланыстыра отырып түсіндіру керек.

Сапиолла: Мүмкіндіктерді тудырудан бөлек үлгіні де көрсетіп отыру қажет. Мысалы, ата-аналары балаларына жастайынан дұрыс үлгі көрсетіп, дене тәрбиесімен айналысуға деген күштарлығын қалыптастырып отыруға тиіс, осылайша мемлекетті дені сау өсіп келе жатқан буынмен қамтамасыз етуге болады.

- Қандай кітаптарды оқуға ұсынар едіңіздер?

Өркен: *Кәсіби тақырыптар:* 4-индустриалды даму және IT технологиялар тақырыптарындағы кітаптар. *Өзін-өзі дамыту тақырыбы:* Джо Джирард «Өзіңді қымбатқа сат», Брайан Трейси «Тайм менеджмент».

Сапиолла: *Кәсіби тақырыптар:* Дэниел Ергин «The Prize және The Quest», В.Н. Эрих «Мұнай және газ химиясы мен технологиясы». *Өзін-өзі дамыту тақырыбы:* Хэл Элрод «Таң сиқыры», Роберт Киосаки «Бай әке. Кедей әке».

Лияс: *Кәсіби тақырыптар:* Б.К. Иванов «Компрессорлық қондырғылар машинисті», А.В. Воронцовский «Заманауи ортадан тепкіш компрессорлар». *Өзін-өзі дамыту тақырыбы:* Стивен Кови «Жоғары тиімді адамдардың 7 дағдысы», Қуаныш Шонбай «Екінші болма».

ке көшірілуін ұйымдастырып, тағы да үш күн бойы зардап шеккендердің жиналған жерінде көмек көрсетіп отырған.

Сонымен қатар, жастар 20 шілдеде ҚР Премьер-министрі Асқар Маминнің тарапынан басталған «Бірге-Таза Қазақстан» науқанына қолдау көрсетті. Шымкенттік «Ордабасы» және астаналық «Астана» ФК-ның арасындағы ойыннан кейін ойынды көруге келген ПҚОП кеңесіне мүше жастар өз еріктері бойынша стадионды жанкүйерлерден кейін қалған қоқыстан тазартып алды.

2019 жылдың 13-15 тамызында кеңестің мүшелері АМӨЗ, ПМӨЗ және «ҚазТрансОйл» кәсіпорындарындағы әріптестері жиналған «Жастар жылы: Жас мамандар кеңестерінің даму векторы» атты дөңгелек үстелге алғаш рет қатысқан болатын. ПМӨЗ аумағында өткен іс-шараның барысында барлық ҚМГ еншілес компаниялары бойынша Жастар кеңестерінің ұйымдық құрылымы мен жағдайына байланысты мәселелер талқыланып, оның аясында «PRIME GAMES» зияткерлік сайысы да өткізілген.

ПҚОП-тағы ЦИФРЛАНДЫРУ

Қазіргі таңда цифрлық технологиялар өмірімізді айтарлықтай жеңілдетті, себебі олардың арқасында біз бір минут ішінде коммуналдық қызметтерді төлей аламыз немесе кез келген анықтаманы ала аламыз. Ал бизнес пен өнеркәсіп саласында цифрлық технологиялардың мүмкіндіктері одан да зор. Цифрландыру - экономика дамуының ең маңызды трендтерінің бірі, 2017 жылдың желтоқсан айында қабылданған «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы экономиканың жаңа даму траекториясына өтуге жағдай жасауға, экономикамызды тиімдірек және нәтижесінде, әрқайсысымыздың өмірін жақсырақ ете алатын технологияларды енгізуге бағытталған.

Бағдарламада аталып кеткендей, цифрлық технологияларды енгізудің барынша мүмкіндіктері Қазақстан экономикасының дәстүрлі салаларында, соның ішінде шикізат секторында көбірек болады деп болжанады. ОӘК (отын-энергетикалық кешен) және ТМК (тау-кен металлургия кешені) жүйе құрушы кәсіпорындарында цифрландыру бойынша әлдеқашан іске асырылған шаралар еңбек өнімділігін жалпы алғанда 10%-ға ұлғайтуға мүмкіндік беріп, бөлек кәсіпорындарда электр энергияны үнемдеу 33%-ға жетіп, ал жабдықты пайдалану коэффициенті 50%-ға дейін ұлғайтылды.

Қазіргі таңда біздің ПҚОП мұнай өңдеу бөлімшесінде «Spiral» оңтайлы жоспарлау жүйесі және технологиялық жабдыққа техникалық қызмет көрсету мен жөндеуді автоматтандыру жүйесі (ЖТҚЖ) сияқты цифрландыру бойынша екі ірі жоба іске асырылып жатыр.

«Spiral» оңтайлы жоспарлау жүйесі

Нарықтың талаптарына және МӨЗ-дің Қазақстандағы жұмысының қазіргі технологиялық және экономикалық шектеулеріне сәйкес, мұнай өнімдерін шығарудың сапалы жоспарлауы арқылы МӨЗ-дің бәсекеге қабілеттілігін арттыру жобаның негізгі мақсаты болып табылады.

Басқаша айтқанда, «Spiral» жүйесінің арқасында шикізаттың сапасын, нарық талаптарын, мұнай өнімдерінің бөлек түрлеріне арналған ағымдағы бағаларды, МӨЗ жұмысының технологиялық және экономикалық шектеулерін ескеріп, мұнай өнімдерінің типтері мен әрбір

түрі бойынша көлемі бойынша мұнай өнімдерін өндірудің барынша оңтайлы жоспары құрылады.

Үнемі жаңартылатын деректердің үлкен көлемін есептеуге және жоспардың ең оңтайлы нұсқасын есептеуге мүмкіндік беруі бұл жүйенің артықшылығы болып табылады. Бағдарлама жоғары жоспарлау дәлдігін қамтамасыз етеді: уақыттың әрбір нақты уақытында зауыттың жүктемелер, шығыстар және тағы басқалар қимасында жұмыстың нақты егжей-тегжейлі жоспары бар. Одан басқа, бағдарламаны шикізаттың жаңа түрлерінің қайта өңдеу және жаңа өнім түрлерін шығару мүмкіндіктері мен жөнділігін алдын ала бағалау үшін пайдалануға болады.

«Spiral» жүйесін енгізгенге дейін, зауыттардағы жоспарлар Excel-де есептеліп, барлық нарықтық және технологиялық факторлар ескерілмей, жоспарлар жеткілікті түрде икемді болған жоқ. «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ тарапынан бұл жүйені шеше алатын жүйені енгізу туралы шешім қабылданған болатын. Мұнай өңдеу саласындағы өндірістік жоспарлаудың үздік әлемдік практикалары зерттеліп, нәтижесінде алғы қатарлы «Spiral» құралы таңдалды. 2018-2019 жылдар ішінде өндірістің оңтайлы жоспарлау жүйесі республиканың барлық үш МӨЗ-де - Шымкенттік, Атыраулық және Павлодарлық зауыттарында және «ҚазМұнайГаз» компаниясының орталық кеңсесінде енгізілген болатын. Нәтижесінде МӨЗ-де және ҚМГ бас ком-

паниясында жоспарлаудың жаңа бизнес процесі құрылған болатын.

«Spiral» жүйесінің өндірістік жоспарлары «жыл - ай - тәулік» қимасында толық ашылып, енді зауыттарда факторлық талдау процесі енгізілген. Бұл фактінің жоспардан ауытқу себептерін нақты талдауға мүмкіндік береді. Жалпы алғанда, барлық МӨЗ бойынша деректерге мониторинг жасау өндіріс пен тұтуны тепе-теңдігінің нақты көрінісін беріп, бұл нарық күйіне одан да тиімді мониторинг жасауға мүмкіндік береді.

Технологиялық жабдыққа техникалық қызмет көрсету мен жөндеуді автоматтандыру жүйесі (ЖТҚЖ)

Процестерді автоматтандыру арқылы ПҚОП-тағы жөндеу аралық интервалды ұлғайту ЖТҚЖ-ны енгізудің мақсаты болып табылады. Жаңғырту кезінде енгізілген бағдарламаның арқасында жөндеу аралық интервал екі-үш жылға дейін ұзарды.

ЖТҚЖ жүйесі сатып алудан жөндеуге дейінгі жабдықпен жұмыс істеудің толық тізбегін қамтиды. Процеске зауыттың жөндеу бөлімшелері, сатып алу бөлімі және бухгалтерия жұмылдырылған. ЖТҚЖ зауыттың негізгі қорларының күйі, жабдықтың қазіргі күйі сияқты факторларды, техникалық қызмет көрсету, жөндеу немесе ауыстыру туралы ақпаратты шоғырлауға және талдауға мүмкіндік беріп, қолда бар деректер негізінде қызмет көрсету мен жөндеуді

«Цифрлық Қазақстан» бағдарламасы

2018-2022 жылдар кезеңіне арналған мемлекеттік бағдарлама бес негізгі бағыт бойынша іске асырылып, 17 бастама мен 120 іс-шараны қамтиды. Бағдарлама Қазақстандағы технологиялардың тез дамуының, қызмет көрсетудің электронды форматына қайта бағдарланудың, еңбек өнімділігін арттыратын жедел технологияларды және мүмкіндіктерді пайдаланып, экономиканың дәстүрлі салалары түрленуінің негізіне айналуы тиіс.

2016 жылғы жағдай бойынша Қазақстан БҰҰ-ның ICT Development Index ұранымен есептелетін АКТ дамудың әлемдік рейтингінде 175 тармақтың 52 тармағында болған. Бағдарламаны іске асыру нәтижесінде біздің еліміз 2050 жылға қарай бұл рейтингте 5-ші орынға көтеріледі деп жоспарлануда.

Алайда, қазірдің өзінде республикамыздың цифрландыру саласындағы айтарлықтай жетістіктері бар: 90-шы жылдары жеделдетілген индустриалдық-инновациялық даму бойынша мемлекеттік бағдарлама басталып, «Болашақ» халықаралық білім беру бағдарламасы енгізіліп, 2005 жылы «электронды үкімет» жүйесі құрыла бастады. Қазақстанда инновациялық экожүйенің бірнеше элементі әлдеқашан құрылып, «Алатау» ИТП» АЭА, «Назарбаев университеті» ДБҰ жұмыс істеп, Astana hub халықаралық технопарк іске қосылды. Еліміздегі ересек адамдардың 75%-ының цифрлық сауаттылығының базалық деңгейі бар және олардың 75%-ынан астамы интернетке қолжеткізу мүмкіндігіне ие.

Цифрландыру барлық секторларға әсер етіп, шикізаттық емес салалардың әлеуетін ашу, стартап белсенділікті ынталандыру мен жаңа салаларды ашу арқылы Қазақстанның экономика құрылымының өзгеруіне әкеп соқтыратын болады. Болжам бойынша, бұл қосылған құнды ұлғайтып, ел экономикасындағы шығындарды азайтып, айтарлықтай экономикалық тиімділікке септігін тигізеді.

өткізуге кететін шығындарды азайту туралы ұсыныстарды беруге, жабдықтың жаңылысы мен жұмыссыз тұруы

күндерінің санын азайтуға, өндірістің жоспарланбаған жұмыссыз тұру қауіптерін және тағы басқа жағдайларды

төмендетуге мүмкіндік береді. Жүйені қолдану басқару шешімдерін қабылдауды тездетіп, бір рет шерту арқылы өтімдерді құрастыру мен келісу мүмкіндігі пайда болып, жөндеу жұмыстарын жоспарлау мерзімдері қысқаратын болады.

Қазіргі таңда ПҚОП-та жобаның бизнес процесс құрылымдары әзірленіп, жүйелердің функционалдық баптауы жүзеге асырылып, интерфейс, есептік формалары, МӨЗ-де ЖТҚЖ бизнес процестері бойынша процестерді орындауға арналған бағдарламалық жасақтаманың рәсімдік компоненттері әзірленіп жатыр. ПҚОП активтерінің негізгі тиімділік көрсеткіштері (KPI) бойынша есептік функционалы әзірленіп, қазіргі SAP пен PI System бағдарламалары және жаңадан енгізілетін IBM MAXIMO мен ABB Ability өнімдері арасында интеграцияға дайындық жүргізіліп жатыр.

ЖТҚЖ Қазақстанның басқа да МӨЗ-де енгізіліп, бағдарлама 2015 жылы басталған. Қазақстан Республикасының барлық үш МӨЗ-не арналған бірыңғай жүйеленген жіктеуішін (БЖЖ) әзірлеу бойынша зор жұмыс жүргізіліп, жабдық пен материалдардың көптеген түрлеріне арналған қор нормаларын белгілеу жөніндегі стандарттар әзірленді.

Әр адам үшін ол әртүрлі, бірақ жетістіктерге, бақытты сәттерге, тамаша оқиғаларға, қиындықтарға және жеңістерге, тосын жайттарға және тағы басқа оқиғаларға әрдайым толы. 2019 жылдың қандай болғанын бөлімшелерімізде жұмыс істейтін әріптестерімізден сұрап көрдік.

- 2019 жылы орын алған қандай оқиға немесе жоба компания үшін өте маңызды болды деп ойлайсыз?

Алаяқов Мирамбек: Біздің бірқатар кенорындарымызды электрмен жабдықтау жобалары. Бүгінгі таңда ҚАМ, Оңтүстік Батыс Қарабұлақ, Қарабұлақ және Солтүстік Батыс Қызылқия кенорындарында электр энергия тапшылығы бар. Онда электр энергияны өндіріп шығаратын объектілер бар, бірақ қуаты жеткіліксіз және оларды күтіп ұстауға көп қаражат кетеді. Бұл мәселені шешу үшін, 2019 жылы бірнеше маңызды жоба басталды, солардың ішінде Қызылқия ГЖЦ-ден Құмкөл ГЖЦ-ге дейін 10" газ құбырын, бұл кенорындарда бірнеше шағын станцияны және компрессорларды салу.

Майхараева Құлпынай: «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасын іске асыруды аяқтау.

Дүйсенов Мирамбек: Жұмыскерлерді ынталандыру үшін маңызды аспектілерді қамтитын жаңа ұжымдық шартты жасау. Тағы бір маңызды оқиға – Қызылқия–Құмкөл магистралды газ құбырын салу және оны пайдалануға беру. Осылайша, компания қосымша электр энергиясын өндіріп, Қызылқия кенорнынан ілеспе мұнай газын кәдеге жарату тапсырмасын табысты орындай алды.

Бейісов Азамат: Соңғы жылдары байқалатын өндіру көлемдерінің төмендеуі бұл жағдайды жақсартудың жаңа мүмкіндіктерін іздеуге итермелейді. Арнайы техникаға арналған жаңа тендердің уақытында өткізілуі маңызды оқиға болды. Техниканың нақты түрлеріне бөлінген жаңа лоттар, жаңа төлем шарттарын әзірлеу – осылардың бәрі экономикалық әсер алуға мүмкіндік береді.

Игнатченко Юрий: Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру – оның арқасында біздің зауытымыз коммуникацияларды дамыту, өндірісті автоматтандыру, жаңа білікті мамандарды оқыту тұрғысынан алға қадам басты. Бұл жаңа даму деңгейіне шығуға септігін тигізеді.

Сәдібек Лесбек: Қазақстандық мұнайдың 120 жылдығы, осыған орай, ҚР Энергетика министрлігі мен KazEnergy қауымдастығы ПҚОП компаниясының еңбек ардагерлері мен үздік жұмыскерлерін марапаттады. Сондай-ақ, мұнай астанасы болып табылатын Алматы (Татарстан) қаласында өткен ТМД мұнайшылары арасында ПҚОП компаниясының жас мамандары «Үздік маман» конкурсында алған жүлделі орындары.

Горбатенко Игорь: «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасы зауыттың ғана емес, бүкіл Қазақстанның мұнай өнеркәсібінің маңызды даму кезеңдерінің біріне айналды. Себебі оны жаңа зауытты салумен салыстыруға болады. Жаңғырту аяқталғасын, жабдықты үздіксіз пайдалануды, дұрыс техникалық қызмет көрсетуді қамтамасыз ету бойынша үлкен жұмыс күтіп тұр. Бұл жұмыс қатты білінбесе де, сонда да өте маңызды.

Байзақов Күнібек: Қазақстанның мұнайгаз саласында көпшілік таныған көшбасшы болу компаниямыздың басты мақсаттарының бірі болып табылады. Сондықтан, президент Хуан Сяньсюнның «ПетроҚазақстан» компаниясының ҚЕҚОҚ басқару жүйесін ISO 14001:2015 «Экологиялық менеджмент жүйесі» және ISO 45001:2018 «Денсаулықты сақтау мен қауіпсіздік менеджмент жүйесі» халықаралық стандарттар талаптарының сәйкестігіне сертификаттау туралы шешімі «ПетроҚазақстан» компаниясы үшін маңызды қадам болды деп ойлаймын. Бұл біздің компания қызметіміздің ең жоғары әлемдік стандарттарға сәйкестігін растау болып табылады.

Жаркеев Қуаныш: Жұмыскерлер құқықтары мен мүдделерінің сенімді қорғаушысына айналған ПҚҚР кәсіподақ комитетінің 30 жылдығы және жаңа ұжымдық шартқа қол қою.

Сейітов Бағлан: Мұнайдың 120 жылдығы және үздік қызметкерлерімізді сіңген еңбектері үшін марапаттау, жаңа ұжымдық шартқа қол қою және компанияның ең маңызды стратегиялық объектілерінің атауына лайықты мұнайды есепке алудың коммерциялық торабы (МЕКТ) бөліміміздің 10 жылдығы.

Крупович Татьяна: Зауытымыздың жаңғыртуы мен қайта құруын аяқтау.

Шиманов Ербол: Құмкөл ГТЭС-тен бастап кенорындардың орталықтандырылған электрмен жабдықтау жобасының компания үшін

Алаяқов Мирамбек, мұнай-газ өндіру бастығының орынбасары, кеніштерді пайдалану, өндіріс департаменті, ПҚҚР

Байзақов Күнібек, ӨҚ, АҚ және ТЖ маманы, ҚЕҚОҚ және ҚҚ Корпоративтік департаменті, ПҚОСИ

Бейісов Азамат, материалдар мен шығындарды бақылау тобының жетекшісі, өндірістік қызметі, өндіріс департаменті, ПҚҚР

Горбатенко Игорь, бас метрологы, ПҚОП

Дүйсенов Мирамбек, мұнай кәсіпшіліктік жабдықтауға техникалық қызмет көрсету тобының жөндеу жөніндегі инженері, мұнай-газ өндіру цехы, өндіріс департаменті, ПҚҚР

Жаркеев Қуаныш, күрделі жұмыстар жөніндегі аға шебер, ҮКЖЖ, өндіріс департаменті, ПҚҚР

Игнатченко Юрий, СӨСЖӨК цехының бастығы, ПҚОП

Крупович Татьяна, ЖСБ бастығы, бас экономист қызметі, ПҚОП

Майхараева Құлпынай, тауарлық топ бастығы, шикізатты есепке алу және өнімді тиеу бөлімі, ТКБ, ПҚОП

Марат Кашаков, ERP жүйелері бөлімінің бастығы, ПҚОСИ

Сәдібек Лесбек, қоғаммен байланыс жөніндегі уәклетшісі, ПҚОП

Сейітов Бағлан, технологиялық бөлімнің инженер-технологы, өндіріс департаменті, ПҚҚР

Шиманов Ербол, жобалар мен шығындарды бақылау бөлімінің бастығы, өндірістік қызметтер, өндіріс департаменті, ПҚҚР

Омаров Қанат, аға операторы, 400 секциясы, ЛК-6У, ПҚОП

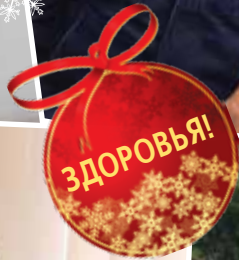
де, облыс үшін де 2019 жылдың маңызды оқиғасына айналды деп ойлаймын. ҚАМ мен Құмкөл кенорындарын тұрақты электр энергиямен қамтамасыз ету, табиғи газды дұрыс пайдалану, сондай-ақ, ҚАМ кенорында дизельдік генераторларды жалға алуға кететін шығындарды азайту және Құмкөл кенорында мемлекеттік электр желісінен электр энергияның тұтынуын шектеу жобаның мақсаты болып табылады.

Марат Кашаков: ERP / DMS бөліміміздің аясында айтатын болсақ, онда біз бірнеше маңызды жобаны іске

С Новым годом!
Жаңа Жылңызбен!
Happy New Year!

асыруға кірістік: «Қазгермұнай» мен «ТүзкөлМұнайГаз» компанияларына SAP қолдау көрсетуін толық көлемде бастадық.

- Әлемдегі, елдегі ең маңызды оқиға қандай?

Майхараева Құлпынай: 2019 жыл жастар жылы деп аталып, осыған орай, еліміздің жастарына мүмкіндік беретін көптеген жаңа жобалар пайда болды. Бұның жақсы нәтиже әкеледі деп сенімдімін.

Алаяқов Мирамбек: Қазақстан Республикасы президентінің ауысуы. Биліктің ауысқанына қарамастан, ҚР мен ҚХР өзара қарым-қатынасы дәл сол қалпында қалды. Елдер арасында белсенді ынтымақтастық жалғасып, жаңа президентіміз жақсы экономикалық саясатты қолдап отыр.

Тағы бір маңызды оқиға - бұл Әзірбайжанда өткен Түрік тілдес мемлекеттер ынтымақтастығы кеңесінің (Түрік кеңесі) VII Саммиті, онда Н. Назарбаев Түрік әлемінің Жоғары орденімен марапатталды.

Горбатенко Игорь: Тәуелсіздік алғаннан бері алғаш рет президент ауысты. Тарихи оқиғаға айналған қазақстандық мұнайдың 120 жылдығы.

Дүйсенов Мирамбек: Жаңа ҚР президенті. Жаңа реформаларды енгізу мен қазіргі реформаларды қайта қарауға, халықтың әлеуметтік проблемаларын шешуге байланысты кейбір оң өзгерістер орын алады деп күтемін.

Сондай-ақ, бұл жыл Назарбаев тарапынан жастар жылы деп жарияланды және үкімет алдында елдің экономикасын көтеру процесіне жас кәсіби кадрларды тарту тапсырмалары қойылды.

Бейсов Азамат: Қазақстандық мұнайдың мерейтойы. Себебі - бұл біз өз қолымызбен жасайтын тарих, біздің еңбегіміз – бұл ел экономикасына қосатын үлесіміз. Мұнайшылардың қолымен өндірілетін қара алтын адамдардың игілігіне жарап, өзімнің бұл мамандыққа қатыстылығымды мақтан тұтамын.

Байзақов Күнбек: Бүкіл әлем Сириядағы жағдай туралы хабардар. Ресей, Түркия мен Иран гарант болған Астаналық процесте әлемдік көшбасшылардың кездесуі сириялық мәселеде ілгері қозғалудың себебіне айналды деп ойлаймын. Бірнеше кездесу ішінде Сириядағы зорлық-зомбылықты төмендету, атысты тоқтату мен бейбіт өмірге оралу бойынша нақты нәтижелерге қол жеткізілді.

Шиманов Ербол: Шын мәнінде, 2019 жылы елде көптеген маңызды оқиғалар болды. Билік транзиті мен кезектен тыс

президенттік сайлау әр қазақстандықтың өмірінде ерекше орын алды. Астананың атын ауыстыру, дәл сол кезде мен Астанадан кетіп, Нұр-Сұлтанға келдім. Маңызды оқиғалар елдің спорттық өмірінде де өтті – Нұр-Сұлтанда хоккейден әлем чемпионатының өткізілуі және хоккейшілеріміздің жеңісі, сондай-ақ, күрестен әлем чемпионатының өткізілуі.

- Сіздің 2019 жылы қол жеткізген жетістігіңіз қандай?

Бейсов Азамат: Компанияға 2007 жылы бухгалтер болып келдім. 2019 жылы материалдар мен шығындарды бақылау жөніндегі топтың басшысы лауазымына тағайындалдым. Біздің тобымыз аналитикалық функцияны орындап, күрделі бюджет пен операциялық бюджеттің орындалуына бастамашылық етіп, оны бақылайды және есепке алады. Сондай-ақ, қаражаттың мақсаты бойынша әрі дұрыс пайдаланылуын бақылайды. Тағы бір маңызды, қуанышты және керемет оқиға – бұл қызымның дүниеге келуі!

Байзақов Күнбек: Фитнес-залға жиі барып тұруым жеке жетістігім деп айта аламын. Спорттық жаттығулар хал-жағдайымды айтарлықтай жақсартуға мүмкіндік берді. Денсаулықты міндетті түрде сақтау керек.

Жұмысыма келетін болсақ, төтенше жағдайларды алдын алу, оларды болдырмау және адам құрбандарының санын барынша төмендету оның спецификасы болып табылады. Бұл мақсатта екі маңызды жоба ұйымдастырылды – өрт сөндіргіштерді іс жүзінде қолдануды және төтенше жағдайларда зардап шеккендерге алғашқы көмекті көрсетуді үйрету. Алынған білім мен дағдылардың жұмыскерлерге жұмыстағы ғана емес, үйдегі де төтенше жағдайларда дұрыс әрекет етуге көмектеседі деп үміттенемін.

Игнатченко Юрий: Жұмыстағылардың барлығы қанша жасқа келгенімді біледі, бірақ жыл сайын жаңа әуесқой істі табамын. Соңғысы спортқа қатысты – велоспортпен әуестендім, себебі тонусты әрдайым сақтау керек. Спорт – бұл денсаулық, ал денсаулық – бұл өмір!

Алаяқов Мирамбек: Менің бүкіл саналы ғұмырым мұнай саласындағы жұмыспен байланысқан, биыл Мұнай мен газ өнеркәсібі жұмыскерлерінің күнін тойлау аясында маған берілген «Қазақстан мұнайына 120 жыл» мерейтойлық медалі өз жетістіктерімнің растауына айналды.

Жаркеев Қуаныш: 2019 жыл үйіме бақыт, жұмысыма табыс әкелді. Бұл жылы ұзақ күткен қызым дүниеге келді. Есімін Айшабибі деп қойдық, 2009 жы-

лы компанияға жөндеуші слесарь болып кірдім, ал биыл Мұнайшылар күні қарсаңында қызметім жоғарылап, күрделі жұмыстар жөніндегі аға шебері болып тағайындалдым.

Майхараева Құлпынай: Қазақстандық мұнайдың 120 жылдығына орай медальдің берілгені өте қуантты, себебі бұл саламен менің бүкіл еңбек ғұмырым байланысқан.

Дүйсенов Мирамбек: Төртінші ұлым Айсұлтанның дүниеге келуі отбасымның қуанышты оқиғасына айналды. Менің де қызметім жоғарылап, 15 жылдық оператор өтілімен мұнай мен газды өндіру цехының жөндеу жөніндегі инженер лауазымына ауыстырылдым.

Сәдібек Лесбек: 2019 жылдың наурыз айында Нұр-Сұлтанда «ҚМГ» ҰҚ» АҚ-тың барлық еншілес ұйымдарының белсенді жастарының қатысуымен форум өтіп, онда мен «ҚМГ» ҰҚ» АҚ жас мамандар кеңесінің төрағасы болдым. Осындай құрметті лауазымды алу және ҚМГ компаниясының барлық еншілес ұйымдарының жастары атынан сөз сөйлеу мен үшін зор құрмет болды. Қазір осы ұйымдарда шамамен 26 мың жас қызметкер жұмыс істеп, бұл үлкен жауапкершілік пен әріптестерімнің сенімі.

Горбатенко Игорь: Биыл KazEnergy қауымдастығы атынан ҚР мұнай кешенін дамытуда кәсіби еңбегі үшін құрмет белгісі күтпеген әрі өте бағалы марапат деп санаймын. Өзімді көрсете алғаным үшін барлық адамдарға алғыс айтып, оны зауытымызды қайта құру мен жаңғыртуға қатысқан барлық қызметкерлердің сыйлығы деп санаймын.

Сейітов Бағлан: 2019 жылы отбасым зор қуанышқа бөленді – қызым дүниеге келген соң, 8 жылдан кейін ұлым дүниеге келді. Үлкен қызым Еуразиялық ұлттық университетке, ал ұлым қаламыздың медициналық колледжіне оқуға түсті. Мен бірнеше курста оқудан өтіп, онда біліктілігімді арттырдым.

Шиманов Ербол: Жоғары оқу орнын бітірген және елдің игілігіне жұмыс істеу мүмкіндігі бар үлкен қызыммен мақтанамын деп айта аламын. Сондай-ақ, жұбайым екеуіміздің көрсеткен ынта арқасында кіші қызымыз өнер саласында айтарлықтай табысқа қол жеткізіп, вокал мен би конкурстарында бірнеше рет жеңімпаз атанды.

Омаров Қанат: Атырауда қазақстандық мұнайдың 120 жылдығын тойлау аясында, мен салтанатты марапаттау рәсімінің қатысушысы болдым және ҚР құрмет марапат қағазын республика Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың қолынан алуым мен үшін зор құрмет болды.

АҢЫЗҒА АЙНАЛҒАН БИБІГҮЛ ТӨЛЕГЕНОВА 90 ЖАСТА!

Өнер сүйер қауымға 60 жылдай өзінің керемет дауысымен ән шырқаған, «қазақтың бұлбұлы» атанған Бибігүл Ахметқызы биыл 90 жылдық мерейтойын тойлауда! Бибігүл Төлегенованың көптеген атақтары мен регалиялары бар: жоғары ерекшелік дәрежесі болып табылатын «Социалистік еңбек ері» атағын алған КСРО тарихындағы соңғы адам, КСРО мен ҚазКСР халық әртісі, КСРО мемлекеттік сыйлық лауреаты, академик, бірақ ең бастысы - оны халық шынайы қадірлейді және сүйеді.

Тамаша лирико-колоратуралық сопрано иесі Бибігүл Ахметқызы әлі күнге дейін үлкен кәсіби сахнада анда-санда концерт беріп тұрады. Әзірге, бұл колоратуралық сопраносы бар әншілер арасында теңі жоқ жалғыз ғана жағдай бола тұрып, елдегі жоғары өнердің дамуына баға жетпес үлесін қосады: Б.Төлегенова атындағы Халықаралық вокалисттер конкурсының өзі қазақстандық дарынды орындаушылардың оннан астамына өмірге жолдама берді. Бүгінгі таңда, оның жеңімпазы атанған қазақстандықтар Сүндет Байғожин, Медет Шотабаев, Наталья Мизюк - Италияның, Францияның, Швейцарияның, Аустрияның үлкен опера сахналарының сұранысқа ие әншілері болып табылады. Бибігүл Ахметқызы бірнеше жарқын музыканттарды тәрбиелеп шығарды, оның студенттерінің арасында қазақстандық эстрада және опера әншісі Толқын Забирова, ҚМАОБТ солисті Дина Хамзина және Б. Төлегенова атындағы III Халықаралық вокалдық конкурсында көпшілік үшін нағыз жаңалыққа айналған Альфия Каримова бар.

Қиындықтарға толы өмір жолына қарамастан, Бибігүл Төлегенова Ұлы От-

ан соғысынан аман өтіп, әкесінен ерте айырылып, репрессияға ұшыраған адамның қызы ретінде көп азап шегіп, Семейдегі ет комбинатында күрделі физикалық жұмыстарды атқара отырып, бала кезінен жұмыс істеуге мәжбүр болды, ол өмірдің барлық қиындықтарын абыроймен өтті. Бибігүл Ахметқызы өзінің бір сұхбатын еске алып: «Әкем үнемі анама мен туралы былай айтып жүретін: «Әлі де көресің, менің қызым әйгілі әртіс болады!». Жарты ғасырдан астам уақыт бойы тыңдармандар әйгілі опера әншісінің керемет дауысын тыңдап, өмірін сүріп жатқан энергия мен оптимизмге тәнті болып, ол шынымен де көпшілікке үлгі болды.

Жетістігінің сыры неде деген сұраққа Бибігүл Төлегенова былай деп жауап берді: «Меніңше, өнеріңізді тамашалауға келген халықты жақсы көру керек - көрермен әрқашан махаббаттың энергиясын сезінеді. Шығармашылық адамның жолы оңай емес - бұны жасырмаймын. Бірақ қиындықтар мені тек алға итермеледі, ал мен «істей алмаймын», «білмеймін», «қолымнан келмейді» деген сөздерді қолданбаймын. Менің құрдастарымнан бастап жастарға дейін әр түрлі тыңдаушылар үшін сұраныста болудан артық қуаныш жоқ. Осындай сәттерде барлық қиындықтар жойылады!»

«ПетроҚазақстан» компаниясының үлкен досы, қымбатты Бибігүл Ахметқызын Қазақстанның Тәуелсіздік күнімен түспа-түс келетін айтулы күнмен құттықтай отырып, оған Қазақстанның мәдени мұрасына қосқан баға жетпес үлесі үшін, ізбасарларының лайықты

ұрпағын өсіргені үшін алғыс білдіріп, зор денсаулық пен ұзақ ғұмыр тілейміз!

Марапаттары мен атақтары

Қазақ КСР халық әртісі (1959); КСРО халық әртісі (1967); КСРО Мемлекеттік сыйлығы (1970); К. Байсейітова атындағы Қазақ КСР Мемлекеттік сыйлығы (1966); екі Ленин ордені (1976, 1991); Еңбек Қызыл Ту ордені (1959); Социалистік Еңбек Ері (1991); «Отан» ордені (2000).

2007 жылдан бері «ПетроҚазақстан» компаниясы Бибігүл Төлегенованың халықаралық вокалисттер конкурсын қолдап келеді. Конкурс жастарды эстетикалық тұрғыдан тәрбиелеуге, классикалық және халық музыкасына назар аудартуға бағытталған, сонымен қатар жас таланттарды анықтауға және қазақ классикалық өнерінің беделін көтеруге мүмкіндік береді. Бибігүл Ахметқызымен бірге бірқатар жобалар жүзеге асырылды: «Бибігүл Төлегеновамен Наурыз» концерті, И. Серкебаеваның «Бибігүл Төлегенова: сүю, үміттену және сену» кітабының шығарылуы - бұл әншінің өмірі мен шығармашылық жолы туралы естеліктері бойынша жазылған алғашқы кітап, сонымен қатар, аты аңызға айналған әншінің шығармалар жинағымен бірге «Сүйікті әндер» және «Өмір өзені» дискілерін шығаруға берілген көмек.

Бибигуль Ахметовна Тулегенова родилась 16 декабря 1929 года в Семипалатинске. Советская казахская оперная певица, солистка Казахского государственного академического театра оперы и балета им. Абая, профессор. За годы карьеры певицу восторженно принимали в 40 странах мира, она пела в сопровождении лучших оркестров с выдающимися дирижерами современности. Бибигуль Ахметовна исполняла не только произведения классического репертуара, но и лучшие образцы казахской музыки, пропагандируя ее во многих странах мира.

СОЛТҮСТІК КАСПИЙ ЖОБАСЫ

Қашаған кенорнының біраз айрықша ерекшеліктері бар: ол дүние жүзіндегі соңғы он жылдықтардың ішінде ашылған ең ірі кенорындарының бірі, Қазақстандағы тұңғыш теңіз мұнай-газ кенорны, республиканың ең ауқымды инвестициялық жобаларының бірі және инженерлік тұрғысынан ең күрделі жобаларының бірі болып табылады.

Қазіргі таңда Қазақстандағы теңіз мұнай-газ кенорындарын игеруге бағытталған алғашқы кең ауқымды жобасы болатын Солтүстік Каспий жобасының операторы - «North Caspian Operating Company N.V.» (NCOC) компаниясы болып келеді. Консорциум құрылтайшыларының қатарына ең ірі жеті халықаралық энергетикалық компания жатады: «ҚазМұнайГаз», «Эни», «Шелл», «ЭксонМобил», «Тоталь», «ҚҰМК» және «Инпекс». Солтүстік Каспий жобасының құрамына Қашаған, Қайран, Ақтоты және Оңтүстік-Батыс Қашаған сияқты кенорындары кіреді.

Қашағанды пайдаланудың негізгі мерзімдерінің қатарына Шығыс Қашаған-1 тұңғыш барлау ұнғымасын бұрғылау кезінде көмірсутектер анықталған 2000 жылдың шілде айын, Қашағанның Коммерциялық Ашылуы (ҚКА) жайлы мәлімдеме жасалған 2002 жылдың маусым айын және алғашқы Қашағанды Игеру Жоспары мен Бюджеті ұсынылған 2004 жылдың желтоқсан айын атап өтуге болады.

Іс-әрекетінің басынан бастап Солтүстік Каспий жобасының операторы болып келетін «NCOC» компаниясы бірегей техникалық мәселелерді шешу қажеттілігіне тап болып отыр. Кенорнын игеру жұмыстары күрделі жағдайларда жүргізіліп жатыр: қайраң аймақ, таяз су және мұздану (жылына, шамамен, 5 ай бойы) жағдайларының жағымсыз үйлесімі құрылыс жұмыстарының, өндірістік операциялардың және логистиканың барысын айтарлықтай күрделендіріп отырады. Сонымен қатар, температураның күрт өзгеруі (қыста -40 °C және жазда +40 °C), экологиялық тұрғыдан нәзік аймақ, қорлардың айтарлықтай терең орналасуы, жоғары қыртыс қысымы және күкіртті сүтек пен көмірқышқыл газдың жоғары үлесі де байқалады.

2016 жылдың қыркүйек айында ҚР Үкіметі Қашаған кенорнында мұнайды өндіру туралы ресми мәлімдеме жасады, ал компания екпінді әрі қауіпсіз түрде оның ауқымын арттырды: мұнайдың

бірінші миллион тоннасы экспортқа 2017 жылдың басында жіберілген болатын. Өндірілетін мұнай Каспий Құбыр Желісі Консорциумы жүйесі арқылы экспортқа шығарылады, ал әрбір акционер өзінің өнім үлесінің тасымалдануы және сатылуы үшін жеке түрде жауапты болып келеді.

Қазіргі таңда «NCOC» компаниясы Қашаған кенорнын игерудің I Кезеңінің аясындағы жұмыстарды жүргізіп жатыр. Бүгінгі күнде өндіру ауқымы тәулігіне 380 000 баррельге дейін жетті. 2019 жылдың сәуір-мамыр айларында «NCOC» компаниясы «Болашақ» зауытында және D Аралында күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізу мақсатымен өндірісті толығымен табысты түрде тоқтатқан болатын. Барлық жұмыстар жұмыс кестесінен он күн бұрын аяқталып, негізгі басымдылық қауіпсіздікті және сапаны қамтамасыз ету мәселелеріне берілген болатын.

Компанияның теңізде де, құрлықта да орналасқан өндірістік нысандарының ауқымдарын ескере отырып, жұмыстардың және оларды орындауға жұмылдырылған адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету оңайға соқпаған. Каспийдің деңгейіне қатысы болатын логистикалық қиыншылықтар да туындаған болатын. Бірақ осындай қиыншылықтар да, екпінді желге және температураның күрт өзгеруіне байланысты болған бұлыңғыр ауа райы да «NCOC» компаниясының жұмыскерлеріне көздеген тапсырмаларды табысты түрде орындау жолында кедергі келтірген жоқ.

Кенорны туралы

Каспий теңізінің солтүстік жағында, Атырау қаласынан 80 км қашықтығында, судың тереңдігі 4 м шамасынан аспайтын қайраң аймақта Қашаған ірі кенорны орналасқан. Кенорнының коллекторы теңіз түбінің астында, 4 км шамасынан асатын тереңдікте орналасқан және, шамамен, 13 миллиард баррель немесе 2 миллиард тонна мұнайды қамтиды.

Қашағанды ашқаннан кейін, оның акваториясында Ақтоты (2003 ж.), Қайран (2003 ж.) және Оңтүстік-Батыс Қашаған (2003 ж.) ашылған болатын.

«NCOC» компаниясының ең маңызды басымдылықтарының бірі - тәуекелдерді басқару арқылы мұнайдың төгілуін болдырмау болып келеді. Осыған орай, «NCOC» компаниясы ең заманауи әрі инновациялық технологиялармен жарақтанып, тиісті мемлекеттік органдардың өкілдері қатысатын оқытудайындау сипатындағы сабақтарды және ауқымды оқыту жұмыстарын ұйымдастырып жатыр.

Солтүстік Каспийдің табиғаты әркімді таң қалдырар, алайда, ол өте нәзік болып келеді, осыған байланысты «NCOC» компаниясы Солтүстік Каспий аймағындағы биологиялық әртүрлілікті сақтау жоспарын әзірледі. Жылда әр мезгіл сайын Каспий суларында бір-бірден төрт

Д аралы / Остров Д / D Island

Әлемнің ең ірі қайраң кенорындары

Солтүстік/Оңтүстік Парс - әлемдегі ең ірі болып келетін аса ірі мұнай-газ кенорны. Ол Парсы шығанағындағы Катардың (Солтүстік) және Иранның (Оңтүстік Парс) аумақтық суларында орналасқан. Жалпы қорлары 28 трлн. м³ газ және 7 млрд. тонна мұнай (45 млрд. баррель) деңгейінде бағаланған.

Гавар - Парсы шығанағының алабында орналасқан Сауд Арабиясындағы ірі мұнай-газ кенорны. Дәлелденген және шығаруға болатын мұнай қорлары, шамамен, 8,1-9,6 млрд. тоннаны құрайды. Әлемдегі ең ірі әрі жабық пайдаланылатын мұнай кенорны болып табылады – барлық деректер мен мәліметтер «Saudi Aramco» және үкіметтің тарапынан жасырылады.

Закум - Парсы шығанағында орналасқан БАӘ аумағындағы аса ірі мұнай кенорны. Қорлары 9,2 млрд. тонна деңгейінде бағаланады.

Боливар қайраңы - Венесуэладағы мұнай кенорындарының тобы. Қорлары - 8,3 млрд. тоннаны құрайды.

теңіз экологиялық зерттеу жұмыстары жүргізіледі. Зерттеу рәсімдері ауқымы аймақтағы түрлердің таралуы және популяция динамикасы жайлы анығырақ көрініс алу мақсатында флора мен фаунаны, түп ағзаларын, топырақ пен атмосфералық ауаның сапасын зерттеу жұмыстарын қамтиды. Каспийдің солтүстік бөлігіндегі балық ресурстарын сақтау - «NCOC» компаниясы көздеген табиғатты сақтау мақсаттарының бірі болып табылады. Компанияның биологиялық әртүрлілікті сақтауға бағытталған көп жылдық еңбегі жемістерін беріп тұр. Осылайша, жыл ішіндегі қадағалау жұмыстарының деректерін талдау кезінде Солтүстік Каспий акваториясында Қашағанның техногендік құрылымдарының қалыптасуына байланысты болатын айтарлықтай экологиялық өзгерістердің орын алмағанын байқауға болады.

Қашаған кенорнын игерудің I Кезеңінің пайдалану циклі бірнеше он жылдыққа созылатын болады. Осы уақыт мерзімінің ішінде Қазақстан салық және өндіру ауқымындағы үлес түріндегі миллиардтаған АҚШ доллары сапасындағы тікелей табысты көріп отыратын болады. Осыған қоса, тікелей шетелдік инвестициялардың тартылуына ұйғаратын Қазақстандағы ең ірі жоба бола отырып, Солтүстік Каспий жобасы елдің экономикасы үшін күшті ынталандыру әсеріне ие болып келеді. Ол қазақстандықтарға жұмыспен қамту және жергілікті компанияларға даму мүмкіндіктерін береді.

Компания жергілікті қызметкерлердің біліктілігін арттыру және білімдерін арттыру, сондай-ақ, жергілікті компаниялардың мүмкіндіктерін кеңейту жолында үлкен үлес қосып отырады. Қазіргі таңда жергілікті

жұмыскерлер «NCOC» компаниясындағы жетекші лауазымдардың 80%-ын, инженерлік-техникалық лауазымдардың 95%-ын және жұмыс пен көмекші лауазымдардың 100%-ын иеленіп отырады. Сонымен қатар, 2019 жылдың бірінші жартысында «NCOC» компаниясы жергілікті тауарларға, жұмыстарға және қызметтерге 290 млн. АҚШ долларын немесе жалпы шығындардың 48,4%-ын бөлген болатын. Ал 2004 жылдан бастап, бүгінгі күнге дейін бұл шығындар 14,4 млрд. АҚШ долларын құрады.

1998 жылдан бастап Консорциум Атырау және Маңғыстау облыстарында өзінің қоғамға бағдарланған әрекеттерімен танымал: осы жылдардың ішінде ол жолдарды, газ құбырларын, үйлерді, мектептерді, балабақшаларды және емханаларды салды. Қазіргі кезде жалпы сомасы 660 млн. АҚШ долларынан асатын 200-ден астам жобалар аяқталды. Сондай-ақ, демеушілік және қайырымдылық бағдарламасының аясында осы облыстардың арасында денсаулық сақтау, білім беру, спорт және мәдениет салаларын қолдауға жұмсалатын 1,5 млн. АҚШ доллары жыл сайын бөлінеді. Бүгінгі күнде аталмыш демеушілік және қайырымдылық бағдарламасының аясында «NCOC» компаниясы Атырау және Маңғыстау облыстарына 20 млн. АҚШ долларынан асатын қаражат бөлді.

Іс-әрекетін жүргізу барысында «NCOC» компаниясы жоғары қауіпсіздік көрсеткіштерінің, қоршаған ортаны қорғау саласындағы көшбасшы рөлінің, тиімді өндірістік әрекетінің және жұмыскерлер разылығының арқасында Қазақстан Республикасында және бүкіл әлем бойынша құрметке ие болуға бағытталған құндылықтарды ұстанады.

Даралындағы жұмысшылар / Работники на острове Д / Workers on D Island

«ПЕТРОҚАЗАҚСТАН» ҰЖЫМЫ – «АРЫС, БІЗ БІРГЕМІЗ!»

Арыс қаласындағы төтенше оқиға барлық қазақстандықтарды біріктірді. «Арыс, біз біргеміз!» жалпы ұлттық науқанының қамқорлығымен ұйымдар және жай жанашыр қазақстандықтар өз еркімен зардап шеккен арыстықтарға біркүндік жалақыларын аударды, ізгілік көмек жіберді.

Бұл апат барлық «ПетроҚазақстан» бөлімшелерінің ұжымын ықылассыз қалдырмады. Құмкөл кен орнындағы қолдау қызметінің жетекші маманы Нұржан Байжігітов ПҚҚР басшылығына біркүндік жалақыны Арыста зардап шеккендерге қолдау көрсету мақсатымен табыстау бастамасымен жүгінген болатын: және науқан нәтижесінде 2,2 млн. жуық теңге жиналды!

19 шілдеде компанияның бастамашыл тобы апат орын алған жерге Арысқа бет алды. Жалпыұлттық көмек көрсету үшін қала шартты түрде 17 секторға бөлінген болатын, және әр секторға облыс бекітілген. Қызылорда облысына бекітілген №6 секторда 1,5 мыңнан астам адам тұрып жатқан 283 үй орналасқан. Қиыншылықтарды жауапты тұлғалармен талқылағаннан кейін, «Мектепке апарар жол» атты республикалық науқаны аясында көмек көрсету туралы шешім қабылданды. Және де 15 тамызда құрамында А.Сұлтангереева, А.Тайгунов, А.Шәкірова, М.Аушеш, А.Жанбекеев, Е.Асқар және А.Досмағанбетов бар Н.Байжігітов басында болған бастамашыл тобы Арысқа аттанды. Жергілікті мешіт ауласында қалалық білім беру бөлімінің «Нұр Отан» партиясы филиалы және ПҚҚР өкілдері «Мектепке апарар жол» науқанының жүргізілуін ұйымдастырды. Науқан нәтижесінде 119 отбасыдан 165 бала - бастауыш сы-

нып оқушылары мектеп формасын алды. Балалардың көздері қуаныштан жайнап, олардың ата-аналары көрсетілген көмек үшін алғыстарын білдірді.

Сонымен қатар, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» қызметкерлері «Арыс, біз біргеміз!» науқанына да белсенді қатысты. Зардап шегушілердің дислокация орталығы Шымкент қаласында болғандықтан, ПҚОП қызметкерлерінің ешбірі қалыс қалған жоқ. Барлығы - зауыт басшыларынан бастап мамандарға дейін, кәсіподақ ұйымы - Арыста зардап шеккендерге көмектесіп отырды. Жәрдем Арыс тұрғындарын эвакуациялауда берілген - зардап шеккен Арыс тұрғындарын Сарыағаштан Шымкентке тасымалдау үшін «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ пен «ПҚОП» ЖШС-ның жас мамандар кеңесінің төрағасы Сәдібек Лесбек екі сағат ішінде компания басшылығының қолдауымен Шымкентке 60 адамды апарып, оларды мектеп ғимаратына орналастырып, тамақ және басқа да қажетті көмекпен қамтамасыз еткен команда жинады.

Осыған қосымша, ПҚОП және ПҚОСИ Алматы филиалының қызметкерлері мүмкіншіліктеріне қарай өз қаражаттарын бөліп берді. Жиналған ақшаға арыстықтарға ең қажетті заттар сатып алынған болатын - азық-түлік, жеке гигиена құралдары, төсек-орын жабдығы, киім-кешек және т.б.

Арыстағы апат

24 маусымда сағ.09.20-да Арыс қаласының өртке қарсы қызметінің пультіне Түркістан облысының 44 мың халқы бар Арыс қаласынан небары 200 м қашықтықта орналасқан әскери бөлімде жарылыс туралы хабар түскен болатын. Оқ-дәрілердің қуатты жарылыстары басталып, олардың екпінді толқындары қаладағы тұрғын және қоғамдық ғимараттарының ауқымды қиратылуларына әкеліп соқтырды.

Дәл сол күні барлық тұрғындарды эвакуациялау туралы шешім қабылданып, нәтижесінде 41 мың адамның шұғыл эвакуациясы жүзеге асырылды. Жақындағы елді мекендерде зардап шеккендерді қабылдау орталықтары қарқынды екпінмен ұйымдастырылып, сол жерлерге бүкіл елден азық-түлік өнімдері, киім-кешек пен ақша жеткізіліп тұрды. Бүкіл ел зардап шегушілерге көмек көрсетуде ұйымдасты: жанашыр адамдар арыстықтарды қауіпсіз жерлерге көшіруге көмектесіп, тіпті өз үйлерін баспана ретінде ұсынды, азық-түлік пен су сатып алып әкелді. Қазақстандықтардың салған күш-жігерлерінің арқасында Арыста зардап шеккендер үшін миллиардтан астам теңге жиналған болатын.

Арыста «Мектепке апарар жол» науқанын іске асырған кезде ПҚҚР қызметкері Нұржан Байжігітов: «Бұл қайғылы оқиға қазақстандықтардың адамгершілігін, ниеттестігін және бір-біріне қиын кезде көмекке келуге дайындығын көрсетті. - «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ еңбек ұжымы мыңдаған қазақстандықтармен бірге сіздерді уайымдады. Бүгін, еңбек ұжымының атынан, біз әр үйге, әр отбасыға бақыт, жақсылық пен әлауқатты болуды тілейміз!» - деп атап өтті.

Барлық қызметкерлерге, Арыс тұрғындарына осы апатты бастарынан өткізуге көмектескен барша халыққа алғыс айтамыз!

ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

шілде

1 шілде – ПҚҚР «Арай-Санрайз» балалар лагерінің аумағында велоспорт пен спорттық эстафетадан «ПетроҚазақстан» спорттық-отбасылық марафон өтті. Жарысқа 5 команда қатысты: Ғабит Жәкебаевтың отбасысы («Сұңқар» командасы), Сәбит Султанның отбасысы («Высшая лига» командасы), Ғабит Нұрқожаевтың отбасысы («Нұр IT» командасы), Әділжан Молдабековтың отбасысы («Әлем» командасы) және Айжан Толыбекованың отбасысы («Три А» командасы). Веложарыс қорытындысы бойынша 1-ші орынды «Высшая лига» командасы иеленіп, спорттық эстафетада «Нұр IT» командасы жеңіске жетті.

6 шілде – А. Жүнісов пен Р. Досмағанбетов ПҚҚР жағажай волейбол командасы «Сыр самалы» қала жағажайының аумағында «Студенттік жастардың еңбек жасақтары облыстық штабы» ҚҚ тарапынан ұйымдастырылған жұмысшы жастар арасында жағажай волейболынан өткен жарыста 3-ші орынды иеленді.

30 шілде – ПҚОП «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-ның мұнайды қайта өңдеу және маркетинг жөніндегі басқарма төрағасы орынбасарының жетекшілігімен кеңес өткізілді.

тамыз

14 тамыз – «ПҚОП»-та Экология, геология және табиғи ресурстар жөніндегі министр М. Мырзағалиевтің сөзін қолдап, зауыт аумағында сенбілік өткізді.

16 тамыз – ПҚОП басшылығы зауыт ұжымы алдында «2019 жылдың бірінші жартыжыл ішіндегі қызмет нәтижелері туралы» есептік жиналыс өткізді.

22 тамыз – «ПетроҚазақстан» компаниясының қызылордалық спорткешенінде Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған компанияның бөлімшелері арасында «ПетроҚазақстан-2019» спартакиадасының салтанатты жабылуы болды. Сонда шахматтан, үстел теннисінен, жүзуден, жеңіл атлетикадан, волейболдан және мини-футболдан жарыс өткізілді. 13 шілдеден бастап, әр демалыста ПҚҚР бөлімшелерінің 12 командасы ең үздіктер атағын алу үшін күресті. ПҚҚР-дың

алғашқы спартакиадасы корпоративтік жарыстарды өткізудің бүкіл тарихында жаппай спорттық оқиғалардың біріне айналды. Нәтижесінде, Спартакиаданың жалпы командалық есебінде кубок жеңімпазы болып МЖБ командасы атанып, екінші орынды ТМГ Оперейтинг командасы, ал үшінші орынды Құмкөл МГӨЦ командасы иеленді.

23 тамыз – «Мектепке барар жол» атты республикалық шарасының аясында Қызылорда облысының Қазалы ауданында орналасқан мүгедек балаларға арналған «Шапағат» қамқорлыққа алынған орталығында орталықтың екі түлегіне кеңсе тауарларымен жабдықталған мектеп сөмкелері және мектеп формалары сыйға тартылды. Қалалық білім беру бөлімімен бірге іске асырылатын «Мектепке барар жол» шарасының аясында көп балалы және аз қамтылған отбасыларда тұратын балаларға кеңсе заттарымен толық қамтылған 100 оқушылар сөмкесі сыйға тартылған болатын.

26 тамыз – «Арай-Санрайз» балалар демалу лагерінде 1998 жылдан бері өткізіліп келе жатқан ПҚҚР-дың кубогы ойналатын футболдан жыл сайынғы облыстық балалар турнирінің қатысушылары марапатталды. Жарысқа тоғыз команда қатысып, онда он жыл бойы бірінші орынды Қызылорда қаласының командасы иеленіп келеді.

27 тамыз – Қазақстан мұнайының 120 жылдық ұранымен компания жұмыскерлері мен олардың туыстарына Құмкөлге экскурсия ұйымдастырылған болатын. Экскурсияға қатысушылар ке-

24 маусымда ПҚОП жұмыскерлері Арыс қаласының тұрғындарына гуманитарлық көмек көрсетті: зардап шеккендерге азық-түліктерді, киімді және төсек-орын жабдығын табыстап, еріктілер қозғалысы ұйымдастырылған болатын. 15 тамызда зардап шеккендерге көмек көрсету үшін ПҚҚР жұмыскерлерінің Арыс қаласына шығуы ұйымдастырылды. Жұмыскерлер жинаған ақшаға Қызылорда облысына бекітілген секторда орналасқан мектептің 1-3 сынып оқушыларына 165 мектеп формасы жиынтықтары сатып алынды. Сонымен қатар, ПҚОСИ қызметкерлері «Арыс, біз біргеміз!» акциясына белсенді қатысты. Толығырақ «ПетроҚазақстан» ұжымы – «Арыс, біз біргеміз!» мақаласында оқыңыз.

норын басшылығымен кездесіп, «қара алтынды» өндіру процесімен және мұнайшылардың тұрмысымен танысты. «ПҚҚР» АҚ кәсіподақ комитеті бұл экскурсияның бастамашысы болды.

28 тамыз – «ПҚОП» ЖШС «Мектепке барар жол» қайырымдылық акциясына қатысып, бұл акция аясында үш мектептің және аз қамтылған отбасылардан шыққан 89 бала компания тарапынан бөлінген қаржылық көмек арқасында мектепке дайындалды. Акция ПҚОП қызметкерлерін де назардан тыс қалдырған жоқ. Осылайша, балалары 1-11 сыныптарда оқитын әрбір қызметкерге 100 000 теңге бөлінді.

«Арыс, біз біргеміз!» акциясының барысында / Во время акции «Арыс, мы вместе!» / During «Arys, we are with you!» campaign

22-23 маусымда Ақтауда «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының қызметкерлері арасында жыл сайынғы спартакиада өтті. Спартакиадада спорттың 8 түрінен «ПҚОП» ЖШС-ның 36 қызметкері қатысты: шахмат, жүзу, үстел теннисі, армрестлинг, футбол, волейбол, баскетбол және тоғыз-құмалақ. Жалпы, спартакиадада жеті компанияның командалары қатысты: «ПМХЗ» ЖШС, «АМӨЗ» ЖШС, «КМГ- international», АЭРО, «ПҚОП» ЖШС, CASPI BITUM, КРІ.

Спартакиаданың қорытынды бөлігі Шымкентте 19-22 тамызда өтті. ПҚОП қызметкері Маржан Күлекеева шахматтан бірінші орынды иеленіп, ал Наталья Кинчина 65 кг-нан артық категорияда армрестлингтен өткен жарыста 3-ші орынды иеленді.

Сонымен қатар, біздің командаларымыз футболдан және волейболдан өткен жарыстарда күміс, ал баскетболдан қола ұтты.

28 тамыз – Н. Бекежанов атындағы Қазақ музыкалық-драматикалық театрында Мұнайгаз кешенінің жұмыскерлері күніне және Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған салтанатты жиналыс өтті. Онда Қызылорда облысының әкімі К. Д. Ысқақов, ҚР Энергетика министрлігінің өкілдері, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ басшылығы және Қазақстанның мұнайгаз секторының еңбегі сіңген ардагерлері қатысты. Қызылорда облысының үздік мұнайшылары мен ардагерлеріне облыстың құрмет мақтау қағаздары мен ҚР Энергетика министрлігінің марапаттары берілді. Іс-шара мерекелік концертпен аяқталды.

28 тамыз – ПҚОП-та Қазақстан мұнайының 120 жылдығына және ҚР мұнай мен газ өнеркәсібі жұмыскерлеріне арналған салтанатты жиналыс өтті. Жиналыста өндіріс озаттарына және зауыт зейнеткерлеріне ордендер берілді.

қыркүйек

2 қыркүйек - А. Тоқмағамбетов атындағы мәдениет үйінде мұнайгаз саласының 120 жылдығына арналған салтанатты іс-шара өтіп, «ПетроҚазақстан Күмкөл Ресурсиз» АҚ үздік жұмыскерлері марапатталды. Мұнайшыларға жылы сөздер мен шынайы құттықтаулар айтылды. Күрделі құрылыс және сыртқы қарым-қатынас жөніндегі вице-президент Болат Көшербаев, вице-прези-

«ПҚОП» ЖШС-ның, «Достойный труд» тәуелсіз кәсіподақ ұйымы және «Химиялық, мұнайхимиялық және ілеспе өнеркәсіптері жұмысшыларының өнеркәсіптік кәсіподағы» ҚБ филиалы арасында ұжымдық шартқа қол қою / Подписание коллективного договора между ТОО «ПҚОП», независимой профсоюзной организацией «Достойный труд» и филиалом ОО «Отраслевой профессиональный союз работников химической, нефтехимической и родственных отраслей промышленности» / The signing of a collective agreement between «PKOP» LLP, «Decent Work» Independent Trade Union Organization and a branch of the Public Association «Industrial Trade Union of Chemical, Petrochemical and Related Industrial Workers»

дент Абдурәсители Турсун және кәсіподақ комитетінің төрағасы Бақыт Мұқашева кәсіби мерекемен құттықтады. Іс-шарада компанияның еңбегі сіңген ардагерлері мен үздік жұмыскерлері ҚР Энергетика министрлігінің «Қазақстан мұнайына 120 жыл» мерейтойлық медальдарымен және ҚР Энергетика министрлігінің, «KazEnergy» қауымдастығының және облыс әкімдігінің идаралық марапаттарымен марапатталған болатын.

4-5 қыркүйек – Құмкөл және Арысқұм кенорындарында Мұнай мен газ өнеркәсібі күніне және Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған салтанатты іс-шаралар өтті. Өндіріс озаттарына да жемісті еңбегі мен компанияның дамуына қосқан үлесі үшін «Қазақстан мұнайына 120 жыл» мерейтойлық медальдары салтанатты түрде берілді.

5 қыркүйек – Атырауда ҚР Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың қатысуымен Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған салтанатты жи-

налыс өтіп, саланың 41 үздік жұмыскері мемлекеттік марапаттармен марапатталды. Мұнайгаз саласын дамытуға қосқан үлесі үшін біздің үш қызметкеріміз марапатталды: «Ерең еңбегі үшін» медалі ПҚҚР компаниясының мұнай мен газды өндіру жөніндегі бастығы Амантай Сержановқа, 3-ші дәрежелі «Еңбек Даңқы» ордені ПҚОП компаниясының ЛК-6У цехының 100 секциясының 6 разрядты технологиялық қондырғының аға операторы Құдіретолла Медетовке, ал ҚР құрмет мақтау қағазы ПҚОП компаниясының ЛК-6У цехының 400 секциясының 6 разрядты технологиялық қондырғының аға операторы Қанат Омаровқа берілді. Жоғары марапаттар Қ Р Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев тарапынан берілді.

5 қыркүйек – ПҚОП қызметкерлері Қазан қаласында (Ресей Федерациясы) өткен «Үздік маман» конкурсында бірінші орындарды иеленген әріптестерін Шымкент қаласының әуежайында салтанатты жағдайда қарсы алды. ПҚОП қызметкерлері сегіз жұлделі орынға ие бо-

Құмкөлдегі марапаттау / Награждение на Кумколе / Award ceremony at Kumkol

лып, тағы бір рет жоғары кәсіби деңгейін растады.

9 қыркүйек - 11 қараша - зауытта келесі спорт түрлері бойынша Спартакиада-2019 өтті: шахмат, волейбол, үстел теннисі, баскетбол, футбол. Бұл спартакиада 35 жылдан астам уақыт бойы зауытта жұмыс істеген «ПҚОП» ЖШС техникалық директоры Болат Байетовті еске алуға, сондай-ақ Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналды.

қазан

11 қазан – ПҚҚР кеңсесінде «ПҚҚР» АҚ кәсіподақ комитеті құрылуының 30 жылдығына арналған еңбек ұжымының мерейтойлық жиналысы өтті. Компания басшылығы, құрметті қонақтар болып табылатын «Қазмұнайгазпроф» Қазақстандық мұнай-газ кешенінің салалық кәсіптік одағы» ҚБ төрағасы С. Қалиев, «Қызылорда облыстық кәсіподақтар орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің төрағасы С. Сермағамбетов, Қызылорда қаласының «Қазмұнайгазпроф» облыстық филиалының төрайымы А. Ысқақова жылы лебіздерін білдіріп, құттықтау сөздерін айтты. Іс-шара компанияның кәсіподақ қызметінің дамуына өз үлесін қосқан ардагерлерге құрмет көрсетумен және белсенділер мен кәсіподақтың цех комитеттерін кәсіподақ желісі бойынша түрлі марапаттар берумен жалғасты.

12-13 қазан – «ПҚҚР» АҚ Қарағанды облысының Ұлытау ауданының 80 жылдық мерейтойы аясында демеушілердің бірі болған.

16 қазан – ПҚҚР президенті Хуан Сяньсюн мен ҚХР елшілігі қонақтары Құмкөл кенорнына іссапармен келді. Іссапар барысында қонақтар Оңтүстік-Шығыс Құмкөл кенорнындағы объектілерге, соның ішінде Құмкөл кенорнының мұнайды дайындау мен айдау цехына (МДАЦ), Оңтүстік-Шығыс Құмкөл кенорнының топтық қондырғысына және мини САТҚ қондырғысына барып, Оңтүстік-Шығыс Құмкөл кенорнында № 4026 айдау ұңғымасының жерасты жөндеу процесін қарады.

19-20 қазан – Қызылорда қаласындағы «Еуразия» мен «ПетроҚазақстан» спорткешендерінде «ПҚҚР» АҚ кәсіподақ комитеті құрылуының 30 жылдығына арналған сегіз мұнай компаниясы арасында мини-футболдан турнир өтті. «Қазгермұнай» БК» ЖШС жеңімпаз атанып, екінші орынды «ПҚҚР» АҚ команда-

«ПетроҚазақстан» Президенті Хуан Сяньсюн және ҚХР елшілігінің қонақтарының Құмкөлге сапары / Визит Президента «ПетроҚазақстан» г-на Хуана Сяньсюна и гостей из посольства КНР на Кумколь / Visit of PetroKazakhstan President Mr. Huang Xianxiong and PRC embassy guests to Kumkol

Burabike - 2019

24-25 тамызда Бұрабайда Burabike Fest VI жыл сайынғы қайырымдылық спорттық-музыкалық фестивалі өтті. Онда қатысушылар саны да, жиналған ақша мөлшері де бойынша рекорд орнатылды. Биыл іс-шараға шамамен 3 500 адам тіркелді. Бұл былтырғы жылмен салыстырғанда, мың адамға көбірек. 2019 жылы Burabike Fest республикадағы ең ірі қайырымдылық шарасына айналды!

Биыл фестивальден түскен ақша, соның ішінде қатысушылардың тіркеу салымдары, қайырымдылық аукциондарынан түскен ақша және меценаттар мен демеушілердің салымдары 300 млн. теңгені құрады. Дәстүр бойынша олар Қазақстан өңірлеріндегі балалар ауруханаларын, емханаларды және перзентханаларды өте маңызды медициналық жабдықпен жарақтауға жіберіледі. Burabike Fest фестивалі өткізілген жылдар ішінде (2013 – 2018 жылдары) 20 медициналық мекемеге шамамен 700 млн. теңге жиналған болатын. «ПетроҚазақстан» компаниясы іс-шара демеушісі де болып табылады.

Биыл фестиваль ұйымдастырушылары болып табылатын Болат Өтемұратов қоры мен Rixos Borovoe қонақ үйі іс-шараның форматын өзгертіп, оны екі күндік іс-шара етіп жасады. Қонақ үй аумағында алғаш рет шатырлы қалашық ашылып, бұл Burabike Fest 2019 іс-шарасын таза ауада өткізілетін ірі халықаралық фестиваль форматына жақындатты. 35 және 70 км-лік дәстүрлі әуесқойлық веложарыс, 10 км-лік жүгіру, теннистік турнир өткізілді. Сондай-ақ, танымал қазақстандық орындаушылар қатысқан концерт, спорттық шебер кластар және спорт пен өнер саласындағы бағалы лоттары бар аукциондар да өткізілді.

Б.Байетовты еске алуға және Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған ПҚОП-тағы спартакиада / Спартакиада на ПКОП, посвященная памяти Б.Байетова и 120-летию казахстанской нефти / Olympics at PKOP devoted to the memory of B.Bayetov and 120 anniversary of Kazakhstan's oil

«ПетроҚазақстан» компаниялар тобы және «ПҚОП» ЖШС бойынша 2019 жылдың 2 тоқсанында «Ықтимал қауіпті жағдайлар, қауіпсіз емес жағдайлар/әрекеттер туралы хабарлаған жұмыскерлерді ынталандыру бағдарламасының» жүлдегерлері туралы ақпарат.

«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресурсиз» АҚ бойынша жұмыскерлерді ынталандыру комиссиясы тарапынан 2019 жылдың 2 тоқсанында Құмкөл кенорнының МДАЦ тобының жетекшісі А. Байбосыновты ынталандыру туралы шешім қабылданды. Ол жел күшейгесін, цех аумағында орнатылған жарықтандыру бағанының қатты қисайып қалғанын байқады. Оның жолдың жүретін бөлігіне құлап қалу қаупі болды. Ықтимал қауіпті бұл жағдай жол-көлік оқиғасына немесе жұмыскерлердің жарақаттануына әкеп соқтыра жаздады. Одан басқа, маңызды ескертулер анықталған Қауіпсіздікті сақтауға бағытталған жүріс-тұрыс аудиттерінің (ҚЖА) көп санын өткізгені үшін ПҚҚР-дың жұмыскерлері мадақталған болатын: аға шебер Н.Сүйінов; тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі инженері Б. Дүйсенбекова; кенорынды пайдалану жөніндегі шебер Н. Сәдуақасов; механикаландырылған өндіру жөніндегі аға инженер А. Ыбыраев; қарауыл бастығы Е. Шалабаев; әкімгер М. Құдайбергенов; учаске шебері К. Өскенбаев және МЖБ тобының басшысы А. Меңлібай. 2019 жылдың 2 тоқсанында «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС бойынша жұмыскерлерді ынталандыру комиссиясы тарапынан орташа дәрежедегі әлеуетті тұрғыдан қауіпті жағдайлар туралы хабарлағаны үшін № 6 электр учаскенің 6-разрядтық электр жабдыққа қызмет көрсету жөніндегі электромонтер И. Исмаилов ынталандырылды.

сы, ал үшінші орынды «ПҚОП» ЖШС командасы алды.

21 қазан – ПҚОП-та зауыт қызметкерлері арасында тұмауға қарсы ерікті жыл сайынғы вакцинация басталды.

22 қазан – ПҚҚР волейбол командасы Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған «Қазмұнайгазпроф» кубогына ардагерлер арасында волейболдан өткен турнирде үшінші орын алды. Бұл турнир «Қазақстандық мұнайгаз кешенінің салалық кәсіптік одағы» ҚҚ ұйымдастырылуымен Нұр-Сұлтан қаласындағы Назарбаев Университетінің спорткешенінде өтті.

22 қазан – жастарға арналған тұрғын үйді жеңілдікпен сатып алу мемлекеттік бағдарламалар бойынша «Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» тарапынан ПҚОП қызметкерлеріне презентация өткізілді.

қараша

4 қараша – ПҚОП ұжымымен өткен кездесуде ҚР Әлеуметтік және медициналық сақтандыру қорының өкілдері 2020 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енетін міндетті медициналық сақтандыру жүйесін енгізуге қатысты туындаған мәселелерді түсіндіріп берді.

6 қараша – Чехия Республикасының химия және қайта өңдеу өнеркәсібінің компанияларын ұсынған делегация «ПҚОП»-қа іссапармен келді.

«ПетроҚазақстан» компаниясының өнерді қолдауы

28 қазаннан 1 қарашаға дейін «Классика» музыкалық агенттіктің ұйымдастырушылық қолдауымен және «ПетроҚазақстан» компаниясының қолдауымен Қазақстанның түрлі өңірлерінде ҚР халық әртісі, ҚР мемлекеттік сыйлық лауреаты, қазақстандық пианист Жәния Әубәкірованың шығармашылық кездесулері, концерттері мен шебер-кластары өтті.

Концерттер мен шебер-кластарда Ж. Әубәкірованың шәкірттері мен әріптестері, танымал жас пианисттер, халықаралық конкурс лауреаттары қатысты: Г. Құрамбаева, Р. Дүйсембаева, М. Максимов, Е. Қожағұл. Шығармашылық сапар аясында Жәния Әубәкірова республиканың оқу орындарындағы студенттеріне, профессорлық-педагогикалық құрамға және әкімшілікке «Вариации на темы...» атты авторлық кітапты ұсынды.

12-16 желтоқсан – Жаңа жыл қарсаңында ПҚҚР компания зейнеткерлеріне және өндіріс орнында жарақат алған мүгедектерге азық-түлік пакеттерін беру акциясын ұйымдастырады.

26-27 желтоқсан – Құмкөл және ҚАМ кен орындарында ПҚҚР компаниясының жұмыскерлеріне арналған қызылордалық эстрада жұлдыздарының қатысуымен жаңа жылдық мерекелік концерт ұйымдастырылды.

13 қараша – «ПетроҚазақстан» компаниясы басшылығының және биыл өзінің 85 жылдық мерейтойын тойлап жатқан А. Селезнев атындағы Алматы хореографиялық мектебі (АХМ) менеджментінің кездесуі өтті. Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік аясында компания АХМ-мен 10 жылдан астам ынтымақтастық жасап келе жатыр. Компания президенті Хуан мырзаға қолдау көрсеткені үшін алғыс ретінде Алғыс хат пен мерейтойлық кітап сыйға тартылған болатын.

желтоқсан

3 желтоқсан - «ПҚОП» ЖШС-ның, «Достойный труд» тәуелсіз кәсіподақ ұйымы және «Химиялық, мұнайхимиялық және ілеспе өнеркәсіптері жұмысшыларының өнеркәсіптік кәсіподағы» ҚБ филиалы арасында ұжымдық шартқа қол қою.

«ПетроҚазақстан» басшылығының Алматы хореографиялық мектебінің ұжымымен кездесуі / На официальной встрече руководства «ПетроКазakhstan» с коллективом Алматинского хореографического училища / At the official meeting of the PetroKazakhstan top management with the staff of the Almaty Choreographic School

ПОЗДРАВЛЕНИЕ РУКОВОДСТВА

Уважаемые сотрудники «ПетроКазахстан», коллеги!

В конце года, по традиции, мы подводим итоги. Каким же был для нашей компании и отрасли уходящий 2019 год? Прежде всего, этот год был знаменателен для нефтяников республики важнейшей датой - 120-летием с начала добычи казахстанской нефти, сделавшей страну процветающей и создавшей платформу для развития множества отраслей.

Мы в «ПетроКазахстан» в этом году реализовали ряд крупных проектов, и в условиях спада добычи важнейшими стали проекты по разведке на наших лицензионных территориях. В результате бурения скважины №38 обнаружено новое месторождение Караванчи Центральный, расположенное на Нуралинском валу, который является перспективным для проведения разведочных и оценочных работ.

Реализован ряд проектов по развитию инфраструктуры месторождений. В числе крупнейших - проект по электрификации месторождений КАМ, Юго-Западный Карабулак, Карабулак и Северо-Западный Кызылкия, в рамках которого построены магистральный газопровод от ЦУГ Кызылкия до ЦУГ Кумколь, подстанции и компрессоры на этих месторождениях. Этот проект также решил вопросы утилизации попутного газа на месторождении Кызылкия, который теперь используется для выработки дополнительной электроэнергии. В 2019 году был реализован проект по строительству газотурбинной электростанции на Западном Тузколе, который является решением проблем, связанных с экологической безопасностью на нефтяных месторождениях. Благодаря строительству электростанции мощностью 16,5 МВт попутный газ будет утилизироваться и перерабатываться в электроэнергию. Данная электростанция позволит обеспечить электроэнергией все объекты на месторождениях Западный Тузколь и Кетеказган, а это вахтовые поселки, скважины, объекты подготовки нефти, насосные станции, а в дальнейшем даст возможность отказаться от использования дизельных генераторов, занятых в обслуживании одиночных скважин.

В 2019 году показатели добычи нефти «ПетроКазахстан Инк» составят 2,5 млн. тонн нефти, включая 50% доли в СП «Казгермунай» и «Тургай-Петролеум», что на 82,4 тыс. тонн больше утвержденного плана. До конца года планируется пробурить 80 новых скважин, из них 48 добывающих и 32 разведочные и оценочные, включая «Казгермунай».

В сфере БОТОС продолжается активная реализация в ПККР проекта «Коргау», направленного на повышение культуры безопасности в компании. В 2019 году начаты работы по подготовке системы управления БОТОС к сертификации на соответствие требованиям международных стандартов ISO 45001:2018 - Системы менеджмента охраны здоровья и безопасности труда и ISO 14001:2015 - Системы экологического менеджмента.

В 2019 году профсоюзный комитет ПККР отпраздновал свое 30-летие, и в июне был подписан новый коллективный договор на 2019-2022 годы между АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» и его работниками, который охватил важные мотивационные аспекты для сотрудников компании.

Компания так же, как и в прошлые годы, продолжает реализацию социальных проектов, направленных на помощь незащищенным слоям населения, развитие массового спорта, поддержку культуры и искусства. В этом году отпраздновали юбилейные даты одни из важнейших фигур в сфере искусства, с которыми «ПетроКазахстан» сотрудничает уже долгие годы: 90-летний юбилей отмечает народная артистка СССР, гордость Казахстана, известная оперная певица Бибигуль Ахметовна Тулегенова, этот год стал 85-м, юбилейным, и для легендарной школы балета - Алматинского хореографического училища им. А.Селезнева, и мы сердечно поздравляем наших партнеров с этими важными датами!

В честь 120-летия казахстанской нефти 266 ветеранов труда и сотрудников АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» получили юбилейную медаль МЭ РК «120-летие казахстанской нефти» и отраслевые награды от Министерства энергетики, акима региона и Ассоциации KazEnergy. В сентябре в Атырау состоялась церемония награждения 41 лучшего работника отрасли государственными наградами, и мы гордимся, что сотрудник ПККР Сержанов Амантай, начальник по добыче нефти и газа, получил медаль «За трудовое отличие» лично от Президента РК К.К.Токаева.

Успехи компании - это коллективная работа, и мы благодарим каждого из вас за бесценный вклад в развитие компании и преданность делу! Пусть 2020-й принесет успех, удачу и процветание вам и вашим семьям и сбудутся все ваши мечты!

**Хуан Сяньсюн,
Президент АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз»,
Президент «ПетроКазахстан Инк.»**

ПОЗДРАВЛЕНИЕ РУКОВОДСТВА

Уважаемые сотрудники «ПетроКазахстан Ойл Продактс» и коллеги по группе компаний «ПетроКазахстан»!

2019 год стал для нашего НПЗ началом нового этапа в развитии после завершения в конце 2018 года масштабного Проекта модернизации и реконструкции, над реализацией которого вот уже несколько лет самоотверженно трудился весь коллектив.

Выработка экологически чистых бензина и дизеля, которая стала возможна благодаря построенным установкам, уже благоприятно влияет на экологическую ситуацию в регионе и в стране, в целом. При использовании топлив стандарта Евро 4 и Евро 5 существенно сокращаются выбросы сернистого ангидрида в атмосферу, что улучшает качество воздуха в наших городах. Одной из основных целей Проекта модернизации была его экологическая составляющая, и достигнутые результаты впечатляют. На 21% сократились выбросы в атмосферу диоксида серы в результате ввода в эксплуатацию установок производства серы мощностью 4 тыс. тонн в год и 15 тыс. тонн в год, на 7% снижены выбросы углеводородов при наливке нефтепродуктов на эстакадах НПЗ и с 76 до 97% улучшена эффективность очистки производственных сточных вод, что теперь также ведет к экономии свежей воды из сетей водоканала.

Самым значимым достижением модернизации, которым мы гордимся, является значительное увеличение выхода бензина. Граждане Республики Казахстан смогли ощутить и оценить достаточное количество поставляемого на сегодняшний день бензина и притом по относительно низкой цене.

Для эффективности управления в ТОО «ПКОП» был реализован ряд цифровых проектов. Один из них, проект «Spiral», нацелен на повышение конкурентоспособности завода за счет качественного планирования выпуска нефтепродуктов. А проект ТОРО - система автоматизации технического обслуживания и ремонта технологического оборудования - на увеличение межремонтного интервала путем автоматизации процессов. Благодаря ТОРО межремонтный интервал на ПКОП уже увеличился до 2-3 лет, что приводит к значительной экономии средств и повышает объемы выработки продукции.

Этот год был в целом значимым для всей нефтяной отрасли Казахстана - страна праздновала 120-летие с начала разработки «черного золота» в стране. Мы гордимся тем, что в честь этого знаменательного события труд многих наших работников был отмечен различными наградами от Министерства энергетики, акима региона и Ассоциации «KazEnergy» за их вклад в развитие отрасли. За свой доблестный труд и верность профессии два наших работника получили награды лично от Президента РК Касым-Жомарта Токаева - это старший оператор технологической установки 6-го разряда секции 100 цеха ЛК-6У Медетов Кудретулла, орден «Трудовая слава» 3-й степени, и старший оператор технологической установки 6-го разряда секции 400 цеха ЛК-6У Умаров Канат, Почетная грамота РК.

В преддверии Дня независимости РК и Нового года позвольте искренне поблагодарить весь коллектив ТОО «ПКОП» и всех коллег большой команды «ПетроКазахстан» за нелегкий труд, яркие победы, профессионализм и преданность компании! Как и в прежние годы, нас сплотили движение к общей цели, вера в будущее, и нет никакого сомнения, что мы вместе и в дальнейшем воплотим в жизнь все наши планы.

Здоровья и благополучия вам и вашим семьям в наступающем 2020 году! Добрых событий и исполнения желаний!

**Цзян Ши,
Президент ТОО «ПКОП»**

**Аскар Турисбеков,
Первый Вице-президент ТОО «ПКОП»**

KAZAKHSTAN ENERGY WEEK – 2019

Нефть и газ будут доминировать в энергетике до 2040 года - такой прогноз дал Генеральный секретарь ОПЕК Мохаммед Баркиндо, выступая на Kazakhstan Energy Week-2019, прошедшей 23-29 сентября 2019 года в Нур-Султане. В этом году главное нефтегазовое событие Центрально-Азиатского и Каспийского регионов прошло в новом, недельном, формате - когда на единой площадке Недели были организованы несколько специализированных отраслевых мероприятий.

Важнейшим событием Недели стал XII Евразийский Форум KazEnergy, который проводится с 2006 года. В рамках Форума состоялись панельные сессии, конференции, заседания круглых столов, в ходе которых обсуждались актуальные вопросы развития энергетической отрасли. Форум «Будущее источников энергии: инновационный рост» традиционно открылся пленарной сессией. В числе ее ключевых спикеров - Премьер-министр РК Аскар Мамин, Генеральный секретарь ОПЕК Мохаммед Баркиндо, Председатель Правления АО ФНБ «Самрук-Казына» Ахметжан Есимов, бывший Президент Исландии Оулавиур Рагнар Гримссон.

Основные затронутые вопросы - переход к устойчивой энергетике в условиях глобальных изменений на рынке, растущий мировой спрос на энергию, развитие имеющихся и поиск новых источ-

«ПетроКазакстан» стендинде / На стенде «ПетроКазакстан» / At PetroKazakhstan booth

ников энергоресурсов, а также вопросы безопасности и кибербезопасности. Как отмечали эксперты, энергетика сегодня находится на новом этапе развития, характеризующемся геополитическими изменениями, переориентацией экспортных направлений, развитием новых технологий в сфере энергосбережения, добычи и переработки энергоресурсов, все большим вовлечением в энергобаланс альтернативных источников энергии.

Выступая на торжественной церемонии открытия Форума, Премьер-министр РК Аскар Мамин отметил, что одна из задач Казахстана - поддерживать стабильность энергетического рынка. «Бла-

годаря стабильности и предсказуемости энергетических поставок Казахстан уже становится региональным лидером, - отметил Премьер. - Наша добыча стала главным фактором для дальнейшего развития нефтехимической, нефтеперерабатывающей индустрии. В 2019 году мы планируем переработать 17,2 миллиона тонн нефти против 14,9 миллионов в 2014 году, что позволит практически полностью покрыть наши внутренние потребности по ряду нефтепродуктов».

Также на площадке Форума состоялась интерактивная дискуссия «Будущее нефти: реальность и прогнозы», где обсуждались вопросы потребления нефти в мире, географии спроса и предложения

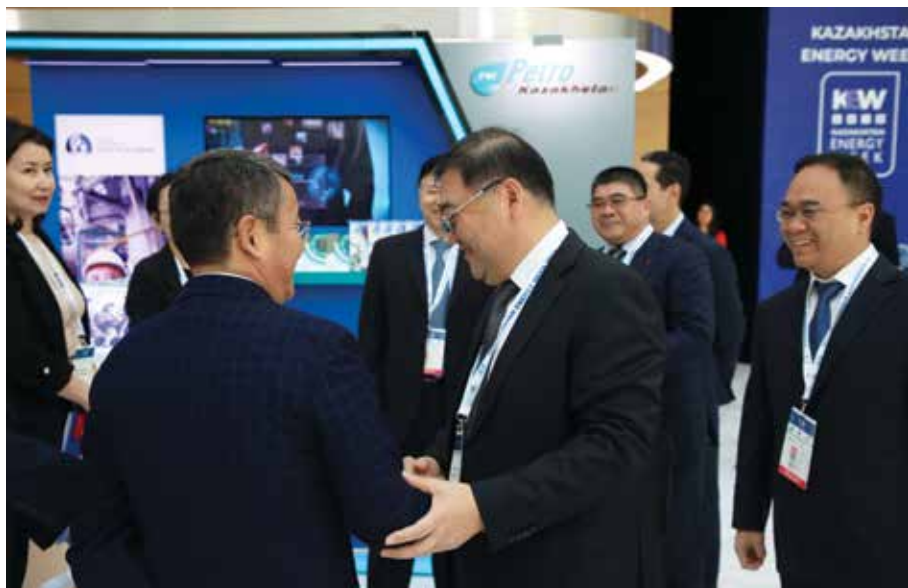
ОПЕК Бас хатшысы М. Баркиндо сөз сөйлеуде / Выступление Генсека ОПЕК М.Баркиндо / Speech by OPEC General Secretary M.Barkindo

Возобновляемые источники энергии

В рамках Недели прошло и главное «зеленое» событие года - III Международный саммит по возобновляемым источникам энергии. Для информации, единственной страной, где 100% вырабатываемой электроэнергии приходится на возобновляемую энергетику: 25% - на геотермальную и 75% - на гидроэнергетику, сегодня является Исландия. Эта страна развивает возобновляемую энергетику уже 115 лет - с 1904 года, когда здесь была построена первая гидроэлектростанция.

Казахстан также намерен наращивать соотношение возобновляемых источников в своем портфеле. Как отметил Премьер-министр Мамин: «С момента проведения ЭКСПО в столице в 2017 году Казахстан достиг значительных успехов во внедрении комплексных «зеленых» мер в экономику. На сегодняшний день мы расширили наш портфель возобновляемых источников энергии до более чем 3000 мегаватт. Только за первые 6 месяцев 2019 года производство в секторе увеличилось на 31,7%».

В настоящее время в Казахстане 40 мегаватт электроэнергии вырабатывается из энергии солнца, еще 250 мегаватт приходится на ветропарки. Планируется, что к 2020 году в стране за счет возобновляемых источников энергии будет вырабатываться 1 гигаватт электроэнергии.

«ҚҰМК Қазақстанда» ЖШС Бас директоры Биан Дыжи KazEnergy көрмесінде /
Генеральный директор ТОО «КННК в Казахстане» Биан Дыжи на выставке KazEnergy /
Director of CNPC International in Kazakhstan Bian Dezhi at KazEnergy exhibition

нефти в ближайшие годы и дальнейшая кооперация в рамках ОПЕК. Генеральный секретарь ОПЕК Мохаммед Баркиндо, впервые посетивший Казахстан, поблагодарил Правительство Казахстана за эффективную поддержку и активное участие в Декларации о сотрудничестве стран ОПЕК, подчеркнув, что сегодня Казахстан во многих проектах является опорой для своих соседей, и отметил высокий энергетический потенциал нашей страны.

По данным British Petroleum, Казахстан вошел в пятерку стран, в более чем три раза нарастивших добычу нефти в период с 1990 по 2018 год. В 2018 году объем добычи нефти и газового конденсата в РК достигнул рекордной за всю историю отметки в 90,3 млн. тонн, благодаря чему

ВВП вырос на 4%, а республика вошла в число 15 крупнейших мировых производителей. Львиная доля добычи нефти в прошлом году пришлась на три крупнейших проекта - Тенгиз, Кашаган и Карачаганак, совокупно добывших 53,9 млн. тонн. И республика планирует этот потенциал наращивать.

Ключевыми событиями Форума стали конференция, посвященная 120-летию с момента добычи первой казахстанской нефти, и презентация Национального энергетического доклада (НЭД).

В рамках презентации НЭД обсуждались вопросы устойчивого развития нефтегазовой и энергетической отрасли Казахстана как единой системы, участие в дискуссиях сессии принимал вице-президент CNPC г-н Ли Юнг Хонг.

Астана Операдағы қойылым / Выступление в Астана Опера / Performance at Astana Opera

Фактор газа

Сегодня газ как наиболее экологически чистое ископаемое топливо сохраняет большую долгосрочную конкурентоспособность. Исполнительный директор Глобального газового центра Валери Дюкро отметила, что природный газ - это решение среди остальных решений по уменьшению выбросов CO₂ и что газовая отрасль является ключевым фактором декарбонизации в мире.

Эксперты спрогнозировали, что к 2040 году мировая потребность в газе возрастет примерно на 50%. Доля газа растет не только в потреблении - факт, но геологоразведка все больше сталкивается с нахождением именно газовых месторождений.

На Форуме в рамках панельной сессии «Фактор газа как ключевой тренд в мировой энергетике» обсуждались в том числе вопросы наращивания газового потенциала РК, включая добывающие и экспортные мощности, а также газификация Казахстана.

Для демонстрации успехов и возможностей участников рынка на площадке KazEnergy была организована интерактивная выставка Digital Energy, где ведущие энергетические компании подгото-

XII Еуразиялық KazEnergy форумндағы презентациялар / Презентации в рамках XII Евразийского Форума KazEnergy / Presentations at XII KazEnergy Eurasian Forum

вили интерактивные презентации. Наша компания также приняла участие в выставке, представив свой стенд.

В рамках Kazakhstan Energy Week прошел еще ряд мероприятий. Среди них - IV Форум Женского энергетического клуба KazEnergy и VI Молодежный форум KazEnergy, на котором обсуждались вопросы приоритета притока образованных новых кадров в отрасль и мер по его обеспечению. В заседаниях Молодежного форума участвовал технолог цеха добычи нефти и газа ПККР Айдос Макашев, который был награжден благодарствен-

ным письмом KazEnergy в рамках церемонии поощрения молодых специалистов РК в нефтегазовой сфере. На Молодежном форуме уже в третий раз прошел конкурс «Student Energy Challenge», направленный на поддержку проектов, предлагающих инновационные решения энергетических задач.

В холле «Астана Опера» была организована фотовыставка, представившая фотографии из разных эпох нефтяной отрасли Казахстана, среди которых были и фотографии из архива «ПетроКазахстан».

«ПетроКазахстан» башылығы компанияның стендінде / Руководство «ПетроКазахстан» на стенде компании / PetroKazakhstan management at company's booth

Вызовы будущего

Интересную тему на Форуме поднял Председатель международного форума «Арктический круг», экс-президент Исландии Оулавюр Рагнар Гримссон, назвав в своем докладе проблему отопления и охлаждения городов основным вызовом XXI века.

По его словам, это демонстрируется двумя фактами. Первый - сегодня больше половины мирового населения проживает в городах. Через 20 лет уже 2/3 мирового населения будет проживать в городах-мегаполисах в Азии, Африке, Америке. Второй факт - 40-50% энергии, которая производится в мире, поступает на отопление и охлаждение городов. Тогда как транспорт, включая и автомобили, составляет всего лишь 20%. Самая большая энергопотребность XXI века связана с ответом на вызов - как отапливать и охлаждать города, сохраняя окружающую среду.

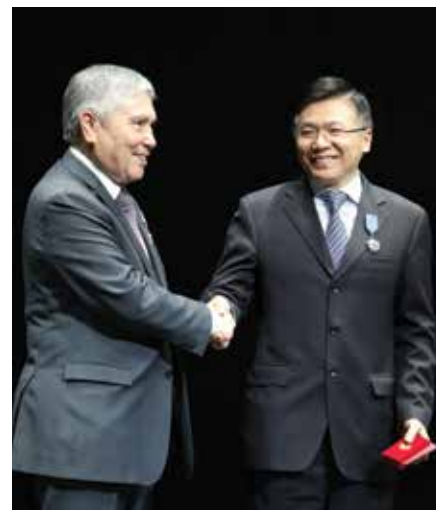
«Есть решение, основанное на существующей технологической модели. Многие хорошо знакомы с солнечной и ветряной энергией, но они и не подозревают, что под нашими ногами есть огромный энергетический ресурс. Если мы сможем утилизировать один процент тепла внутри планеты, этого будет достаточно, чтобы обеспечить спрос и потребность в электричестве на тысячи лет. Благодаря нефтяной индустрии и всем технологическим наработкам мы можем использовать тепло под нашими ногами внутри планеты эффективным образом», - сказал О.Р.Гримссон.

Отдельным событием стал творческий фотоконкурс «Молодежь - Энергия - Будущее» для художников в возрасте 14-18 лет со всех регионов РК. Участники представили работы на темы: лица нефтяной отрасли Казахстана, пейзажи нефтяного края, нефть и газ будущего. Конкурсные работы были рассмотрены и оценены Ассоциацией KazEnergy совместно с Казахской федерацией клубов ЮНЕСКО.

В честь 120-летия казахстанской нефти в торжественной обстановке в «Астана Опера» за вклад в развитие энергетической отрасли почетными медалями Министерства энергетики РК были на-

граждены Генеральный секретарь ОПЕК Мохаммад Сануси Баркиндо, председатель международного форума «Арктический круг», Президент Исландии (1996-2016гг.) Оулавюр Рагнар Гримссон, президент казахстанского общества нефтяников-геологов, ветеран нефтегазовой отрасли Балтабек Куандыков, заместитель председателя правления по производству АО «НК «КазМунайГаз» Жакып Марабаев, президент «ПетроКазахстан» Хуан Сяньсюн и другие топ-менеджеры индустрии.

Президент компании «ПетроКазахстан» г-н Хуан Сяньсюн, комментируя итоги «Kazakhstan Energy Week-2019»,

KazEnergy төрағасының орынбасары Ұ.Қарабалин «ПетроКазақстан» Президенті Хуан Сяньсюн мырзаны «Қазақстан мұнайының 120 жылдығымен» медалімен марапаттауда / Заместитель председателя KazEnergy У.Қарабалин награждает Президента «ПетроКазахстан» Хуана Сяньсюна медалью «120-летие казахстанской нефти» / KazEnergy Deputy Chairman U.Karabalin awards "120-years of Kazakhstan oil" medal to PetroKazakhstan President Huang Xianxiang

отметил: «Наша компания ежегодно участвует в форумах KazEnergy, это очень востребованная диалоговая площадка, где представлены ведущие компании энергетического сектора, на высоком уровне представлены государственные органы республики. Это огромная возможность познакомиться с новыми решениями и идеями в нефтяной отрасли, поделиться своим опытом. Уже известно, что в 2021 году планируется проведение в Нур-Султане «World Energy Week», что позволит увидеть перспективу дальнейшего развития мировой энергетики».

«Student Energy Challenge» әділқазылары / Жюри конкурса «Student Energy Challenge» / Jury of Student Energy Challenge contest

120 ЛЕТ КАЗАХСТАНСКОЙ НЕФТИ. ПКОО.

Весь 2019 год был отмечен чередой мероприятий, посвященных празднованию 120-летия казахстанской нефти. Благодаря «черному золоту» было создано много новых сопутствующих отраслей, и, безусловно, важнейшей из них является нефтепереработка, отрасль, которая сделала за эти годы невероятный рывок в своем развитии.

Сегодня ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» (ПКОО) - это суперсовременный автоматизированный комплекс, красивые сооружения, зеленая территория и комфортные безопасные условия труда. Но так было не всегда, и, чтобы нынешний завод достиг такого расцвета, всем, кто был причастен к его развитию, пришлось пройти огромный путь. В этом номере своими воспоминаниями делятся ветераны производства – сотрудники ТОО «ПКОО», стоявшие у самых истоков его создания.

- Завод в 1985-м и в 2019-м - какие основные отличия?

Горбатенко Игорь: За эти годы была проведена колоссальная работа - существенно изменился даже внешний вид всего завода. Самые современные технические решения и передовые системы управления вывели завод до уровня, отвечающего мировым стандартам. Совместная работа оборудования, систем автоматизации и платформы для предиктивной диагностики позволяет в режиме реального времени контролировать и оценивать состояние оборудования, а персоналу получать критические данные по оборудова-

нию и производству на предприятии в режиме on-line.

Игнатченко Юрий: С 1985 года как внешний вид, так и техническая составляющая изменились радикально. Например, на очистных сооружениях в цеху, которым я руковожу, была проведена глубокая модернизация с постройкой и введением в техническую схему новых установок, появились дополнительные фильтры разного типа, запущена глубокая очистка стоков. Благодаря модернизации одна из установок, очищая стоки, выдает чистую воду, которая используется для собственных нужд завода, тем самым мы экономим водопроводную воду и следуем политике «Зеленой экономики». Нельзя забывать о безопасности труда, и с каждым годом компания обращает на это все еще больше внимания, проводя работу по повышению безопасности условий труда.

Крупович Татьяна: На заре становления завод только строился, впереди было много нового и неизведанного, за эти годы произошла смена всего - от названия до кардинальной замены оборудования. Сегодня у нас красивый завод и современные установки, работающие по новым технологиям.

Горбатенко Игорь Владимирович

Главный метролог. Стаж работы в отрасли 26 лет. Первое место работы - Шымкентский НПЗ, где начал работать с 1993 года.

Принимал активное участие в модернизации завода, внес значительный вклад в производство на стадии завершения объектов модернизации 1-го этапа реконструкции ТОО «ПКОО». В 2017 году под его руководством успешно реализован проект в соответствии с приказом министра финансов РК от 16 марта 2016 года №126 «Оснащение производственных объектов ТОО «ПКОО» контрольными приборами учета». В 2018 году принял активное участие в организации модернизации и реконструкции системы управления ЛК-бу с последующей интеграцией системы автоматического управления технологическим процессом установки «Изомеризация».

Благодаря его руководству возглавляемая им группа, состоящая из технических специалистов самой высокой квалификации (инженеры-электронщики, инженеры-программисты) стала лучшим подразделением цеха КИ-ПиА.

Награжден юбилейной медалью KazEnergy в честь 120-летия казахстанской нефти.

Мазутты вакуумды айдау қондырғысының құрылысы (МБАҚ), 1989 / Строительство установки вакуумной перегонки мазута (УВПМ), 1989 / Construction of Vacuum Distillation Unit (VDU), 1989

**Игнатченко
Юрий Дмитриевич**

Начальник цеха ОСВПТиПК. Стаж работы в отрасли 39 лет. На заводе начал работать в 1980 году мастером цеха очистных сооружений, и уже в 1983 году назначен и.о. начальника участка ВИКиЭ.

За период работы неоднократно подавал рационализаторские предложения. Активно участвовал в модернизации завода, в строительстве и пусконаладочных работах новых установок, включая установку нейтрализации тит. 3050, подстанцию В-10, канализационную насосную станцию тит. 3650, противопожарную насосную тит. 3900, межцеховую коммуникацию и противопожарный водовод тит. 9000, установку очистных сооружений тит.3000.

Обладатель государственной награды РК «Заслуженный нефтяник» (1999 г.), обладатель медали за вклад в развитие нефтегазового комплекса МЭ и МР РК и Почетной грамоты к 120-летию нефти Казахстана.

Медетов Кудретулла: Огромная территория с множеством современных установок, использование новых технологий, и, конечно, значимые изменения произошли именно после реализации проекта модернизации и реконструкции завода.

Майхараева Кульпнай: Просто невозможно сравнить тот завод и нынешний. Сейчас мы приезжаем в огромный красивый парк с фонтанами и цветущими клумбами, территория завода благоустроена, всё очень красиво и эстетично, в далеком 1985-м мы даже не могли об этом мечтать! Модернизирован технологический процесс - мы работаем по последнему слову техники, особо ярким примером является наш сектор, свя-

занный с отгрузкой нефтепродуктов. И, конечно, уменьшилось загрязнение окружающей среды, что является очень важным фактором для таких больших предприятий, как наше.

Умаров Канат: Изменилась вся инфраструктура завода, построено и введено в эксплуатацию много новых установок. Теперь наш НПЗ способен вырабатывать нефтепродукты самого высокого качества, соответствующего уровню мировых стандартов.

- Какие проекты запомнились больше всего и почему?

Игнатченко Юрий: Не так давно завершилась реализация проекта модернизации Шымкентского НПЗ. Это был масштабный проект - построены новые установки и технологические цеха, принято достаточное количество сложных, а порой невозможных по выполнению технологических решений, но благодаря высококвалифицированным работникам нашей компании данный проект успешно завершен, и все вновь построенные установки запущены в работу и введены в технологический режим. Еще хотел отметить то, что во время строительных работ в процессе модернизации меня поразила организованность труда наших китайских коллег, как все делалось точно и в срок.

Майхараева Кульпнай: Самыми значимыми проектами стали ввод в эксплуатацию АУТН (автоматическая установка точечного налива с установкой рекуперации паров) и весо-измерительного комплекса для взвешивания вагонов и цистерн. Реализация этих проектов позволила максимально ограничить ручной труд в процессе налива и исключить риск переполнения цистерны и многое другое, что, безусловно, положительно отразилось на нашей работе. Еще одним из таких проектов для меня является проект в системе безопасности «Аман», участвуя в котором, наш отдел дважды становился обладателем призовых мест.

Крупович Татьяна: Строительство секции 200 - я как раз тогда пришла работать на завод после института, и Проект реконструкции секции 300 под депарафинизацию дизтоплива - это был мой первый крупный проект в качестве куратора от службы капитального строительства.

Умаров Канат: Считаю очень важным проект «Аман», направленный на создание безопасных условий труда и предотвращение несчастных случаев на производстве.

Горбатенко Игорь: Безусловно, самым масштабным проектом за всю исто-

**Майхараева
Кульпнай Алдияровна**

Начальник товарной группы отдела учета сырья и отгрузки продукции, товарно-транспортное управление. Стаж работы в отрасли 34 года. Первое место работы - осматрщик в/ц на наливном пункте Чимкентской нефтебазы (1985 г.), в 1995 году начала работу на ШНПЗ мастером по отгрузке и приему сырья ТСС.

Была инициатором предложений и является членом проектной группы по разработке программного обеспечения по оформлению отгрузки, которое сократило время оформления перевозочных документов и обеспечило контроль за отгрузкой в режиме реального времени. Участвовала в успешной реализации проектов по строительству автоматизированной установки тактового налива светлых нефтепродуктов в ж/д цистерны (1-й этап - налив бензинов) и строительства вагонных весов для взвешивания налитых в ж/д цистерны нефтепродуктов и газа, обеспечив необходимые безопасные условия для выполнения строительно-монтажных работ по данным проектам.

Призер Золотой награды Президентской премии ТОО «ПКОП» по итогам 2011 года, а также юбилейной медали к 120-летию нефти Казахстана от Министерства энергетики РК.

рию развития компании является Проект реконструкции и модернизации ШНПЗ. Реконструкции подверглись действующие установки, введены в эксплуатацию более 20 новых технологических объектов.

Очень важным для себя считаю реконструкцию установки вакуумной переработки мазута (УВПМ), на которой была установлена новейшая система управле-

**Крупович
Татьяна Анатольевна**

Начальник ООЗ, служба главного экономиста. Стаж работы в отрасли 38 лет. На заводе с 1984 года, с момента его основания.

Принимала участие в проектах по реконструкции УВПМ, установки УЗК под легкий термокрекинг, автоматизации парков ТСЦ, реконструкции секции 300/1 и других.

Награждена юбилейной медалью в честь 120-летия нефти.

ния технологическими процессами АВВ (Freelance 2000), заменены все полевые средства измерения. В то время я работал инженером АСУ ТП и принимал активное участие в разработке проекта, сборке системы управления, конфигурировании алгоритмов управления, разработке мнемосхем и выполнении пусконаладочных работ. Приобретенный опыт бесценен и очень помог мне в дальнейшем.

Медетов Кудретулла: Больше всего мне запомнились замена тарелок и вы-

вод 4-го стрипинга с колонны К-102, потому что я лично принимал участие в этих работах.

- Что именно помогло вам в профессиональном становлении? Есть ли у вас учителя в профессии?

Медетов Кудретулла: Навыки, знания, которые накапливались с опытом, и, конечно, любовь к профессии нефтяника.

Горбатенко Игорь: В работе мне помогают знания, практические навыки, собранность и ответственность, умение принимать инженерные решения. Мои главные правила: доводить начатое до конца, уметь работать в коллективе, планировать свою работу и проявлять лидерские качества. И, конечно, постоянно повышать квалификацию. Свой трудовой путь я начал с прибориста, и в моем профессиональном становлении мне помогли бывший начальник цеха Е.Кот, главные метрологи А.Зубко и А.Корниенко. Но своим главным наставником считаю своего отца В.Горбатенко, возглавлявшего АСУ ТП.

Крупович Татьяна: Учителя и наставники, конечно, были и много, и я им всем благодарна. В моем развитии мне прежде всего помогли точные знания, так как из-за специфики работы самое важное для нас - опираться на нормативные документы.

Умаров Канат: Я всегда брал пример со старших коллег, перенимал опыт, впитывая знания и навыки. Особо хочу отметить бывшего начальника секции 400 Жумабекова Талгата, у которого я многому научился. Теперь и я стараюсь помогать молодым коллегам, передавая свой опыт.

Майхараева Кулпынай: Я бы хотела сказать не о наставниках или учителях, а

**Медетов
Кудретулла Рахматуллаевич**

Старший оператор технологической установки 6-го разряда, секция 100, цех ЛК-6У. Стаж работы в отрасли 37 лет. На Шымкентском НПЗ - с 1986 года.

Принимал участие в модернизации установки первичной переработки нефти С-100 с целью повышения безопасной и надежной эксплуатации установки. Является активным рационализатором: разрабатывает и подает предложения по инновации производства, способствующие повышению надежности работы оборудования, повышению уровня техники безопасности и соблюдения норм экологической безопасности. Среди его предложений: монтаж салазок для обеспечения безопасного демонтажа и монтажа электродвигателей АВО; монтаж байпасного трубопровода холодильника Х-124; монтаж дополнительных уровнемеров в Р-232/1,2 и другие.

Обладатель Почетной грамоты акима города Шымкент в честь 120-летия казахстанской нефти. Медетов Кудретулла также является обладателем ордена «Трудовая слава» 3-й степени, эта награда была вручена ему на торжественной церемонии награждения государственными наградами РК с участием Президента РК Касым-Жомарта Токаева, которая прошла в Атырау 5 сентября 2019 года.

ШМӨЗ құрылысшылары символикалық кілт тапсыруда, 1985 / Вручение символического ключа ШМНПЗ, 1985 /
Handing over a symbolic key of the Shymkent refinery, 1985

о целой команде. Когда-то мы, группа молодых специалистов, начали свою работу на этом участке. Мы понимали, что мы - команда и что результат зависит от действий каждого из нас. Вот так, работая плечом к плечу, мы на сегодняшний день достигли самых высоких результатов. В этой команде хотелось бы особо отме-

Умаров Канат Каримович

Старший оператор технологической установки 6-го разряда, секция 400, цех ЛК-6У. Стаж работы в отрасли 35 лет. На заводе с 1984 года, начал работать машинистом технологических насосов 3-го разряда, секция 100, цех №1.

Активно участвует в реконструкции оборудования, разрабатывая и внедряя рационализаторские предложения, направленные на повышение эффективности производства, улучшение условий труда и безопасности работы персонала.

Награжден Благодарственным письмом акима города Шымкент в честь 120-летия казахстанской нефти. 5 сентября 2019 года в Атырау Умарову Канату была вручена Почетная грамота РК в рамках торжественной церемонии награждения государственными наградами РК с участием Президента РК Касым-Жомарта Токаева.

титъ начальника ТТУ А.Аухина, начальника ЖДУ А.Байдекова, начальника ОУ-СиОП В.Боровикова и специалиста ОУ-СиОП В.Оспанова.

Игнатченко Юрий: Важно понимать, что никто не становится начальником цеха или директором сразу, без фундамента знаний и навыков в работе. Какую бы должность ты ни занимал, есть азы профессии, которые ты обязан знать. Свою рабочую деятельность я начал в 1980 году мастером участка, когда только начиналось строительство НПЗ. Тогда, конечно, не было таких современных технологий и оборудования, автоматизации, но, наверное, именно сложности тех дней и помогли мне стать тем, кем явлюсь сейчас. Также я благодарен коллегам, товарищам по производству, которые всегда помогали и советовали. Долгие годы я уже работаю на крупных

Краткая история нефтепереработки

Родиной промышленной нефтепереработки стала Россия. В 1745 году Федор Прядун на базе ухтинской нефти построил первый нефтеперегонный завод, производивший масло, чем-то похожее на керосин, которое использовалось для медицинских целей и как лампадное масло. Первый в мире нефтеперегонный куб сконструировали братья Дубинины, в 1823 году построив завод в Моздоке. Их изобретение позволило выделить керосин, используемый для освещения, и применялось в качестве основного промышленного метода почти до конца XIX века. На этих примитивных заводах получали лишь осветительный керосин, а более легкие фракции (бензин) и тяжелые (мазут) сжигали, так как им не было применения. В 1848 году начинают строить первые установки в Англии, а в 1860 году - в США.

С изобретением в конце XIX века форсунки для жидкого топлива мазут стал использоваться как топливо для котельных агрегатов, еще одно применение мазуту нашел Д.И.Менделеев, предложив использовать в качестве смазки вместо растительных и животных жиров.

Менделеев вообще внес огромный вклад в технологию нефтепереработки, именно он предложил разработать способы непрерывной перегонки нефти, отказаться от кубов периодического действия. По его схеме нефтеперегонные кубы объединялись в кубовую батарею и соединялись между собой переточными трубами, по которым нефть постепенно переливалась из одного котла в следующий. Каждый котел подогревался отдельно и был снабжен холодильником и приемником для сбора фракции. Нефть подавалась в верхнюю секцию кубовой батареи, и потом в каждой секции отгонялся определенный вид продукции (бензин, керосин, мазут). Сегодняшние технологии, конечно, существенно отличаются от использовавшихся в конце 19-го века, но именно принцип Менделеева лег в основу современных методов. Со временем перегонные кубы превратились во внушительные ректификационные колонны, способные разделять нефть на множество фракций.

Аппарат для непрерывной перегонки нефти в 1873 году разработал бакинский нефтепромышленник А.А.Тавризов, и через десять лет эта технология была осуществлена в Баку на заводе братьев Нобель.

В конце XIX века нашлось применение бензину. В 80-х годах XIX века О.С.Костович в России изобрел первый в мире бензиновый карбюраторный двигатель, в 1885 году Г.Даймлер в Германии применил бензиновый двигатель для мотоцикла, а позже К.Бенц - для трехколесной тележки. Появилась задача вырабатывать из нефти больше бензина. В 1866 году англичанин Дж.Юнг патентует способ разложения нефти при нагревании под давлением, способ, впоследствии названный крекингом, позволивший получать бензин и керосин из тяжелых углеводородов. В 1913 году в США была запущена первая в мире установка термического крекинга, положившая начало эпохи вторичных процессов в нефтепереработке. Стремительный рост переработки нефти в мире начался после Второй мировой войны, и с тех пор ее технологии стремительно развиваются, становясь более эффективным и, что немаловажно, экологичными.

Первый в Казахстане НПЗ - Гурьевский нефтеперерабатывающий завод (сегодняшнее название - Атырауский нефтеперерабатывающий завод) был построен в годы Великой Отечественной войны. Он был возведен за два года на базе оборудования, поставляемого из США по «Lend Lease» (система аренды), и введен в эксплуатацию в сентябре 1945 года.

производствах, но по сей день следуя пословице «Век живи - век учись».

- Каким личным вкладом в развитие вашей компании вы гордитесь?

Крупович Татьяна: Мне повезло работать в службах, связанных с реконструкцией и капитальным строительством нашего завода: проектно-конструкторском отделе, службе капитального строительства. Горжусь реконструкцией УВПМ, установки УЗК под легкий термо-

крекинг, автоматизацией парков ТСЦ, вышеупомянутой реконструкцией секции 300/1 и другими.

Умаров Канат: За все годы работы старался никогда не подводить своих коллег, быть частью команды, так как понимал, что общий итог работы зависит от каждого из нас. Очень приятно, что мой вклад был оценен, и я был удостоен чести получить Почетную грамоту РК лично от Президента нашей республики Касым-Жомарта Токаева осенью 2019 года.

Игнатченко Юрий: Думаю, не всем посчастливилось, как мне, стоять у истоков строительства завода, запуска завода, конкретного цеха. Это также и колоссальная ответственность. Первый пуск произошел в 1985 году, и признаюсь честно, я очень гордился этим событием, но, безусловно, это был наш общий вклад - всех тех, кто работает в компании.

Майхараева Кулпынай: Я очень горжусь своим непосредственным участием в реализации проекта по запуску АУТН (автоматическая установка точечного налива с установкой рекуперации паров). Особенно переполняет гордость, что все происходило на твоих глазах, и ты являешься первопроходцем на новой установке.

Горбатенко Игорь: Однозначно сложно ответить - важен вклад каждого и, безусловно, слаженная работа всего коллектива. Только упорный труд, преданность своему делу позволили своевременно завершить модернизацию и вывести наше предприятие на самый высокий уровень.

Медетов Кудретулла: Горжусь, что являюсь работником нашего завода и вношу вклад в его развитие.

- Какие слова напутствия вы можете дать молодым коллегам, вашим преемникам?

Майхараева Кулпынай: Есть замечательная пословица «Век живи - век учись», которая никогда не потеряет

свою актуальность. Хочу пожелать молодым не останавливаться на достигнутом - ведь в их руках наше будущее и будущее нашей страны.

Медетов Кудретулла: Быть трудолюбивым и никогда не опускать руки в трудных ситуациях, встречающимся на жизненном пути.

Игнатченко Юрий: Постоянно развиваться и повышать свои знания, но не только в процессе обучения, которое предоставляет компания, но и самостоятельно - ведь сегодня столько доступной полезной и нужной информации. Также нужно никогда не останавливаться на достигнутом, идти и смотреть вперед. А самое главное быть пунктуальным, коммуникабельным, четко и своевременно выполнять свои обязанности на вверенном тебе участке.

Умаров Канат: Учитесь у старших коллег, перенимайте их бесценный опыт, и всегда уделяйте особое внимание безопасности на производстве.

Крупович Татьяна: Не стесняйтесь чего-то не знать, а бойтесь не заниматься саморазвитием. Нет готовых специалистов, а есть те, кто не захотел развиваться и познать больше. Знания в нашей профессии очень важны.

Горбатенко Игорь: Постоянно совершенствоваться, повышать квалификацию, уровень навыков и знаний, упорно идти к своей цели. Пользуясь случаем, хочу пожелать коллегам неиссякаемой энергии в осуществлении запланированных целей, новых креативных проектов, успехов и побед. Пусть дела идут в гору, а удача с нами в ногу!

ПКОП-тың құю эстакадасы / Наливная эстакада на ПКОП / Oil loading rack at PKOP

ПРОФСОЮЗУ ПККР – 30 ЛЕТ!

Первые профсоюзы стали появляться с середины XVIII века в связи с бурным ростом и развитием промышленности, и их родиной является Англия. В Казахстане профсоюзное движение берет свои истоки с начала XX века. Сегодня профсоюз является неотъемлемой частью любой крупной компании, а в ПККР профсоюз в этом году уже празднует свой 30-летний юбилей.

В 1987 году создается нефтегазодобывающее управление «Кумкольнефть», и через год - первичная профсоюзная организация «Профсоюзная организация НГДУ «Кумкольнефть». Ее первым председателем на общественных началах был избран инженер ПТО Х.Тлегенов. В дальнейшем в «Кумкольнефти» формируются структурные подразделения с созданием самостоятельных первичных профсоюзов, и для слаженной работы возникает необходимость формирования объединенной профсоюзной организации. В июле 1989 года проходит первая в истории профсоюза НГДУ «Кумкольнефть» профсоюзная конференция по выбору председателя уже общего профкома НГДУ, где председателем избирается Т.Конысбаев. Так начинается история становления одной из крупнейших профсоюзных организаций в области. Профсоюзом ведется активная работа - ежегодно пересматриваются условия коллективных договоров, улучшается социальный пакет работников.

В 1997 году после приватизации компанией «Харрикейн Хайдрокарбонс Ли-

митед» и вплоть до 2000 года было приостановлено принятие коллективных договоров, и лишь в начале 2000 года принят первый коллективный договор с участием иностранного инвестора. В начале 2000 года в АО «Харрикейн Кумколь Мунай» (так в тот момент называлась компания) прошла масштабная реструктуризация, после которой параллельно был образован второй профсоюз, и в 2003 году был принят второй коллективный договор за подписью двух председателей профкомов. Коллективные договора тех времен были декларативными, в них прописывались лишь права и обязанности работников без существенных льгот и компенсаций.

В январе 2003 года прошла отчетно-перевыборная конференция, и председателем профсоюза был избран Е.Дуйсенов, который смог уже в течение двух месяцев принять меры по слиянию двух профсоюзов. С приходом нового инвестора у работников был определен уровень тревоги, но со временем взаимоотношения стали развиваться, и профсоюз с администрацией смогли найти взаимопонимание пу-

Награды

В 2012 году профком АО «ПККР» по итогам смотра-конкурса «Сильная первичка - сильный профсоюз» стал победителем среди профсоюзных организаций области, а в 2016 году профсоюзу было присвоено почетное звание «Лидер отрасли».

тем переговоров и решить большой круг вопросов. С 2007 года вводятся различные виды выплат в виде вознаграждений, премий для работников компании и программа по социальной поддержке работника и членов его семьи. В 2009 году решен самый наболевший вопрос - увеличение размера зарплаты работникам. Также были выделены автобусы для доставки работников из города на промзону, обустроены комната отдыха и столовая.

Именно с того периода сторонами стали приниматься коллективные договора, предусматривающие определенные льготы и компенсации как для работников, так и для членов их семей, ветеранов производства, семей работников, погибших на производстве. Был решен вопрос о положении около 300 работников, которые выполняли работу для компании, но числились на подрядных предприятиях с меньшим размером заработной платы. Все они были приняты в АО «ПККР» на постоянную работу.

Одним из самых первых тридцатилетних в мире считается созданный в 1792 году Союз прядильщиков Ланкашира. На территории Казахстана первой профсоюзной организацией является Союз рабочих Успенского медного рудника (территория нынешней Карагандинской области), созданный в 1905 году.

ПККР Басқарма Төрағасы Чжао Сяомин және ПККР кәсіподақ комитетінің төрағасы Б.Мұқашева жаңа ұжымдық келісім-шарттың қол қоюда / Председатель Правления ПККР г-н Чжао Сяомин и Председатель Профсоюзного комитета ПККР г-жа Б.Мұқашева подписывают новый коллективный договор / PKKR Chairman of the Board Zhao Xiaoming and PKKR Trade Union Chairman B.Mukasheva sign new collective agreement

ПҚКР-дың жаңа ұжымдық келісім-шартына қол қойылды! / Новый коллективный договор ПҚКР подписан! / New PKKR collective agreement has been signed!

Еще более существенные льготы и социальные выплаты для работников и членов их семей были предусмотрены в коллективном договоре, заключенном на 2013-2016 годы. Если в коллективном договоре от 2003 года предусматривалось 11 наименований льгот и компенсаций, то в новом договоре их количество возросло до 26. Работники приобрели права на новые виды премий, приуроченные к значимым праздникам республики, в первую очередь, ко Дню нефтяника. Без внимания не остались вопросы оздоровления работников, и были увеличены средства для приоб-

ретения санаторно-курортных путевок для семей работников, где имеются дети-инвалиды, более четверых детей, ветераны-пенсионеры и сотрудницы, находящиеся в отпусках по уходу за ребенком.

19 сентября 2018 года была проведена отчетно-перевыборная профсоюзная конференция, и председателем избрана Б.Мукашева, ранее долгие годы работавшая юристом профсоюза. С апреля 2019 года членами профсоюза ПҚКР по принципу отраслевого вхождения в профсоюз стали работники ТОО «Туз-кольМунайГаз Оперейтинг».

В 2019 году был принят новый коллективный договор, где администрация и профсоюз смогли достичь договоренностей по ряду вопросов.

В честь 30-летнего юбилея профсоюза в 2019 году был проведен ряд мероприятий. Весной на территории лагеря «Арай Санрайз» прошел субботник, возобновлены экскурсии для детей в Нур-Султан, членов семей - на Кумколь. Ко Дню пожилых людей впервые проведен турнир по шахматам и шашкам среди ветеранов-пенсионеров, также прошел турнир по мини-футболу среди нефтяных компаний региона на приз профсоюза, а в октябре волейбольная команда ПҚКР впервые приняла участие в соревнованиях в Нур-Султане среди ветеранов на Кубок «Казмунайгазпрофсоюза».

10 октября - День профсоюзного работника Казахстана. По этому случаю 11 октября прошло торжественное мероприятие - юбилейное собрание коллектива, на котором собрались люди разных поколений, чья жизнь была связана с работой в профсоюзе. Председатель ОО «Казмунайгазпрофсоюз» С.Калиев вручил бывшему председателю профсоюза ПҚКР Елеусину Дуйсенову, более 15 лет посвятившему себя делам профсоюза, медаль Министерства энергетики РК «Мунай-газ кешенін дамытуға қосқан үлесі үшін». В целом более 40 человек были отмечены различными наградами по профсоюзной линии.

Поздравляем профсоюз с юбилеем и желаем дальнейших успехов!

Жаңа ұжымдық шартқа қол қойылған сәтте / Во время подписания нового коллективного договора / At signing new collective agreement

БОТОС НА ПКОО – ГОДЫ БЕЗУПРЕЧНОЙ РАБОТЫ!

В 2016 году в рамках ежегодного республиканского конкурса по социальной ответственности бизнеса ТОО «ПКОО» стало обладателем престижной премии за экологию «Парыз», вручаемой Президентом РК. В апреле 2019 года компания заняла первое место в номинации «Образцовое безопасное предприятие» среди предприятий Шымкента. Также, в апреле на IV ежегодном форуме генеральных директоров АО «НК «КМГ» «100% безопасность - безопасность труда как личное дело каждого» ПКОО был выдан сертификат в номинации «20 лет без смертельного случая», а в июне 2019 года на V ежегодном форуме генеральных директоров КМГ наш завод получил награду за высокий уровень безопасности на производстве в знак признания вклада в достижение исключительных показателей безопасности в 2018 году.

Эти и другие награды, полученные благодаря деятельности департамента охраны труда, безопасности и экологии ПКОО (ОТБЭ), являются ярким свидетельством эффективности мероприятий, проводимых для достижения цели - работать безопасно, без травм и аварий, с наименьшим влиянием на окружающую среду.

За последние 5 лет на ШНПЗ зафиксирован практически нулевой показатель по ряду параметров по охране труда и окружающей среды. Столь высокие результаты достигнуты благодаря высокой требовательности и постоянному вниманию к данным вопросам со стороны первых руководителей - Президента ТОО «ПКОО» Цзян Ши и Первого Вице-президента А.З.Турибекова. Ежегодно на охрану и улучшение условий труда расходуются значительные средства - так, только в 2018 году было инвестировано более 328 млн. тенге.

С момента пуска завода на ПКОО создана, эффективно действует и постоянно совершенствуется система управления охраной труда (СУОТ), получившая признание международных аудиторов. Были выданы сертификаты о соответствии системы менеджмента безопасности и охраны труда на ПКОО международному стандарту OHSAS 18001:2007 «Система менеджмента профессиональной безопасности и охраны труда» и сертификат соответствия системы экологического менеджмента международному стандарту ISO 14001:2004 «Система экологического менеджмента в об-

ласти: «Переработка, транспортировка и хранение нефти и нефтепродуктов».

Охрана труда и безопасность производства

Деятельность по обеспечению безопасности труда ведется по принципам постоянного повышения эффективности, планомерной работы по донесению до каждого сотрудника основ безопасности и того факта, что безопасность на производстве - фундамент при выполнении должностных обязанностей и что безопасность, прежде всего, - дело каждого сотрудника. Контроль за безопасностью труда является основным профилактическим мероприятием по предупреждению производственного травматизма, исключению аварий и пожаров на НПЗ. Эта деятельность ведется систематически, и контроль ведется на всех уровнях на производстве: от мастеров и старших смен, до начальников цехов, директоров департаментов, директора по производству и вице-президентов. Не реже чем раз в полгода проводится «День Безопасности», на котором с участием вице-президента ПКОО рассматривается процесс реализации запланированных мероприятий по охране и обеспечению безопасности труда на НПЗ.

В рамках программ БОТОС реализуется ряд мероприятий, направленных на обеспечение охраны труда и безопасности работников ПКОО: по инициативе ОТБЭ работники завода обеспечиваются бутилированной питьевой водой, для укрепления здоровья все работники получают молочные изделия (молоко, кефир, ряженка и спецпитание). На территории завода регламентировано движение транспортных средств, широко используются светоотражающие дорожные знаки, знаки и стелды безопасности, для безопасного перемещения по территории завода предусмотрены велосипедные дорожки, а для работников были приобретены велосипеды единого образца. В дополнение для перевозки работников по подразделениям завода приобретены электрокары, также закуплена зимняя спецодежда единого образца.

В 2017 году проведены работы по благоустройству и ремонту дорог, установлены дополнительные знаки безопасности движения и «дорожные полицейские» при въезде на территорию, прилегающую к заводу. В связи с запуском новых установок на НПЗ в 2018 году проводилась дополнительная аттестация на 97 рабочих мест. Для разъяснения правил безопасности на ПКОО действуют 3 кабинета вводного инструктажа и 9 классов производственного обучения.

Высокие требования по безопасности применяются и к подрядным организациям, которые оказывают услуги (ремонтные, строительно-монтажные и др.) на территории ПКОО - прежде чем приступить к работам, они обязаны сдать в отдел ОТБЭ всю необходимую документацию на соответствие требованиям по охране труда и безопасности согласно перечню, состоящему из 25 пунктов.

На заводе действует корпоративная программа поощрения работников за сообщения о потенциально опасных

Показатели по охране труда и окружающей среды

Показатели	2014	2015	2016	2017	2018
Количество несчастных случаев, связанных с производством	0	0	1	0	0
Количество смертельных, тяжелых и групповых случаев	0	0	0	0	0
Страховые случаи повреждения имущества	0	0	0	0	0
Количество категорийных аварий	0	0	0	0	0
Количество ДТП	0	0	0	0	0
Административные экологические штрафы	0	0	0	0	0

«Аман»

С 2015 года на ПКОП успешно функционирует проект «Интегрированной системы управления охраной труда». В рамках внедрения данной системы на заводе реализуется проект «Аман», нацеленный на повышение культуры безопасности труда среди работников, предотвращение несчастных случаев, достижение уровня ведущих нефтегазовых компаний в области охраны труда. Для наглядной агитации и большего продвижения основ безопасного поведения среди работников завода и подрядчиков на центральной проходной НПЗ размещен телевизионный экран, где в режиме онлайн транслируется информация касательно важности проведения поведенческих аудитов и общая информация по проекту «Аман». На регулярной основе проводится поощрение работников в рамках реализации проекта «Аман», а 27 апреля 2019 года департаментом ОТБиЭ был проведен конкурс среди детей сотрудников «Безопасный труд родителей - счастье детей!», приуроченный к Всемирному дню охраны труда.

ситуациях, в рамках которой ее участники получают награды и денежные премии. Цель программы - формирование правильного отношения к безопасности, повышение осведомленности и приобретение навыков безопасного поведения для выявления рисков и предупреждения несчастных случаев на производстве, признание и поощрение вклада работников в улучшение состояния БОТОС в результате предоставления ими информации и совершения правильных и безопасных действий. В 2018 году в рамках программы «Поощрения работников за сообщения о ПОС, небезопасных условиях / действиях» были поощрены О.Т.Талгатбаев, М.К.Калижаров, А.В.Пустовойченко, Н.В.Шпотин, М.Молдабек, Т.К.Исаев, М.А.Бекжанов, К.П.Карманов, Б.А.Байгулов, Р.С.Кабыш, Р.Ш.Навесов и Н.Я.Жицкий.

Улучшение экологической обстановки

В своей деятельности ПКОП предпринимает меры для минимизации воздействия на окружающую среду при осу-

ществлении деятельности. Ежегодные затраты на выполнение экологических мероприятий на заводе превышают миллиард тенге.

За последние годы, в рамках программы модернизации производства ТОО «ПКОП» был реализован ряд проектов. В декабре 2015 года введена в эксплуатацию установка производства серы мощностью 4 тыс. тонн в год, которая утилизирует кислые газы, ранее сжигающиеся на факеле, с производством серы чистой свыше 99,9% масс. После ввода в эксплуатацию УПС-4000 тн. выбросы диоксида серы (SO₂) в атмосферу сократились на 21%. В июне 2017 года введена в строй установка точечного налива для светлых нефтепродуктов на эстакадах цеха ТТУ, которая позволила снизить выбросы углеводородов в атмосферу при наливке, и доля летучих углеводородов сократилась на 7%.

В июле 2017 года в рамках реализации Проекта модернизации была запущена установка изомеризации, которая начала выпуск топлив классов K4 и K5. Это очень важный шаг для экологии республики в целом, так как при использовании топлив классов K4 и K5 существенно сокращаются выбросы сернистого ангидрида в атмосферу, что улучшает экологическую обстановку.

После модернизации очистных сооружений была улучшена эффективность очистки производственных сточных вод - с 76 до 97%, что также снизило экологическую нагрузку за счет сокращения эмиссий в окружающую среду.

При этом снижены выбросы загрязняющих веществ в атмосферу от очистных сооружений до 32%, так как все оборудование теперь герметично. Реализован ряд экологических проектов, позволяющих не просто сократить потребление водных ресурсов, но возвращать очищенные сточные воды в противопожарную систему. Эти мероприятия привели к экономии до 30% свежей воды, ранее забираемой из сетей Горводоканала. Также сокращено потребление воды по объектам модернизации на 9-12% от общего потребления воды.

В рамках модернизации очистных сооружений построен и введен в эксплуатацию узел переработки нефтешлама, теперь его переработка осуществляется на декантерной установке с трехфазным разделением нефтешлама и возвратом уловленных нефтепродуктов в технологический процесс – это позволяет предотвращать накопление нефтепродуктов в шламонакопителях предприятия и улучшает экологическую обстановку.

Успешная политика по охране труда, безопасности и защите экологии, четкое планирование и эффективная реализация мероприятий позволили улучшить экологическую ситуацию в регионе деятельности ТОО «ПКОП» и создать еще более безопасные условия работы для сотрудников. Но самое важное - сформировать осознанное отношение к вопросам безопасности у работников с тем, чтобы следование золотому правилу «Безопасность - прежде всего!» стало основой их ежедневной деятельности!

КАКИЕ МЫ, МОЛОДЕЖЬ ПЕТРОКАЗАХСТАН? ЧАСТЬ 2. ПКОП.

В прошлом номере «Мунайшы» мы рассказали о молодежи ПККР. Сегодня вашему вниманию - чем живет и к чему стремится молодое поколение на ПКОП. Молодежь всегда являлась генератором новых идей, жизненной силой и энергией общества, и именно молодое поколение может стать механизмом для прорыва во всех сферах деятельности нашей страны. А для этого необходимо создавать возможности для ее развития.

«ПетроКазахстан Ойл Продактс» такие возможности предоставляет, среди образовательных - Стипендиальная программа для детей-иждивенцев работников ПКОП и Стипендиальная программа для сотрудников, получающих второе образование, в рамках которых нужно набрать определенное количество баллов для получения стипендии. Также в 2019 году впервые была реализована социальная программа «Дорога в школу» для самых маленьких членов семьи работников ПКОП, где в поддержку каждому ребенку, идущему в школу (с 1 по 11 класс), выделено по 100 000 тенге.

Одним из инструментов поддержки и развития молодежи является созданный в 2014 году Совет молодых специалистов ПКОП под председательством Лесбека Садибека, координатора по связям с общественностью. На заводе на сегодняшний день работают около 500 сотрудников до 30 лет, и больше половины из них являются членами совета. Задачи Совета - защита социально-экономических и трудовых прав молодежи завода, ведение информационной работы, организация и проведение культурно-массовых и спортивно-оздоровительных мероприятий, взаимодействие с профсоюзными структурами, органами власти, партиями и другими молодежными советами.

В 2019 году Совет организовал для своих коллег концерт к 8 Марта, провел конкурс «Лучший повар ПКОП». Молодежь активно участвует во всех спортивных соревнованиях завода, ребята отдельно собираются для игры в футбол, а 29 сентября принимали участие в забеге на разные дистанции в рамках «Shymkent Marathon», самого крупного и массового спортивного мероприятия Шымкента, впервые проведенного в 2015 году. В 2018 году маршрут марафонской дистанции был сертифицирован аккредитованным специалистом AIMS категории «B» С.Корнеевым (г. Москва), и марафон получил за-

Оналов Сапиолла, оператор технологической установки 5-го разряда, установка КЦА-2, цех №3, 25 лет.

Окончил КазНИТУ им. К.И.Сатпаева по специальности «технологические машины и оборудование нефтяной и газовой промышленности», а также Казахский инженерно-педагогический университет дружбы народов в Шымкенте по специальности «химическая технология органических веществ». В ПКОП с 2017 года.

Занимался технологическими процессами для обеспечения потребностей в продуктах разделения воздуха на азотно-кислородной и воздушно-кислородной установках. Имел опыт совмещения в отделе главного энергетика по должности инженер по учёту и контролю водных ресурсов, проходит обучение на должность старшего оператора своей установки. Активно занимается продвижением корпоративной и спортивной культуры на предприятии.

Орынбасаров Ильяс, машинист технологических компрессоров 6-го разряда, установка каткрекинга тяжелых остатков, цех №3, 27 лет.

Окончил Южно-Казахстанский политехнический колледж по специальности техник-теплотехник, в данный момент обучается в Южно-Казахстанском государственном университете им.М.Ауезова.

Ильяс занял 1-е место в конкурсе «Лучший по профессии», который проходил на ШНПЗ 21-28.07.2017, после чего был отправлен в Татарстан (г.Альметьевск) на конкурс «Лучший по профессии», где занял 1-е место.

Байденов Оркен, оператор технологических насосов 5-го разряда, установка гидроочистки бензина каталитического крекинга (Prime G), цех №3, 26 лет.

Оркен занял 1-е место на конкурсе «Лучший по профессии», проходившем на ПКОП 20.06-10.07.2019, после которого он был отправлен в Татарстан (г.Альметьевск) на конкурс, где среди нефтяников со всего СНГ занял 2-е место.

Является учредителем благотворительного фонда «Ізгілікке жарысайық» и сооснователем клуба для молодежи «Аманат» в Шымкенте.

ние одного из самых «плоских» в Средней Азии. Таким образом, Шымкент стал третьим городом в РК, имеющим сертифицированную трассу. Занимаются сотрудники и спортивным волонтерством – так, сотрудник завода Молдабек Мыктыбек является мастером спорта по единоборствам и во внерабочее время тренирует всех желающих ребят.

10 июня на ПКООП прошло собрание Совета молодых специалистов ПКООП, на котором был сделан ряд предложений, включая выпуск газеты «PetroKazakhstan Jastary», создание музыкальной группы, также обсуждался вопрос проведения спартакиады для молодежи.

29 июня участники Совета ПКООП приняли участие в ежегодном съезде Совета молодых специалистов дочерних компаний АО НК «КазМунайГаз», который прошел в Нур-Султане в новом формате «НЕконференция». На слет были приглашены лучшие молодые специалисты Казахстана, не достигшие 30 лет. Необычный формат «НЕконференция» был выбран не случайно: форум был нацелен на укрепление горизонтальных связей, обмен знаниями и опытом между представителями молодежи корпоративного центра и дочерних компаний. «НЕконференция» дала возможность посмотреть на вещи под другим углом, разобраться в таких важных вопросах: как стать успешным, расти как личность и профессионалом и внести свой вклад в улучшение компании. В рамках «НЕконференции» прошли тренинги по командообразованию, финансовой грамотности, правилам поведения в социальных сетях и коммуникациям, состоялось обсуждение собственных success-story участников форума. Спикерами и бизнес-тренерами выступили известные казахстанцы из числа молодежи, уже ставшие примером для подражания. Например, Азат Мурзабаев (работал в Twitter) и Алибек Датбаев (Team Lead в Booking.com), а мастер-класс по воспитанию лидерских качеств дал выдающийся казахстанский супермарафонец Марат Жыланбаев – первый и единственный атлет в истории человечества, в одиночку пробежавший в совокупности свыше 160 тыс. км в крупнейших пустынях Азии, Африки, Австралии и Америки. Все это, безусловно, дало ребятам мощный заряд на будущее.

Занимается молодежь и социальным волонтерством. Так, большую помощь участники Совета молодых специалистов ПКООП оказали при реализации акции «Арысь. Мы вместе!». Их усилиями всего за два часа была собрана команда, которая при поддержке руководства ПКООП организовала перевозку жителей

Яркие представители подрастающего поколения ПКООП также ответили на вопросы редакции.

- Что поможет молодому специалисту вырасти профессионально?

Оркен: Чтобы стать профессионалом, нужно развиваться. Как алмаз, проходя огранку мастеров, превращается в бриллиант – так и человек, раскрывая потенциал и оттачивая навыки, становится таким же ценным!

Саниолла: Как мне кажется, в становлении личности особую роль играет характер человека, т.е. нужно иметь мотивацию достижений, внутреннюю потребность добиваться успехов в карьере, жизни, покорять всё новые и новые вершины. Поэтому самым важным объектом внимания вашего профессионального роста должны быть вы сами.

Илияс: Полученное образование, опытный наставник в начале карьеры, а также стремление к саморазвитию. А еще дисциплина, целеустремленность, вера в себя, постоянная работа над собой путем обучения и чтения специализированной литературы.

- Главный урок, полученный вами от родителей/учителей?

Саниолла: Черты характера родителей, ценности наследуются детьми автоматически. А учителя играют важную роль в создании условий становления личности. Мой главный урок – это приобретённые качества, такие как самоконтроль, самоорганизация, самостоятельность, считаю, что эти качества играют важную роль в профессиональном становлении каждого человека.

Оркен: Самые важные уроки – дисциплина и постоянство. Именно постоянство в движении к цели приводит к результату.

Илияс: Прежде всего, уважать себя и окружающих. Быть пунктуальным, говорить правду в любой ситуации.

- Как вы думаете, как увлечь молодёжь заниматься спортом?

Илияс: Необходимо вести активную пропаганду ЗОЖ путем проведения различных спортивных мероприятий и обязательно подавать личный пример.

Оркен: К спорту нужно приучать с детства, прививая к нему любовь так же, как к таким ценностям, как патриотизм, защита чести страны на спортивной арене.

Саниолла: Помимо создания возможностей, нужно подавать пример. Например, родители с раннего возраста должны подавать детям правильный пример, прививая любовь к занятиям физкультурой, тем самым можно обеспечить страну здоровым подрастающим поколением.

- Какие книги вы бы порекомендовали для прочтения?

Оркен: **Профессиональные:** книги на тему 4-го индустриального развития и IT-технологий. **По саморазвитию:** Джо Джирард «Продай себя дорого», Брайан Трейси «Тайм менеджмент».

Саниолла: **Профессиональные:** Дэниел Ергин «The Prize и The Quest», В.Н.Эрих «Химия и технология нефти и газа». **По саморазвитию:** Хэл Элрод «Магия утра», Роберт Киосаки «Богатый папа. Бедный папа».

Илияс: **Профессиональные:** Б.К.Иванов «Машинист компрессорных установок», А.В.Воронецкий «Современные центробежные компрессоры». **По саморазвитию:** Стивен Кови «7 навыков высокоэффективных людей», Куаныш Шонбай «Не будь вторым».

Арысы из Сарыагаша в Шымкент и еще три дня помогала на точке сбора пострадавших.

Они также поддержали акцию «Бирге-Таза Қазақстан», которая была запущена 20 июля Премьер-министром РК Аскар-Мамыным. После матча между шымкентским «Ордабасы» и столичным ФК «Астана» по своей инициативе ребята-члены Совета ПКООП, приходившие посмотреть игру, очистили стадион от мусора, оставшегося после болельщиков.

13-15 августа 2019 года члены совета впервые приняли участие в круглом столе «Год молодежи: вектор развития Советов молодых специалистов», на который съехались коллеги с АНПЗ, ПНХЗ, «КазТрансОйл». На мероприятии, прошедшем на территории ПНХЗ, обсуждались вопросы организационной структуры и положения Советов молодежи для всех «дочек» КМГ, и в его рамках также была проведена интеллектуальная битва PRIME GAMES.

ЦИФРОВИЗАЦИЯ НА ПКОП

Цифровые технологии сегодня существенно облегчают нашу жизнь, ведь благодаря им мы можем, например, в течение минуты оплатить коммунальные услуги или получить любую справку. А для бизнеса, промышленности цифровые технологии предоставляют еще более колоссальные возможности. Цифровизация - один из важнейших трендов развития экономики, и принятая в декабре 2017 года Государственная программа «Цифровой Казахстан» направлена на создание условий для перехода экономики на принципиально новую траекторию развития, на внедрение технологий, которые сделают нашу экономику эффективнее, и как результат, жизнь каждого из нас - лучше.

Как отмечается в программе, наибольший потенциал от внедрения цифровых технологий предполагается в традиционных отраслях экономики Казахстана, в том числе сырьевом секторе. Уже реализованные меры по цифровизации на системообразующих предприятиях ТЭК и ГКМ позволили увеличить производительность труда в среднем на 10%, экономия электроэнергии на отдельных предприятиях достигла 33%, а коэффициент использования оборудования увеличен до 50%.

На перерабатывающем подразделении ПКОП в настоящий момент реализуются два крупных проекта по цифровизации - система оптимизационного планирования «Spiral» и система автоматизации технического обслуживания и ремонта технологического оборудования (ТОРО).

Система оптимизационного планирования «Spiral»

Основная цель проекта - повышение конкурентоспособности НПЗ за счет качественного планирования выпуска нефтепродуктов в соответствии с требованиями рынка и имеющимися технологическими и экономическими ограничениями работы НПЗ в РК.

Иными словами, благодаря «Spiral» формируется наиболее оптимальный план производства нефтепродуктов - типов и объемов по каждому виду нефтепродуктов, учитывая качество сырья, требования рынка, текущие цены на отдельные виды нефтепродуктов, технологические и экономические ограничения работы НПЗ.

Преимущества системы в том, что она позволяет учитывать большой объем постоянно обновляющихся данных и рассчитать самый оптимальный вариант плана. Программа обеспечивает высокую точность планирования: в каждый конкретный момент времени завод имеет точный детальный план работы в разрезе загрузок, выходов и прочего. Кроме того, программу можно использовать для предварительной оценки возможности и целесообразности переработки новых видов сырья и выработки новых видов продуктов.

До внедрения «Spiral» планы на заводах рассчитывались в Excel, не учитывались все рыночные и технологические факторы, планы не были достаточно гибкими. АО НК «КазМунайГаз» было принято решение о внедрении системы, которая решит данную проблему. Были изучены лучшие мировые практики производственного планирования в нефтепереработке, и в результате выбран передовой инструмент «Spiral». В течение 2018-2019 годов система оптимизационного планирования производства была внедрена на всех трех НПЗ республики - Шымкентском, Атырауском, Павлодарском заводах и в центральном офисе «КазМунайГаза». В результате был сформирован новый бизнес-процесс планирования производства на НПЗ и в головной компании КМГ.

Производственные планы в «Spiral» детализированы в разрезе «год - месяц - сутки», и теперь на заводах внедрен

процесс факторного анализа, что позволяет точно анализировать причины отклонения факта от плана. А мониторинг данных по всем НПЗ в целом дает картину четкого баланса производства и потребления, что позволяет более эффективно мониторить состояние рынка.

Система автоматизации технического обслуживания и ремонта технологического оборудования (ТОРО)

Задача внедрения ТОРО - увеличение межремонтного интервала на ПКОП путем автоматизации процессов. Благодаря внедренной во время модернизации программе межремонтный интервал увеличился до двух-трех лет.

Система ТОРО охватывает всю цепочку работы с оборудованием - от закупки до ремонта. В процесс вовлечены ремонтные подразделения завода, отдел закупок и бухгалтерия. ТОРО дает возможность консолидировать и анализировать такие факторы, как состояние основных фондов завода, текущее состояние оборудования, информацию о проведенных работах по техобслуживанию, ремонту или замене, и на основе имеющихся данных дать рекомендации о снижении затрат на обслуживание и проведение ремонта, уменьшить число сбоев и простоев оборудования, снизить риски незапланированного простоя производства и другое. Применение системы ускорит

Программа «Цифровой Казахстан»

Рассчитанная на период 2018-2022 годов госпрограмма реализуется по пяти ключевым направлениям и включает в себя 17 инициатив и 120 мероприятий. Программа должна стать основой для быстрого роста технологий в РК, переориентации на электронный формат оказания услуг, преобразования традиционных отраслей экономики с использованием прорывных технологий и возможностей, которые повысят производительность труда.

К слову, по состоянию на 2016 год Казахстан занимал 52-ю строчку из 175 в ключевом мировом рейтинге развития ИКТ, рассчитываемом под эгидой ООН - ICT Development Index. Предполагается, что в результате реализации программы страна поднимется в рейтинге до 5-го места к 2050 году.

Но, конечно, республика уже имеет достижения в области цифровизации: еще в 90-е годы стартовала госпрограмма по форсированному индустриально-инновационному развитию, инициирована программа международного образования «Болашак», в 2005 году начато формирование «электронного правительства». В Казахстане уже создан ряд элементов инновационной экосистемы, функционируют СЭЗ «ПИТ «Алатау», АО «Назарбаев университет», запущен международный технопарк Astana hub. 75% взрослого населения страны имеет базовый уровень цифровой грамотности и более 75% имеют доступ в интернет.

Цифровизация повлияет на все сектора и приведет к изменению структуры экономики РК путем раскрытия потенциала несырьевых отраслей, стимулирования стартап-активности и открытия новых отраслей. Это, как ожидается, приведет к значительному экономическому эффекту с наращиванием добавленной стоимости и сокращением издержек в экономике страны.

принятие управленческих решений, появится возможность формирования и согласования заявок в один клик, сократятся сроки планирования ремонтных работ.

В настоящий момент на ПКОП разработаны структуры бизнес-процессов проекта, осуществляется функциональная настройка систем, разрабатываются интерфейсы, формы отчетности, процедурные компоненты программного обеспечения для выполнения процессов по бизнес-процессам ТОРО на НПЗ. Разрабатывается функционал отчетности по ключевым показателям эффективности (KPI) активов ПКОП и ведется подготовка к интеграции между существующими программами SAP и PI System и вновь внедряемыми продуктами IBM MAXIMO и ABB Ability.

ТОРО внедряется и на других НПЗ в РК, и старт программе был дан еще в 2015 году. Уже проведена колоссальная работа по разработке единого унифицированного классификатора (ЕУК) для трех НПЗ РК, разработаны стандарты по определению норм запасов для разных видов оборудования и материалов.

Для каждого он разный, но всегда наполненный: достижениями, счастливыми моментами, яркими событиями, сложностями и их преодолением, сюрпризами и многим чем другим. Каким был их 2019-й, мы решили спросить у коллег из наших подразделений.

- Какое событие или проект 2019 года вы считаете важным, судьбоносным для компании?

Алаяков Мирамбек: Проекты по электрификации ряда наших месторождений. Сегодня месторождения КАМ, Юго-Западный Карабулак, Карабулак и Северо-Западный Кызылкия испытывают дефицит электроэнергии - да, на них есть объекты для выработки электроэнергии, но мощностей недостаточно и их содержание затратно. Для решения данной проблемы в 2019-м был дан старт ряду важных проектов, включая строительство 10" газопровода от ЦУГ Кызылкия до ЦУГ Кумколь, подстанций и компрессоров на этих месторождениях.

Майхараева Кулпынай: Завершение реализации проекта «Модернизация и реконструкция ШНПЗ».

Дүйсенов Мирамбек: Заключение нового коллективного договора, охватывающего важные аспекты для мотивации работников. Еще одно важное событие - строительство и ввод в эксплуатацию магистрального газопровода Кызылкия - Кумколь. Таким образом, компания успешно справилась с задачей по утилизации попутного нефтяного газа с месторождения Кызылкия, вырабатывая дополнительную электроэнергию.

Бейсов Азамат: Снижение объемов добычи, которое мы наблюдаем в последние годы, побуждает нас искать новые возможности для улучшения ситуации. Важным стало своевременное проведение нового тендера на спецтехнику - новые лоты с разбивкой на конкретные виды техники, разработка новых условий оплаты, все это позволит нам получить экономический эффект.

Игнатченко Юрий: Модернизация ШНПЗ - благодаря ей наш завод шагнул далеко вперед в плане развития коммуникаций, автоматизации производства, обучения новых квалифицированных специалистов. Это даст толчок для выхода на совершенно новый уровень развития.

Садикбек Лесбек: 120-летие казахстанской нефти, в связи с чем Министерство энергетики РК и Ассоциация KazEnergy наградили ветеранов труда и лучших ра-

ботников ПКОП. А еще - призовые места, полученные представителями молодежи ПКОП на конкурсе «Лучший по профессии» среди нефтяников СНГ, который проходил в нефтяной столице - Альметьевске (Татарстан).

Горбатенко Игорь: Проект «Реконструкция и модернизация ШНПЗ» стал одним из самых важных этапов в развитии нефтяной промышленности не только завода, но и всего Казахстана. Ведь его можно сравнить со строительством нового завода. После завершения модернизации предстоит большая работа по обеспечению бесперебойной эксплуатации оборудования, грамотного технического обслуживания. Эта работа, может быть, не такая заметная, но очень важная.

Байзаков Кунибек: Одна из главных целей нашей компании - быть признанным лидером в казахстанской нефтегазовой отрасли. Поэтому, на мой взгляд, важным шагом для «ПетроКазахстан» стало решение президента г-на Хуана Сьяньсюна о сертификации Системы управления БО-ТОС «ПетроКазахстан» на соответствие требованиям международных стандартов ISO 14001:2015 «Система Экологического Менеджмента» и ISO 45001:2018 «Система Менеджмента Охраны Здоровья и Безопасности». Это подтверждение соответствия деятельности нашей компании самым высоким мировым стандартам.

Жаркеев Куаныш: 30-летие профсоюзного комитета ПККР, который стал надежным защитником прав и интересов наших работников, и подписание нового коллективного договора.

Сейтов Баглан: 120-летие нефти и награждение наших лучших сотрудников за их заслуги, подписание нового коллективного договора и 10-летие нашего отдела - коммерческого узла учета нефти (КУУН), который по праву заслуживает звание одного из самых важных стратегических объектов компании.

Алаяков Мирамбек, заместитель начальника по добыче нефти и газа, эксплуатация месторождений, департамент производства, ПККР
Байзаков Кунибек, специалист по пожарной безопасности, ГО и ЧС, ПКОСИ

Бейсов Азамат, руководитель группы по контролю материалов и затрат, производственные услуги, департамент производства, ПККР
Горбатенко Игорь, главный метролог, ПКОП

Дүйсенов Мирамбек, инженер по ремонту, ПККР

Жаркеев Куаныш, инженер по ремонту группы технического обслуживания нефтепромыслового оборудования, цех добычи нефти и газа, департамент производства, ПККР

Игнатченко Юрий, начальник цеха ОСВПТи ПК, ПКОП

Крупович Татьяна, начальник ООЗ, служба главного экономиста, ПКОП

Майхараева Кулпынай, начальник товарной группы, отдел учета сырья и отгрузки продукции, ТТУ, ПКОП

Кашаков Марат, начальник отдела ERP систем, ПКОСИ

Садикбек Лесбек, координатор по связям с общественностью, ПКОП

Сейтов Баглан, инженер-технолог технологического отдела, департамент производства, ПККР

Шиманов Ербол, начальник отдела по контролю проектов и затрат, производственные услуги, департамент производства, ПККР

Умаров Канат, старший оператор, секция 400, ЛК-6У, ПКОП

Крупович Татьяна: Безусловно, завершение модернизации и реконструкции нашего завода.

Шиманов Ербол: Самым важным в 2019 году как для компании, так и для области считаю проект централизованного электроснабжения месторождений от ГТЭС Кумколь. Целью проекта являются обеспечение стабильного электроснабжения месторождений КАМ и Кумколь, рациональное использование природного газа, а также сокращение затрат на аренду дизельных генераторов на КА-Ме и ограничение потребления электро-

энергии от государственной электрической сети на Кумколе.

Кашаков Марат: Если говорить в рамках нашего отдела ERP / DMS, то мы приступили к реализации ряда важных проектов: в полной мере начали сопровождение SAP «Казгермунай» и «ТузкольМунайГаз».

- Самое важное событие в мире, стране?

Майхараева Кулпынай: 2019-й стал Годом молодежи, в связи с чем появились много новых проектов, раскрывающих двери для молодежи нашей страны, и я надеюсь и верю, что это принесет хороший результат.

Алаяков Мирамбек: Смена Президента Республики Казахстан. Несмотря на смену власти, у РК и КНР такие же теплые взаимоотношения. Между странами продолжается активное сотрудничество, и наш новый Президент поддерживает благополучную экономическую политику.

Еще одно из самых важных событий - VII Саммит Совета сотрудничества тюркоязычных государств (Тюркского совета) в Азербайджане, где Елбасы Н.Назарбаев был награжден Высшим орденом Тюркского мира.

Горбатенко Игорь: Впервые после обретения независимости у нас сменился Президент. Ну и, конечно, празднование исторического события - 120-летия казахстанской нефти.

Дуйсенов Мирамбек: Появление нового Президента в РК. Ожидая, что произойдут некоторые положительные изменения вследствие введения новых и пересмотра существующих реформ и решения социальных проблем населения.

Также то, что этот год объявлен Назарбаевым Годом молодежи, и перед правительством были поставлены задачи по вовлечению молодых профессиональных кадров в процесс поднятия экономики страны.

Бейсов Азамат: Юбилей казахстанской нефти. Ведь это история, которая творится нашими руками, ведь наш труд - это вклад в экономику страны. Добываемое руками нефтяников черное золото служит людям во благо, и я горжусь своей причастностью к этой профессии.

Байзаков Кунибек: Весь мир наслышан о ситуации в Сирии. Я думаю, что встреча мировых лидеров на Астанинском процессе, гаранты которого выступили Россия, Турция и Иран, заставила «тронуться лед» в сирийском вопросе. За несколько раундов встреч были достигнуты практические результаты по снижению насилия в Сирии, прекращению огня и возврату к мирной жизни.

Шиманов Ербол: На самом деле, в 2019 году в стране было много важных событий. Это транзит власти и внеочередные президентские выборы, которые имели особое место в жизни каждого казахстанца. И переименование столицы - это был как раз тот случай, когда я уехал из Астаны, а приехал в Нур-Султан. Яркие события были и в спортивной жизни страны - проведение в Нур-Султане чемпионата мира по хоккею и победа наших хоккеистов, а также проведение чемпионата мира по боре.

- Ваше личное достижение в 2019-м?

Бейсов Азамат: Свою карьеру в компании я начал в 2007 году бухгалтером, и вот в 2019-м был назначен на должность руководителя группы по контролю материалов и затрат. Наша группа выполняет аналитическую функцию, инициирует, контролирует и ведет учет исполнения капитального и операционного бюджета, а также контролирует целевое и рациональное использование финансовых средств. Еще одно важное, приятное и великолепное событие в этом году - это рождение дочки!

Байзаков Кунибек: Личным достижением могу назвать регулярное посещение фитнес-зала. Спортивные тренировки позволили значительно улучшить мое самочувствие. Здоровье нужно обязательно поддерживать.

Что касается моей работы, то ее специфика - предупреждение, предотвращение чрезвычайных ситуаций и сведение к минимуму человеческих жертв. С этой целью мной было организовано два немаловажных проекта - обучение практическому применению огнетушителей и оказанию первой помощи в экстренных ситуациях пострадавшим. Я надеюсь, полученные знания и навыки помогут работникам правильно действовать в экстренных ситуациях не только на работе, но и дома.

Игнатченко Юрий: Мой возраст ни для кого не секрет, но с каждым годом нахожу себе новые увлечения. И последние из них касаются спорта - меня увлек велоспорт, ведь поддержание жизненного тонуса необходимо всегда, спорт - это здоровье, а здоровье - жизнь!

Алаяков Мирамбек: Вся моя сознательная жизнь связана с работой в нефтяной сфере, и в этом году доказательством моих достижений стала юбилейная медаль «120 лет казахстанской нефти», которую мне вручили в рамках празднования Дня работников нефтяной и газовой промышленности.

Жаркеев Куаныш: 2019-й год принес счастье в мой дом и успех на работе.

В этом году у меня родилась долгожданная и прелестная дочь по имени Айшабиби. В 2009 году я устроился в компанию слесарем-ремонтником и в этом году получил повышение - в канун Дня нефтяников меня назначили старшим мастером по сложным работам.

Майхараева Кулпынай: Было очень приятно и почетно получить медаль к 120-летию казахстанской нефти, ведь с этой отраслью связана вся моя трудовая жизнь.

Дуйсенов Мирамбек: Приятным событием для нашей семьи стало рождение четвертого сына Айсултана. Я также получил повышение в должности, с 15-летним стажем оператора меня перевели инженером по ремонту цеха добычи нефти и газа.

Садибек Лесбек: В марте 2019 года в Нур-Султане прошел форум с участием активной молодежи всех дочерних организаций АО «НК «КМГ», где я стал председателем Совета молодых специалистов АО «НК «КМГ». Для меня было огромной честью занять эту почетную должность и выступать от имени молодежи всех дочерних организаций КМГ, в которых сегодня работают порядка 26 тысяч молодых сотрудников, это большая ответственность и доверие коллег.

Горбатенко Игорь: Неожиданным и очень ценным для себя считаю полученную в этом году награду - знак признания за профессиональные заслуги в развитии нефтяного комплекса РК от имени Ассоциации KazEnergy. Благодарю всех за предоставление возможности проявить себя и считаю ее подарком для всех, кто участвовал в реконструкции и модернизации нашего завода.

Сейтов Баглан: В семье в 2019 году была большая радость - через 8 лет после рождения дочери у нас появился сын. Старшая дочь поступила в Евразийский национальный университет, а сын - в медицинский колледж нашего города. Я проходил обучение на нескольких курсах, где повысил свою квалификацию.

Шиманов Ербол: Могу сказать, что горжусь старшей дочерью, которая окончила высшее учебное заведение и уже имеет возможность работать во благо нашей страны. Еще могу сказать, что благодаря нашему с супругой усердию моя младшая дочь имеет успехи в области искусства, являясь неоднократной победительницей конкурсов по вокалу и танцу.

Умаров Канат: В рамках празднования 120-летия казахстанской нефти в Атырау я был участником торжественной церемонии награждения, и для меня стало большой честью получить Почетную грамоту РК лично от Президента нашей республики Касым-Жомарта Кемелевича Токаева.

ЛЕГЕНДАРНОЙ БИБИГУЛЬ ТУЛЕГЕНОВОЙ – 90 ЛЕТ!

Бибигуль Ахметовна, «казахский соловей», которая уже более 60 лет дарит ценителям искусства свой волшебный голос, в этом году отмечает 90-летним юбилей! У Бибигуль Тулегеновой множество званий и регалий: она последний в истории СССР человек, удостоенный высшей степени отличия - звания «Герой Социалистического Труда», народная артистка СССР и КазССР, лауреат Государственной премии СССР, академик, но самое главное - она действительно почитаема и любима народом.

Обладательница восхитительного лирико-колоратурного сопрано, Бибигуль Ахметовна до сих пор периодически выступает с концертами на большой профессиональной сцене, а это пока единственный случай среди певиц с колоратурным сопрано, и вносит бесценный вклад в развитие высокого искусства в стране: один только Международный конкурс вокалистов им. Б.Тулегеновой дал путевку в жизнь не одному десятку талантливых казахстанских исполнителей. И сегодня выигравшие его казахстанцы Сундет Байгожин, Медет Чотобаев, Наталья Мизюк - востребованные певцы больших оперных сцен Италии, Франции, Швейцарии, Австрии. Бибигуль Ахметовна воспитала не одно поколение ярких музыкантов, среди ее учеников - казахстанская эстрадная и оперная певица Толкын Забирова, солистка ГАТОБ Дина Хамзина и Альфия Каримова, ставшая для многих настоящим открытием на III Международном конкурсе вокалистов имени Б.Тулегеновой.

Несмотря на непростой жизненный путь, полный лишений, Бибигуль Тулегенова пережила Великую Отечествен-

ную войну, рано потеряла отца и натерпелась, как дочь репрессированного, практически ребенком была вынуждена начать работать, выполняя сложную физическую работу на Семипалатинском мясокомбинате, она с достоинством прошла все жизненные трудности. Как вспоминала Бибигуль Ахметовна в одном из своих интервью: «Папа всегда говорил маме про меня: «Вот увидишь, эта моя дочка будет знаменитой артисткой!». И уже более полувека слушатели наслаждаются великолепным голосом знаменитой оперной певицы, восхищаются ее энергией и оптимизмом, с которым она идет по жизни, действительно являясь примером для многих.

На вопрос, в чем секрет ее успеха, Бибигуль Тулегенова отвечала: «Мне кажется, нужно любить народ, для которого работаешь, - зритель всегда чувствует энергию любви. Не скрою, путь творческого человека непрост. Но меня сложности только подталкивали, и слов «не могу», «не знаю», «не умею» для меня просто не существовало. Нет большей радости, чем быть востребованной для разных поколений слушателей - от моих ровесников до молодежи. В такие моменты все трудности отступают!»

Поздравляя большого друга компании «ПетроКазахстан» - дорогую Бибигуль Ахметовну с этой знаменательной датой, которая совпадает с Днем независимости Казахстана, мы хотим поблагодарить ее за бесценный вклад в культурное наследие Казахстана, за воспитание достойного поколения последователей и пожелать здоровья и долгих лет жизни!

Награды и звания

«Народная артистка Казахской ССР» (1959); «Народная артистка СССР» (1967); Государственная премия СССР (1970); Государственная премия Казахской ССР им. К.Байсейитовой (1966); два ордена Ленина (1976, 1991); орден Трудового Красного Знамени (1959); Герой Социалистического Труда (1991); орден Отан (2000).

Компания «ПетроКазахстан» с 2007 года поддерживает Международный конкурс вокалистов Бибигуль Тулегеновой. Конкурс нацелен на эстетическое воспитание молодежи и привлечение внимания к классической и народной музыке, а также дает возможность выявить молодые таланты и поднимает престиж казахского классического искусства. Совместно с Бибигуль Ахметовной был реализован еще ряд проектов: концерт «Наурыз с Бибигуль Тулегеновой», выпуск книги И.Серкебаевой «Бибигуль Тулегенова: любить, надеяться и верить» - первой книги по воспоминаниям певицы о ее жизни и творческом пути, а также содействие в выпуске дисков «Сүйікті әндер» и «Өмір өзені» с собранием произведений легендарной певицы.

Бибигуль Ахметовна Тулегенова родилась 16 декабря 1929 года в Семипалатинске. Советская казахская оперная певица, солистка Казахского государственного академического театра оперы и балета им. Абая, профессор. За годы карьеры певицу восторженно принимали в 40 странах мира, она пела в сопровождении лучших оркестров с выдающимися дирижерами современности. Бибигуль Ахметовна исполняла не только произведения классического репертуара, но и лучшие образцы казахской музыки, пропагандируя ее во многих странах мира.

СЕВЕРО-КАСПИЙСКИЙ ПРОЕКТ

У месторождения Кашаган много исключительных особенностей: одно из самых крупных месторождений в мире из числа открытых за последние несколько десятков лет, первое в Казахстане морское нефтегазовое месторождение, один из крупнейших инвестиционных проектов республики и один из сложнейших в инженерном отношении.

Сегодня оператором Северо-Каспийского проекта, первого крупномасштабного проекта освоения морских нефтегазовых месторождений в Казахстане, является компания North Caspian Operating Company N. V. (NCOC). Учредителями консорциума выступают семь крупнейших международных энергетических компаний: «КазМунайГаз», «Эни», «Шелл», «ЭксонМобил», «Тоталь», «КННК» и «Инпекс». В состав Северо-Каспийского проекта входят такие месторождения, как Кашаган, Кайран, Актоты и Юго-Западный Кашаган.

Ключевыми датами разработки Кашагана можно назвать июль 2000 года, когда были обнаружены углеводороды при бурении первой разведочной скважины Восточный Кашаган-1; июнь 2002 года, когда было сделано объявление о Кашаганском Коммерческом Открытии (ККО), и декабрь 2004 года, когда был представлен первый План и Бюджет Освоения Кашагана.

С самого начала своей деятельности оператор Северо-Каспийского проекта - NCOC - сталкивается с необходимостью решения уникальных технических задач. Разработка месторождения ведётся в сложных условиях: шельфовая зона, неблагоприятное сочетание мелководных условий и льдообразования (около 5 месяцев в году), что крайне осложняет ход строительных работ, производственных операций и логистики. А ещё - высокий перепад температур (-40°C зимой до +40°C летом), экочувствительная зона, большие глубины залегания запасов, высокое пластовое давление и высокое содержание сероводорода и углекислого газа.

В сентябре 2016 года состоялось официальное объявление Правительства РК о начале коммерческой добычи нефти на месторождении Кашаган, и компания стремительно, но в то же время безопасно нарастила ее объемы: первый миллион тонн нефти был отправлен на экспорт уже в начале 2017 года. Добываемая нефть экспортируется через систему Каспийского Трубопровод-

ного Консорциума, и каждый акционер самостоятельно несет ответственность за транспортировку и сбыт собственной доли продукции.

На данный момент NCOC работает над Этапом I освоения месторождения Кашаган. На сегодняшний день уровень добычи достиг 380 000 баррелей в сутки. В апреле-мае 2019 года компания NCOC успешно провела полную остановку производства для капитального ремонта на заводе «Болашак» и Острове D. Все работы были выполнены с опережением графика на 10 дней, и основной приоритет был отдан безопасности и качеству.

Учитывая масштабы производственных объектов компании как на море, так и на суше, обеспечение безопасности работ и задействованных в них людей представляло собой совсем не простую задачу. Возникали и логистические сложности, не в последнюю очередь относящиеся к уровню Каспия. Но ни они, ни погодные неурядицы, связанные с сильным порывистым ветром и резкими перепадами температур, - ничто не помешало работникам NCOC успешно справиться с задачей.

Наиболее важным приоритетом для NCOC является предупреждение разливов нефти путем управления рисками. В связи с этим NCOC берет на вооружение самые современные и инновационные технологии и проводит учебно-тренировочные занятия и масштабные учения с участием представителей соответствующих государственных органов.

О месторождении

В северной части Каспийского моря в 80 километрах от города Атырау в шельфовой зоне, где глубина воды составляет не больше 4 м, расположено гигантское месторождение Кашаган. Коллектор месторождения залегает под дном моря на глубине свыше 4 км и содержит в себе приблизительно 13 миллиардов баррелей или до 2 миллиардов тонн нефти.

После открытия Кашагана в акватории были открыты Актоты (в 2003 г.), Кайран (в 2003 г.) и Юго-Западный Кашаган (в 2003 г.).

Природа Северного Каспия поразительна, но вместе с тем и крайне уязвима, и компания NCOC разработала план сохранения биоразнообразия Северо-Каспийского региона. Ежегодно в водах Каспия проводятся четыре морских экологических исследования, по одному в течение каждого сезона. Объем исследований включает в себя изучение флоры и фауны, донных организмов, качества почвы и атмосферного воздуха с целью получения более четкого представления о распределении видов и динамике популяций в регионе. Сохранение рыбных ресурсов северной части Каспия - одна из природоохранных задач, которые ставит перед собой NCOC. Многолетний

«Болашак» зауытының жұмысшысы / Работник на заводе «Болашак» / Worker at Bolashak plant

Крупнейшие шельфовые месторождения мира

Северное/Южный Парс - сверхгигантское нефтегазовое месторождение, крупнейшее в мире. Находится в центральной части Персидского залива в территориальных водах Катара (Северное) и Ирана (Южный Парс). Общие запасы оцениваются в 28 трлн. м³ газа и 7 млрд. тонн нефти (45 млрд. баррелей).

Гавар - нефтегазовое месторождение-гигант в Саудовской Аравии, расположенное в бассейне Персидского залива. Доказанные и извлекаемые запасы нефти около 8,1-9,6 млрд. тонн. Является крупнейшим разрабатываемым месторождением нефти в мире и самым закрытым – все детали и данные скрываются Saudi Aramco и правительством.

Закум - супергигантское нефтяное месторождение ОАЭ, находящееся в Персидском заливе. Запасы оцениваются в 9,2 млрд. тонн.

Шельф Боливар - группа нефтяных месторождений в Венесуэле. Запасы - 8,3 млрд. тонн.

в NCOC местные работники. Кроме того, только за первое полугодие 2019 года на местные товары, работы и услуги NCOC направила 290 млн. долларов США, или 48,4% от общих затрат. А с 2004 года по сей день эти затраты составили более 14,4 млрд. долларов США.

Начиная с 1998 года консорциум широко известен своей социально ориентированной деятельностью в Атырауской и Мангистауской областях: за эти годы им построены дороги, газопроводы, дома, школы, детские сады и больницы. На данный момент завершено уже более 200 проектов на общую сумму более 660 млн. долларов США. Также ежегодно в рамках программы спонсорства и благотворительности между этими областями равномерно распределяется 1,5 млн. долларов США, которые идут на поддержку здравоохранения, образования, спорта и культуры. На сегодняшний день в рамках программы спонсорства и благотворительности NCOC выделил более 20 млн. долларов США для Атырауской и Мангистауской областей.

На протяжении всей своей деятельности компания NCOC остается верной видению и ценностям, направленным на получение признания в Республике Казахстан и во всем мире благодаря высоким показателям безопасности, лидирующей роли в области охраны окружающей среды, эффективной производственной деятельности и удовлетворенности работников.

труд компании ради сохранения биоразнообразия дает свои плоды. Так, при анализе данных круглогодичных мониторинговых работ становится очевидным, что серьезных экологических изменений, связанных с образованием на акватории Северного Каспия техногенных сооружений Кашагана, не наблюдается.

Эксплуатационный цикл Этапа I освоения месторождения Кашаган составит несколько десятилетий. И в течение этого времени Казахстан получит миллиарды долларов США прямого дохода в виде налогов и доли в объеме добычи. Также

Северо-Каспийский проект, будучи самым крупным в Казахстане проектом по прямым иностранным инвестициям, обладает мощным стимулирующим эффектом для экономики страны. Он создает возможности для трудоустройства казахстанцев и развития местных компаний.

Компания вносит вклад в обучение и повышение квалификации местных кадров и расширение возможностей для местных компаний. На сегодняшний день около 80% руководящих, 95% инженерно-технических, 100% рабочих и вспомогательных должностей занимают

Баутино базасы / База Баутино / Bautino base

КОЛЛЕКТИВ «ПЕТРОКАЗАХСТАН» – «АРЫС, БІЗ БІРГЕМІЗ!»

Чрезвычайное происшествие в городе Арысь объединило всех казахстанцев. Под эгидой общенациональной кампании «Арыс, біз біргеміз!» («Арысь, мы вместе!») организации и просто неравнодушные казахстанцы добровольно перечисляли однодневную заработную плату, отправляли гуманитарную помощь пострадавшим арысцам.

Эта трагедия не оставила равнодушным коллектив всех подразделений «Петро-Казахстан». Ведущий специалист службы поддержки на месторождении Кумколь Нуржан Байжигитов обратился к руководству ПККР с инициативой передать однодневную заработную плату работников в поддержку пострадавших в Арыси: и в результате акции было собрано почти 2,2 млн. тенге!

19 июля инициативная группа компании выехала на место трагедии в Арысь. Для оказания общенациональной помощи город был условно поделен на 17 секторов, и за каждым сектором закреплена область. В секторе №6, закрепленном за Кызылординской областью, расположено 283 дома, в которых проживали более 1,5 тыс. человек. Обсудив проблемы с ответственными лицами, было принято решение оказать помощь в рамках республиканской акции «Дорога в школу». И 15 августа инициативная группа во главе с Н.Байжигитовым в составе А.Султангереевой, А.Тайгунова, А.Шакировой, М.Аушен, А.Жанбекеева, Е.Аскара и А.Досмаганбетова выехала в Арысь. Во дворе местной мечети представители городского отдела образования, филиала партии «Нур Отан» и ПККР организовали проведение акции «Доро-

га в школу». В результате акции 165 детей - учеников начальных классов из 119 семей получили школьную форму. Глаза детей светились от радости, а родители поблагодарили за оказанную помощь.

Сотрудники «ПетроКазахстан Ойл Продактс» также принимали активное участие в акции «Арысь, мы вместе!». Так как центр дислокации потерпевших находился в городе Шымкент, никто из сотрудников ПККОП не остался в стороне. Все - начиная от первых руководителей завода до специалистов, профсоюзная организация - помогали пострадавшим в Арыси. Была оказана помощь в эвакуации жителей Арыси - для транспортировки пострадавших жителей Арыси из Сарыагаша в Шымкент. Председатель совета молодых специалистов АО «НК» КазМунайГаз и ТОО «ПККОП» Садикбек Лесбек за два часа собрал команду, которая при поддержке руководства компании организовала перевозку в Шымкент 60 человек, их размещение в здании школы, а также снабжение питанием и другой необходимой помощью.

В дополнение, сотрудники ПККОП и Алматынского филиала ПККОСИ выделили личные средства по мере своей возможности. На собранные деньги для арысцев были приобретены предметы первой необходимости - продукты, средства лич-

Трагедия в Арыси

24 июня в 09.20 на пульт противопожарной службы г. Арысь поступило сообщение о взрыве в складском помещении на территории воинской части, расположенной всего в 200 м от 44-тысячного города Арысь в Туркестанской области. Начались мощнейшие взрывы боеприпасов, ударная волна от которых повлекла масштабные разрушения жилых и общественных зданий в городе.

В тот же день было принято решение эвакуировать всех жителей, и в результате осуществлена оперативная эвакуация 41 тысячи человек. Быстрыми темпами установлены центры приема пострадавших в близлежащих населенных пунктах, куда со всей страны отправлялись продукты питания, одежда, деньги. Вся страна сплотилась в помощи пострадавшим: неравнодушные люди помогали перевозить арысцев в безопасные места, даже предоставляя им собственные дома в качестве крова, покупали и привозили продукты и воду. Благодаря усилиям казахстанцев было собрано более миллиарда тенге для помощи пострадавшим в Арыси.

ной гигиены, постельные принадлежности, одежда и прочее.

«Эта трагедия показала человечность, солидарность и готовность казахстанцев прийти на помощь друг к другу в трудную минуту, - отметил сотрудник ПККР Нуржан Байжигитов во время реализации акции «Дорога в школу» в Арыси. - Коллектив «ПетроКазахстан» вместе с тысячами казахстанцев сопереживал вместе с вами. Сегодня от имени трудового коллектива мы хотим пожелать каждому дому, каждой семье счастья, добра и благополучия!».

Благодарим всех сотрудников, всех тех, кто помог жителям Арыси пережить эту трагедию!

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

ИЮЛЬ

1 июля - ПККР. На территории детского лагеря «Арай-Санрайз» прошел спортивно-семейный марафон «ПетроКазахстан» по велоспорту и спортивной эстафете. В соревнованиях приняли участие 5 команд: семья Габита Жакебаева (команда «Сұңқар»), семья Сабита Султана (команда «Высшая лига»), семья Габита Нуркожаева (команда «Нур айты»), семья Адильжана Молдабекова (команда «Алем») и семья Айжан Толыбековой (команда «Три А»). По итогам велозаезда 1-е место заняла команда «Высшая лига», в спортивной эстафете победу одержала команда «Нур Айты».

6 июля - команда ПККР по пляжному волейболу в лице А.Жунусова и Р.Досмаганбетова заняла 3-е место в соревнованиях по пляжному волейболу среди рабочей молодежи, организованных ООО «Областной штаб студенческих молодежных трудовых отрядов» на территории городского пляжа «Сыр самалы».

30 июля - ПККОП. Состоялось совещание под руководством заместителя председателя правления по переработке и маркетингу нефти АО НК «КазМунайГаз» Д.С.Тиесова.

август

14 августа - в ТОО «ПККОП» поддержали обращение Министра экологии, геологии и природных ресурсов М.Мирзагалиева и провели субботник на территории завода.

24 июня работники ПККОП оказали гуманитарную помощь жителям г.Арысь: было организовано волонтерское движение с передачей пострадавшим продуктов питания, одежды и постельных принадлежностей. 15 августа был организован выезд работников ПККР в Арысь для оказания им помощи. На собранные работниками средства закуплено 165 комплектов школьной формы для учеников 1-3 классов школы, находящейся в секторе, прикрепленном к Кызылординской области. Сотрудники ПККОСИ также активно участвовали в акции «Арысь. Мы вместе!» - подробнее читайте в статье «Коллектив «ПетроКазахстан» - «Арыс, біз біргеміз!».

16 августа - руководство ПККОП провело отчетное собрание «О результатах деятельности за первое полугодие 2019 года» перед коллективом завода.

22 августа - в кызылординском спорткомплексе «ПетроКазахстан» состоялось торжественное закрытие Спартакиады «ПетроКазахстан-2019» среди подразделений компании, посвященной 120-летию казахстанской нефти. Соревнования проводились по шахматам, настольному теннису, плаванию, легкой атлетике, волейболу и мини-футболу. Начиная с 13 июля каждые выходные 12 команд из подразделений ПККР боролись за титул лучших. Эта первая для ПККР Спартакиада стала самым массовым спортивным событием за всю историю проведения корпоративных соревнований. В итоге обладателем кубка победителя Спартакиады в общекомандном зачете стала команда УМР, второе место заняла команда ТМГ Оперейтинг, третье - команда ЦДНГ Кумколь.

23 августа - в рамках республиканской акции «Дорога в школу» в подшефном центре для детей-инвалидов «Шапагат», расположенном в Казалинском районе Кызылординской области, двум выпускникам центра были вручены школьные ранцы, укомплектованные канцтоварами, и школьная форма. Всего в рамках акции «Дорога в школу», реализуемой совместно с городским отделом образования, детям из многодетных и малообеспеченных семей было вручено сто полностью укомплектованных канцелярскими принадлежностями школьных ранцев.

22-23 июня в Актау прошла ежегодная Спартакиада среди сотрудников дочерних организаций АО «НК «КазМунайГаз». От ТОО «ПККОП» на Спартакиаде приняли участие 36 сотрудников, соревновавшихся по 8 видам спорта: шахматам, плаванию, настольному теннису, армрестлингу, футболу, волейболу, баскетболу и тогыз-кумалаку. Всего в Спартакиаде принимали участие команды от семи компаний: ТОО «ПНХЗ», ТОО «АНПЗ», «КМГ-International», АЭРО, ТОО «ПККОП», CASPI BITUM, KPI.

Финальная часть Спартакиады состоялась 19-22 августа в Шымкенте. Сотрудница ПККОП Маржан Кулекеева заняла первое место по шахматам, а Наталья Кинчина - 3-е место в соревнованиях по армрестлингу в категории выше 65 кг.

Наши команды также завоевали серебро в соревнованиях по футболу и мужскому волейболу и выиграли бронзу по баскетболу.

26 августа - в детском лагере отдыха «Арай-Санрайз» состоялось награждение участников ежегодного областного детского турнира по футболу на кубок ПККР, который проводится с 1998 года. В состязании приняли участие девять команд, где первое место вот уже десятый год подряд занимает команда из Кызылорды.

27 августа - под эгидой 120-летия казахстанской нефти была организована экскурсия для детей и родных работников компании на Кумколь. Участники экскурсии встретились с руководством ме-

ПККР-дағы «ПетроҚазақстан» спорттық және отбасылық марафонында / На спортивно-семейном марафоне «ПетроКазахстан» в ПККР / At PetroKazakhstan sporting family marathon in PKKR

Burabike - 2019

24-25 августа в Боровом прошел VI ежегодный благотворительный спортивно-музыкальный фестиваль Burabike Fest, который побил рекорды как по количеству участников, так и по размерам собранных средств. В этом году на мероприятие зарегистрировались около 3 500 человек - на тысячу больше, чем в прошлом году, таким образом, Burabike Fest стал крупнейшим благотворительным событием в республике в 2019 году!

Средства от фестиваля, включая регистрационные взносы участников, выручку от благотворительных аукционов и взносы меценатов и спонсоров, в этом году составили 300 млн. тенге. Они традиционно направляются на оснащение жизненно важным медицинским оборудованием детских больниц, поликлиник и родильных домов в регионах Казахстана. За годы проведения фестиваля Burabike Fest, с 2013 по 2018 год, было собрано порядка 700 млн. тенге для 20 медицинских учреждений. Компания «ПетроКазахстан» также выступает в числе спонсоров мероприятия.

В этом году организаторы фестиваля - Фонд Булата Утемуратова и отель Rixos Boroovo обновили формат мероприятия, сделав его двухдневным. Впервые на территории отеля развернули палаточный городок, который приблизил Burabike Fest 2019 к формату крупнейших международных фестивалей на открытом воздухе. Традиционно состоялись любительские велогонки на 35 и 70 км, пробег на 10 километров, теннисный турнир. Также прошли концерт с участием популярных казахстанских исполнителей, спортивные мастер-классы и аукционы с ценными лотами в сфере спорта и искусства.

сторождения, ознакомились с процессом добычи «черного золота» и бытом нефтяников. Инициатором экскурсии выступил профсоюзный комитет АО «ПҚКР».

28 августа - ТОО «ПҚОП» приняло участие в благотворительной акции «Дорога в Школу», в рамках которой 89 детей из трех школ и малообеспеченных семей были подготовлены к школе благодаря выделенной компанией финансовой помощи. Акция коснулась и сотрудников ПҚОП - так, каждому работнику, имеющему детей-учащихся 1-11 классов, было выделено 100 000 тенге.

Арай Sunrise лагерінде ПҚКР кубогына арналған балалар футбол турнирінің жеңімпаздары / Победители детского турнира по футболу на кубок ПҚКР в лагере «Арай-Санрайз» / Winners of children football tournament for PKKR cup at Arai-Sunrise camp

28 августа - в Казахском музыкально-драматическом театре им. Н.Бекезанова состоялось торжественное собрание, посвященное Дню работников нефтегазового комплекса и 120-летию казахстанской нефти, в котором приняли участие аким Кызылординской области К.Д.Искаков, представители Министерства энергетики РК, руководство АО НК «КазМунайГаз» и заслуженные ветераны нефтегазового сектора Казахстана. Лучшим нефтяникам и ветеранам Кызылординской области вручены почетные грамоты области и награды Министерства энергетики РК. Завершилось мероприятие праздничным концертом.

28 августа - на ПҚОП состоялось торжественное собрание, посвященное 120-летию нефти Казахстана и Дню работников нефтяной и газовой промышленности РК. На собрании были вручены ордена и медали передовикам производства и пенсионерам завода.

сентябрь

2 сентября - в Доме культуры им.А.Токмагамбетова состоялось торжественное мероприятие, посвященное 120-летию нефтегазовой отрасли, и награждение лучших работников АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз». Много теплых слов и сердечных поздравлений услышали в свой адрес нефтяники. С профессиональным праздником поздравили Вице-президент по капитальному строительству и внешним связям г-н Болат Кушербаев, Вице-президент г-н Абудурэсити Турсун и председатель Профсоюзного комитета г-жа Бахыт Мукашева. На мероприятии заслуженные ветераны и лучшие работники компании были награждены юбилейными медалями Министерства энергетики РК «120 лет казахстанской нефти» и ведомственными наградами Министерства энергетики РК, Ассоциации KazEnergy и акимата области.

«ПҚКР» АҚ кәсіподағының 30 жылдығына арналған футбол турнирінің жеңімпаздары / Призеры турнира по мини-футболу в честь 30-летия профсоюза АО «ПҚКР» / Winners of mini-football tournament devoted to 30th anniversary of PKKR Trade Union

4-5 сентября - на месторождениях Кумколь и Арысқум состоялись торжественные мероприятия, посвященные Дню работников нефтяной и газовой промышленности и 120-летию казахстанской нефти. Передовикам производства были торжественно вручены юбилейные медали «120 лет казахстанской нефти» за их плодотворный труд и вклад в развитие компании.

5 сентября - в Атырау с участием Президента РК К.К.Токаева прошло торжественное собрание, посвященное 120-летию казахстанской нефти, и награждение 41 лучшего работника отрасли государственными наградами. Награды за вклад в развитие нефтегазовой отрасли получили три наших сотрудника: медаль «За трудовое отличие» была вручена Сержанову Амантаю, начальнику по добыче нефти и газа ПККР, орден «Трудовая слава» 3-й степени - Медетову Кудретулле, старшему оператору технологической установки 6-го разряда секции 100, цех ЛК-6У ПКОП, и Почетная грамота РК - Умарову Канату, старшему оператору технологической установки 6-го разряда секции 400, цех ЛК-6У ПКОП. Высокие награды были вручены Президентом РК Касым-Жомартом Токаевым.

5 сентября - сотрудники ПКОП в торжественной обстановке встретили в аэропорту Шымкента коллег, завоевавших первые места на конкурсе «Лучший по профессии», который проходил в Казани (РФ). ПКОПовцы в очередной раз доказали высочайший уровень профессионализма, заняв восемь призовых мест.

9 сентября - 11 ноября - на заводе прошла Спартакиада-2019 по следующим видам спорта: шахматы, волейбол, настольный теннис, баскетбол, мини-футбол. Спартакиада была посвящена памяти

«ПетроКазакстан» Президенті Хуан Сяньсюн және ҚХР елшілігінің қонақтарының Кумкөлге сапары /
Визит Президента «ПетроКазакстан» г-на Хуана Сяньсюна и гостей из посольства КНР на Кумколь /
Visit of PetroKazakhstan President Mr. Huang Xianxiong and PRC embassy guests to Kumkol

Болат Баетова, технического директора ТОО «ПКОП», более 35 лет отдавшему заводу, а также посвящена 120-летию казахстанской нефти.

октябрь

11 октября - в офисе ПККР состоялось юбилейное собрание трудового коллектива, посвященное 30-летию образования профсоюзного комитета АО «ПККР». Теплые слова поздравлений прозвучали от руководства компании, почетных гостей - председателя ОО «Казахстанский отраслевой профессиональный союз нефтегазового комплекса «Казмунайгазпроф» С.Калиева, председателя территориального объединения профсоюзов «Кызылординский областной центр профсоюзов» С.Сермагамбетова, председателя Кызылординского областного филиала «Казмунайгазпроф» А.Искаковой. Мероприятие продолжилось чествованием ветеранов, внесших вклад в развитие профсоюзной деятельности компании, и награждением активистов и цехомов различными наградами по профсоюзной линии.

12-13 октября - АО «ПККР» выступило одним из спонсоров в рамках 80-летнего юбилея Улытауского района Карагандинской области.

16 октября - состоялся визит Президента ПККР г-на Хуана Сяньсюна и гостей из посольства КНР на месторождение Кумколь. В рамках визита гости посетили объекты месторождения Юго-Восточный Кумколь, включая цех подготовки перекачки нефти (ЦППН) месторождения Кумколь, групповую установку и мини-УПСВ месторождения Юго-Восточный Кумколь и посмотрели на процесс подземного ремонта нагнетательной скважины №4026 на Юго-Восточном Кумколе.

19-20 октября - в спорткомплексах «Евразия» и «ПетроКазакстан» в Кызылорде прошел турнир по мини-футболу среди восьми нефтяных компаний, посвященный 30-летию образования профсоюзного комитета АО «ПККР». Победителем стала команда ТОО «СП «Казгермунай», второе место заняла команда АО «ПККР», а третье - команда ТОО «ПКОП».

ПККР қызметкерлерінің Мұнай және газ қызметкерлерінің күніне және Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған салтанатты жиналысы /
Торжественное собрание сотрудников ПККР, посвященное Дню работников нефтегазового комплекса и 120-летию казахстанской нефти /
Celebratory meeting for PKKR employees devoted to Oilman's day and 120 anniversary of Kazakhstan oil

Поддержка искусства компанией «ПетроКазахстан»

С 28 октября по 1 ноября в различных регионах Казахстана при организационной поддержке музыкального агентства «Классика» и поддержке «ПетроКазахстан» прошли творческие встречи, концерты и мастер-классы народной артистки РК, лауреата Государственной премии РК казахстанской пианистки Жанин Аубакировой.

В концертах и мастер-классах приняли участие ученики и коллеги Ж.Аубакировой, известные молодые пианисты, лауреаты международных конкурсов: Г.Курамбаева, Р.Дюсембаева, М.Максимов, Е.Кожугул. В рамках творческой поездки Жанин Аубакирова презентовала авторскую книгу «Вариации на темы...» для студентов, профессорско-педагогического состава и администрации учебных заведений республики.

21 октября - на ПКОП начата добровольная ежегодная вакцинация против гриппа среди сотрудников завода.

22 октября - волейбольная команда ПККР заняла третье место в турнире по волейболу среди ветеранов на «Кубок Казмунайгазпроф», посвященном 120-летию казахстанской нефти, который состоялся в спорткомплексе Назарбаев Университета г.Нур-Султан при организации ООО «Казахстанский отраслевой профессиональный союз нефтегазового комплекса».

22 октября - для сотрудников ПКОП проведена презентация «Жилстройсбербанка» по госпрограммам льготного приобретения жилья для молодежи.

Информация о призерах «Программы поощрения работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях/действиях» во 2-м квартале 2019 года по группе компаний «ПетроКазахстан» и ТОО «ПКОП»

По АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресурсиз» комиссией по премированию работников во 2-м квартале 2019 года принято решение поощрить руководителя группы ЦППН месторождения Кумколь А.Байбосынова, который заметил, что после усиления ветра столб освещения, установленный на территории цеха, сильно накренился, и возникла угроза его падения на проезжую часть дороги. Данная ПОС могла привести к дорожно-транспортному происшествию или травмированию работников. Кроме того, за проведение наибольшего количества Поведенческих аудитов безопасности (ПАБ) с выявлением значимых наблюдений премированы работники ПККР: старший мастер Н.Суюнов; инженер по организации перевозок Б.Дуйсенбекова; мастер по эксплуатации месторождения Н.Садуакасов; ведущий инженер по механизированной добыче А.Ибраев; начальник караула Е.Шалабаев; администратор М.Кудайбергенов; мастер участка К.Ускенбаев и руководитель группы УМР А.Меңлібай. Во 2-м квартале 2019 года по ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» комиссией по премированию работников за сообщения о ПОС среднего риска поощрен И.Исмаилов, электромонтер по обслуживанию электрооборудования 6-го разряда электроучастка №6.

ноябрь

4 ноября - представители Фонда социального и медицинского страхования РК на встрече с коллективом ПКОП разъяснили вопросы по внедрению системы обязательного медицинского страхования, которая вступает в силу с 1 января 2020 года.

6 ноября - ТОО «ПКОП» посетила делегация, представленная компаниями химической и перерабатывающей промышленности Чешской Республики.

13 ноября - состоялась встреча руководства компании «ПетроКазахстан» и менеджмента Алматинского хореографического училища им. А.Селезнева (АХУ), которое в этом году отмечает 85-летний юбилей. В рамках корпоративной социальной ответственности компания сотрудничает с АХУ уже более 10 лет. В знак признательности за поддержку Президенту компании г-ну Хуану были вруче-

ны Благодарственное письмо и юбилейная книга.

декабрь

3 декабря - подписание коллективного договора между ТОО «ПКОП», независимой профсоюзной организацией «Достойный труд» и филиалом ОО «Отраслевой профессиональный союз работников химической, нефтехимической и родственных отраслей промышленности».

12-16 декабря - в преддверии Нового года ПККР проводит акцию по раздаче продуктовых пакетов для пенсионеров компании и инвалидов, получивших увечье на производстве.

26-27 декабря - на месторождениях Кумколь и КАМ для работников ПККР организован новогодний праздничный концерт с участием звезд кызылординской эстрады.

«ПетроКазахстан» басшылығының Алматы хореографиялық мектебінің ұжымымен және оқушыларымен кездесуі /
На встрече руководства «ПетроКазахстан» с коллективом и учащимися Алматинского хореографического училища /
At the meeting of the PetroKazakhstan top management with the staff and students of the Almaty Choreographic School

MANAGEMENT ADDRESS

Dear PetroKazakhstan employees and colleagues,

Recapping our results has become a year-end tradition. What has 2019 brought for our company and industry? First of all, this year was significant for the country's oil business because of the 120th anniversary of the beginning of oil production in Kazakhstan, generating its prosperity and creating the platform for the development of many other industries.

We've implemented a number of major projects at PetroKazakhstan this year, and in the face of declining production, exploration projects in our license area have become most important. A new Karavanchi Central oilfield was discovered after drilling well-38. This oilfield is located on Nuralinskiy swell which is promising in terms of exploration and appraisal.

A number of field infrastructure projects have been implemented. The largest one is an electrification project on KAM, Southwest Karabulak, Karabulak and Northwest Kyzylkiya oilfields which included construction of a Kyzylkiya-Kumkol main gas pipeline, substations and compressors on these fields. This project also addressed associated gas utilization at Kyzylkiya field, which is now used to generate extra electricity. In 2019, a gas turbine project was implemented on West Tuzkol to solve the issue of oilfield environmental safety.

Constructing a 16.5MW power station will allow us to utilize and process associated gas to generate electricity. This power station will provide electricity for all facilities on West Tuzkol and Ketekazgan oilfields, including shift camps, wells, oil treatment facilities, and pumping stations, and will enable us to stop using diesel generators for single wells in future.

Oil production of PetroKazakhstan Inc. in 2019 is expected to reach 2.5 million tonnes including a 50% stake in Kazgermunai and Turgai-Petroleum joint ventures, which is 82.4 thousand tonnes greater than the target approved by Shareholders. We plan to drill 80 more wells by the end of 2019, that is 48 production and 32 exploration and appraisal wells, including wells to be drilled by Kazgermunai.

HSE's Korgau project is being actively implemented at PKKR. It aims to improve safety culture in the company. In 2019, we've begun preparing for HSE management system certification for compliance with the requirements of ISO 45001:2018 - Occupational health and safety management systems and ISO 14001:2015 - Environmental management systems.

PKKR's trade union committee celebrated its 30th anniversary in 2019, and PetroKazakhstan Kumkol Resources and its employees signed a new collective bargaining agreement for 2019-2022 in June, which covered the important aspects of the employee incentive package.

Like in the previous years, the company continues implementing social projects aimed to help vulnerable groups, develop mass sport, and support art and culture. Some of the most prominent artists and figures with whom PetroKazakhstan has been cooperating for many years celebrated their anniversaries this year: Bibigul Tulegenova, a famous opera singer, People's Artist of the USSR, and the pride of Kazakhstan celebrated her 90th anniversary; and Seleznyov Choreography School, Almaty's legendary ballet school, celebrated its 85th anniversary. We would like to extend our heartfelt congratulations to our partners on these important dates!

266 labor veterans and employees of PetroKazakhstan Kumkol Resources were awarded with the 120 Years to Kazakhstan Oil Jubilee Medals by the Energy Ministry of the Republic of Kazakhstan, and with other oil industry-related awards from the Energy Ministry, regional Akim and KazEnergy Association in honor of the 120th Anniversary of Kazakhstan's Oil. In September, Atyrau hosted the ceremony of awarding 41 best industry workers with governmental awards, and we proudly announce that President of the Republic of Kazakhstan Kassym-Jomart Tokayev has personally awarded a Labor Valor Medal to a PKKR employee Amantai Serzhanov, chief of oil and gas production.

Success of the company is collective work, and we thank each of you for your valuable contribution to the company's development and for your dedication! May year 2020 bring success, good luck and prosperity to you and your families, and may all your dreams come true!

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Huang Xianxiong'.

Huang Xianxiong,
President, PetroKazakhstan Kumkol Resources,
President, PetroKazakhstan Inc.

MANAGEMENT ADDRESS

Dear employees of PetroKazakhstan Oil Products LLP and colleagues in PetroKazakhstan group of companies!

The year 2019 has become the beginning of a new stage in development for our Refinery after completion of the large-scale Modernization and Revamping Project at the end of 2018, on implementation of which the whole staff has been dedicatedly worked for several years.

Production of environmentally clean gasoline and diesel fuel, which became possible due to constructed units, already has a favorable effect on environmental situation in the region and in the country as a whole. When using fuel of Euro 4 and Euro 5 standards, emissions of sulfur dioxide to the air are significantly reduced which improves quality of the air in our cities. One of the main targets of the Modernization Project was its environmental component, and the achieved results are impressive. Emissions of sulfur dioxide to the air have been reduced by 21% as a result of commissioning of Sulfur Production Units with the capacity of 4,000 tons per year and 15,000 tons per year; hydrocarbon emissions during loading of oil products at the refinery racks have been reduced by 7% and effectiveness of industrial waste water treatment has been improved from 76 to 97% which also leads to saving of fresh water from water utility networks.

The biggest achievement of the modernization, which we are proud of, was that the yield of gasoline has increased significantly. The citizens of the Republic of Kazakhstan could feel and enjoy the sufficient gasoline supply today and relatively low price.

A number of digital projects has been implemented at PKOP LLP for effectiveness of management. One of them, Spiral project, is aimed at enhancing of competitive ability of the refinery due to high-quality planning of oil products output. As to PEMRA project - Process Equipment Maintenance and Repair Automation System – it is aimed at increase of inter-repair interval by automation of processes. Owing to PEMRA, the inter-repair interval at PKOP has been increased to two to three years which leads to considerable cost saving and increase of production volumes.

This year has been important for the whole oil industry of Kazakhstan - the country celebrated 120th anniversary of beginning of “black gold” development in the country. We are proud that in honor of this outstanding event the labor of many our employees was acknowledged with various rewards from the Ministry of Energy, Akim of the region and KazEnergy Association for their contribution to the industry development. Two our employees received rewards personally from the RK President Kassym-Zhomart Tokayev for their valorous labor and dedication to profession. They are: Kudretulla Medetov, Senior Operator of process unit, category 6, Unit 100, LK-6U - rewarded with Yenbek Danky order, third grade, and Kanat Umarov, Senior Operator of process unit, category 6, Unit 400 LK-6U - rewarded with RK certificate of honor.

As we approach the RK Independence Day and New Year, let us thank sincerely the whole collective of PKOP LLP and all colleagues of big PetroKazakhstan team for hard work, memorable victories, professionalism and dedication to the company! As in previous years, we are joined together by moving to the common target and belief in future and there is no doubt that we together will continue to implement all our plans.

We wish health and welfare to you and your families in the coming Y2020, good events and fulfillment of your desires!

***Jiang Shi,
President, PKOP LLP***

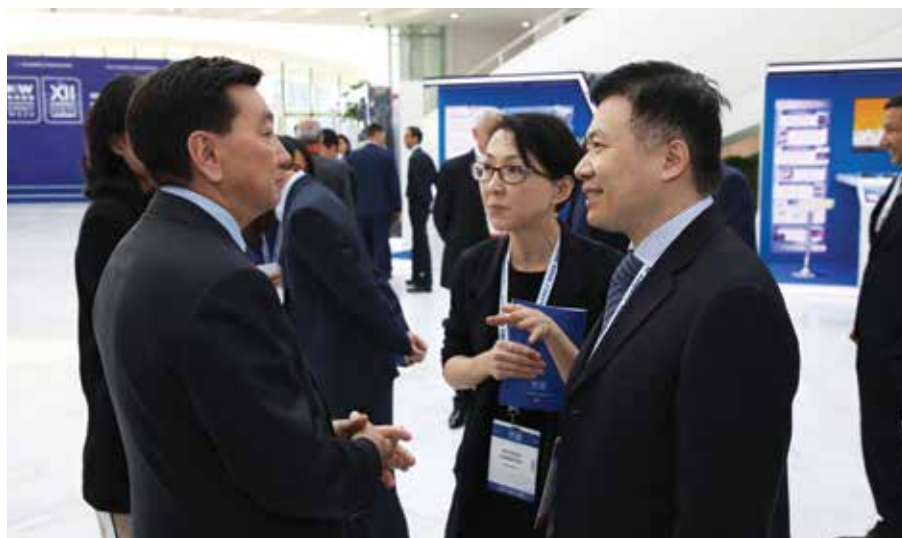
***Askar Turisbekov,
First Vice-President, PKOP LLP***

KAZAKHSTAN ENERGY WEEK - 2019

Speaking at the Kazakhstan Energy Week-2019, which took place on 23-29 September 2019 in Nur-Sultan, OPEC General Secretary Mohammad Barkindo predicted that “oil and gas will dominate the energy sector until 2040”. This year, this Central Asian and Caspian Region’s main oil and gas event took on a new, week-long format incorporating a number of customised sector events.

The most important event of the week-long event was the XII KazEnergy Eurasian Forum, which has been held since 2006, incorporating panel sessions, conferences and roundtables to discuss current energy sector development issues. As is tradition, the “Fuelling the Future: Innovation Growth” Forum opened the plenary session whose key speakers were the Kazakhstan Prime Minister Askar Mamin, OPEC General Secretary Mohammad Barkindo, Samruk-Kazyna Chairman of the Board Akhmetzhan Yessimov and former President of Iceland Olafur Ragnar Grímsson.

The main issues on the agenda included the transition to sustainable energy amid global market changes, growing global energy demand, the development of current and the search for new energy sources, as well as security and cybersecurity issues. Experts have noted that the energy sector has reached a new stage of development characterised by geopolitical

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы Ә.С. Айдарбаев және «ПетроҚазақстан» президенті Хуан мырза / Председатель правления АО «НК «КазМұнайГаз» А.С.Айдарбаев и Президент «ПетроҚазақстан» г-н Хуан / JSC NC KazMunaiGas Chairman of the Board A.Aidarbayev and PetroKazakhstan President Mr. Huang

changes, a realignment of export destinations, the development of new energy saving, production and resource processing techniques, and a greater focus on alternative energy sources.

Speaking at the Forum opening ceremony, Kazakhstan Prime Minister Askar Mamin noted that one of Kazakhstan’s key objectives is to maintain energy market stability, saying, “thanks to the stability and predictability of energy supplies, Kazakhstan is already becoming a regional

leader. Our production has become a major factor in the future development of the petrochemical and oil refining industries. In 2019, we plan to refine 17.2 million tonnes of oil against the 14.9 million tonnes in 2014, which will enable us to meet domestic demand for petroleum products almost in full.”

The Forum also held an interactive discussion around the “Future of Oil: Reality and Forecasts”, which covered issues such as global oil consumption, the geography

KazEnergy-дің құрметті қонақтары / Высокие гости KazEnergy / KazEnergy VIP guests

Renewable energy sources

The Kazakhstan Energy Week also hosted the main “green” event of the year - the III Renewable Energy Summit. As a matter of interest, the only country where 100% of electricity generated comes from renewable sources: 25% - geothermal and 75% - hydro-energy is Iceland, which has been developing renewable energy for 115 years, since 1904, when it built its first hydropower station.

Kazakhstan is also looking to increase the ratio of renewable sources in its portfolio. Prime Minister Mamin noted, “since we held Expo in our capital in 2017, Kazakhstan has made significant progress in implementing complex “green” measures. We have expanded our portfolio of renewable energy sources to over 3,000 megawatts. In the first 6 months of 2019 alone, sector production increased by 31.7%”.

Kazakhstan currently generates 40 megawatts of solar electricity, another 250 megawatts of electricity using wind power. The plan is that by 2020, Kazakhstan will have the capability to generate 1 gigawatt of electricity from renewable sources.

of oil supply and demand and future OPEC cooperation. The OPEC General Secretary Mohammad Barkindo, the first person in his position to visit Kazakhstan, thanked the Kazakhstan Government for its effective support and active participation in the

OPEC Declaration of Cooperation, stressing that “Kazakhstan is a pillar for its neighbours in a number of projects” and noting the country’s great energy potential.

According to British Petroleum, Kazakhstan is one of the five countries that more than tripled oil production between 1990 and 2018. In 2018, oil and gas condensate production in Kazakhstan reached record highs of 90.3 million tonnes, which led to GDP growth of 4%, while the country was recognised as one of the 15 largest global producers. Tengiz, Kashagan and Karachaganak made up the lion’s share of oil production last year, together accounting for 53.9 million tonnes. And this figure is set to grow.

Key Forum events included a conference dedicated to the 120th anniversary of the first oil produced in Kazakhstan and the presentation of the National Energy Report, which discusses the sustainable development of the oil and gas and energy sectors in Kazakhstan as an integrated system. CNPC Vice-President Mr. Li Yong Hong took part in the discussions.

The Forum also hosted an interactive Digital Energy exhibition on the KazEnergy platform for leading energy companies, including PetroKazakhstan, to demonstrate their successes and opportunities.

Kazakhstan Energy Week also hosted a number of other events such as the IV KazEnergy Female Energy Club Forum and VI KazEnergy Youth Forum, which discussed what could be done to promote the sector to young people. PKKR Oil and Gas Production Shop Technologist Aidos Makashev, recipient of a letter of gratitude from KazEnergy to motivate young

Gas factor

Gas, as the most eco-friendly fossil fuel, is today more competitive than ever. Executive Director of the Global Gas Centre Valerie Ducrot noted that natural gas is “the solution of all solutions” in the battle to reduce CO2 emissions, and that the gas sector is a key factor in global decarbonisation.

Experts have forecast that by 2040 global gas demand will grow by approximately 50%. The gas share is growing not only in consumption terms, but advances in geological exploration are leading to the discovery of more and more gas fields.

Members of the “Gas Factor as a Key Trend in Global Energy” Forum panel session discussed, among others, Kazakhstan’s growing gas potential, including production and export capacity, and the gasification of Kazakhstan.

Kazakhstan specialists in the oil and gas sector, participated in the Youth Forum. For the third time, the Youth Forum hosted the “Student Energy Challenge” contest, which was created to support projects offering innovative solutions to energy issues.

The Astana Opera lobby hosted an exhibition of photographs from various eras of the Kazakhstan oil sector, including photographs from the PetroKazakhstan archives.

The creative photo competition “Youth - Energy - Future” gave artists aged 14-18 from

KazEnergy әйелдер форумында / На женском форуме KazEnergy / At KazEnergy Women Forum

«Жастар - Энергия - Болашақ» фотоконкурсы / Фотоконкурс «Молодежь - Энергия - Будущее» / Photo contest "Youth - Energy - Future"

across Kazakhstan the chance to present their work on “the faces of the Kazakhstan oil sector, the landscape of oil areas; oil and gas of the future.” The competition works were reviewed and judged by KazEnergy in conjunction with the Kazakhstan Federation of UNESCO Clubs.

For their contribution to energy industry development, OPEC General Secretary Mohammad Barkindo, Chairman of the Arctic Circle International Forum, President of Iceland between 1996 and 2016 Olafur Ragnar Grímsson, President of the Kazakhstan Society of Oil Workers and Geologists, Oil and Gas Sector Veteran Baltabek Kuandykov, KazMunaiGas Chief Operations Officer Zhakyp Marabayev, PetroKazakhstan Chairman Huang Xianxiong and other industry senior

management representatives all received medals from RK Ministry of Energy in honour of the 120th anniversary of Kazakhstan oil in a ceremony held at the Astana Opera.

PetroKazakhstan President Mr. Huang Xianxiong, in summing up Kazakhstan Energy Week-2019, noted that, “PetroKazakhstan participates in Kazenergy forums every year. It is a powerful dialogue platform where leading companies in the energy sector and the state bodies of the republic are represented at the high level. This is a great opportunity to get know with new solutions and ideas in the oil industry and share experience. It is already known that in 2021 the World Energy Week and KazEnergy Week are planning to be held in Nur-Sultan. I believe it will help to see the

Challenges of the future

“Arctic Circle” International Forum Chairman, ex-President of Iceland Olafur Ragnar Grímsson cited the problem of heating and cooling cities as the greatest challenge for the 21st century.

He believes that two facts demonstrate the theory. The first is that currently over 50% of the global population lives in cities. In 20 years’ time, 75% of the global population will live in mega cities in Asia, Africa and America. The second fact is that 40-50% of energy generated across the world is used to heat and cool cities. Transportation, including cars, account for only 20%. The largest energy challenge of the 21st century is how to heat and cool our cities, at the same time preserving the environment.

“A solution based on an existing engineering model does exist. Most of us know about solar and wind energy, but very few know anything about the immense energy source under our feet. If we are able to recycle 1% of the heat “in” the planet, so to speak, that will be enough to meet our electricity demands for 1,000 years. Thanks to oil industry and technological advances, we have the opportunity to use the heat under our feet very effectively”, said Mr. Grímsson.

prospect of further development of world energy”.

«Student Energy Challenge» конкурсының жеңімпаздары / Победители конкурса «Student Energy Challenge» / Winners of Student Energy Challenge contest

120 YEARS OF KAZAKHSTAN OIL. PKOP

2019 has seen a series of events to mark the 120th anniversary of oil in Kazakhstan. The so-called "black gold" has helped create a number of new associated sectors and, of course, the most important of them, oil refining, one that has witnessed real development leaps in recent years.

Today's PetroKazakhstan Oil Products LLP (PKOP) is a super modern, automated complex of striking structures, green territory and safe working conditions. But this was not always the case, and everyone involved in achieving its current status has been on a huge journey. In this issue we talk to production veterans - refinery colleagues about their memories of what it was like to be there at the very beginning.

- What are the main differences between the refinery in 1985 and in 2019?

Igor Gorbatenko: Over the years a huge amount of work has been done - even the refinery's appearance has changed significantly. Modern technical solutions and progressive management systems have helped ensure the refinery has achieved global standards. The combined operation of facilities, an automation system and a predictive diagnostics platform mean we can control and assess operations in real time and allow staff to handle critical equipment and production data online.

Yuri Ignatchenko: Both the refinery's appearance and its technical components

have changed noticeably since 1985. For example, the treatment works I manage have been upgraded significantly and with the construction and commissioning of new units we have seen the introduction of various kinds of additional filters and the launch of advanced waste water treatment. Upgrade work has meant that a water treatment unit provides clean water for refinery use, which also means we can save on mains water following a "green economy" policy. Work safety is important, and one thing I have noticed is that the company pays more and more attention to it with every year.

Tatiana Krupovich: When the refinery was built there was still a lot of work to do, and in the years since then there have been a lot of changes - from the name to cardinal changes in facilities. Today, we have an impressive refinery and modern facilities.

Kudretulla Medetov: The huge territory with its modern facilities, the new technology and of course, the significant changes all came about after the refinery Modernization project.

Kulpynai Maikharayeva: You can't compare the refinery back then and the

Igor Gorbatenko

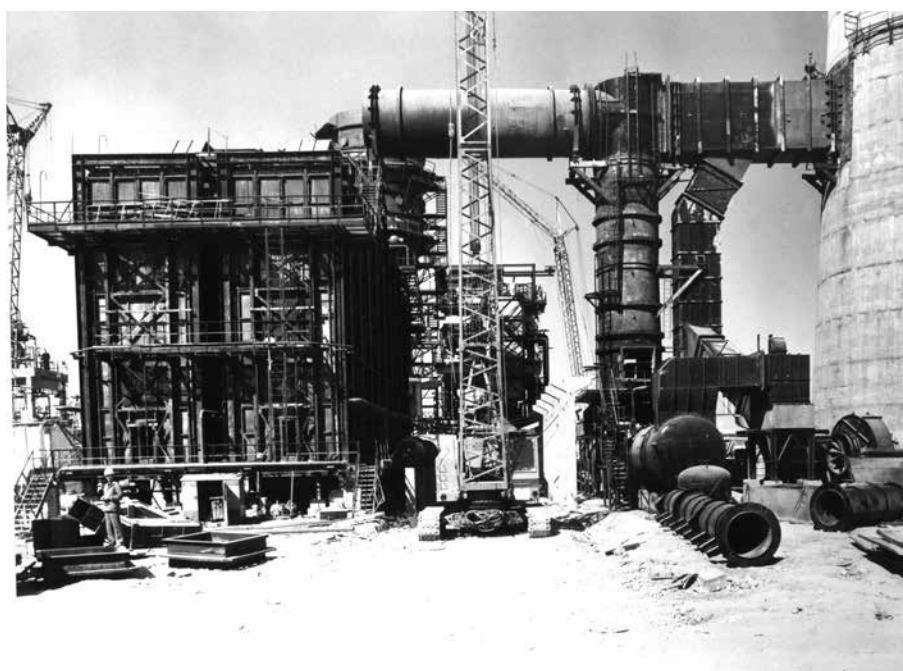
Chief Metrologist. Sector work experience of 26 years. First place of work - Shymkent Refinery, since 1993.

He has actively participated in the refinery upgrade, made a significant production contribution to stage 1 of the PKOP Modernization Project. In 2017, he was in charge of implementing a project in accordance with Minister of Finance Order №126 dated 16 March 2016 to install metering devices at PKOP production facilities. In 2018, he took an active role in organising the upgrade of the LK-6U control system with the subsequent integration of an isomerisation automatic operating control system.

Under his management, his group of highly qualified technical specialists (electrical engineers and programmers) was recognised as the best division at the instrumentation and automated control systems workshop.

He was awarded a KazEnergy jubilee medal in honour of 120 years of oil in Kazakhstan.

refinery today. Today, we come to work to a huge, beautiful park with fountains and flowerbeds; the whole territory is extremely striking and aesthetic, something we couldn't have dreamt about in 1985! Operating processes have been upgraded - we operate the last word in technology,

Мазутты вакуумды айдау қондырғысының құрылысы (МБАҚ) / Строительство установки вакуумной перегонки мазута (УВПМ) / Construction of Vacuum Distillation Unit (VDU)

Yuri Ignatchenko

Head of the WTF, WTF&S workshop. Sector work experience of 39 years. He began at the refinery in 1980 as a treatment works foreman, and in 1983 was appointed Acting Head of the water supply, sewage and environment.

During his career he has often initiated proposals and actively participated in the refinery upgrade, in the construction and launch of new shops, including the 3050 neutralisation unit, a V-10 substation, a 3650 sewage pumping station, a 3900 fire-fighting pump station, a 9000 inter-shop communication and fire-fighting water sluice and 3000 unit treatment works.

He won the Kazakhstan State "Honoured Oil Worker" medal in 1999, and received a medal from the Ministry of Energy and Mineral Resources for his contribution in the development of the Kazakhstan oil and gas complex, and a certificate of honour celebrating 120 years of oil in Kazakhstan.

especially our sector, which is linked to petroleum product shipments. And of course, we've reduced environmental pollution, which is a very important factor in large enterprises like ours.

Kanat Umarov: The entire infrastructure of the refinery has changed, many new facilities have been built and commissioned. Now our refinery is able to produce petroleum products of the highest quality that meets the level of world standards.

- Which projects do you remember best and why?

Yuri Ignatchenko: Not long ago we completed the Shymkent Refinery modernization, which was a huge project. We built new facilities and technical workshops; adopted a large number of complex and sometimes impossible

technical solutions, but thanks to our highly qualified people, the project was a success, and the new facilities have been commissioned and put into operation. I would also like to note how impressed I am by how organised our Chinese colleagues were during construction work. Everything was done to plan and on time.

Kulpynai Maikharayeva: The most significant projects were the commissioning of the AOSLU (Automated On-spot Loading Unit) and a weight and measurement system for weighing wagons and tanks, both of which have helped reduce the volume of work involved in the pouring process to a minimum and rule out the risk of tank overflowing and others, which has, of course, had a positive impact on our operations. Another important project for me has been "Aman", in which our department has twice won prizes.

Tatiana Krupovich: The construction of section 200 - I just started at the refinery after graduating then, and the section 300 upgrade project to dewax diesel, which was my first major project as construction department supervisor.

Kanat Umarov: I consider the Aman project very important as it creates safe working conditions and prevents industrial accidents.

Igor Gorbatenko: Without doubt, the company's largest ever project is the Shymkent Refinery Modernization project, which involved the reconstruction of current units and the construction and commissioning of more than 20 new technical facilities.

For me, the reconstruction of the fuel oil Vacuum Distillation Unit (FOVDU) with the installation of a new ABB process control system (Freelance 2000) and replacement of all field measuring tools has been key. At that time, I was working as a Transformer Substation Automated Control System Engineer and was actively involved in the project, adjusting the control system, configuring control algorithms, developing mnemocircuits and overseeing commissioning work. That experience was invaluable and has helped me in my career.

Kudretulla Medetov: I remember the change of plates and the removal of the 4th stripping from the K-102 column because I was involved in the process.

- What has helped you in your career? Do you have a teacher in your profession?

Kudretulla Medetov: The skills and knowledge that come with experience, and of course, my love for the oil profession.

Igor Gorbatenko: Knowledge, practical skills, readiness and responsibility, and an

Kulpynai Maikharayeva

Commodity Group, Feedstock Record and Product Dispatch Department Head. Sector work experience of 34 years. First place of work - Wagon Inspector at the Chimkent Oil Depot Loading Point (1985), and in 1995 began at the Shymkent Refinery as a Storage Workshop Feedstock Dispatch and Receipt Supervisor.

She has initiated a number of proposals and is a member of the project group to develop dispatch registration software, which reduced the time required to register freight documentation and monitor dispatches in real time. She has participated in the successful implementation of projects to build a shop for the automated clock loading of light petroleum products into railway tankers (stage 1 - gasoline) and the construction of wagon scales to weigh petroleum products and gas poured into railway tankers, ensuring the required construction and assembly work conditions on the given projects.

She won the President's Golden Award in 2011, and a jubilee medal in honour of the 120th anniversary of Kazakhstan oil from the Ministry of Energy.

ability to take engineering decisions all help me. The basic rules I follow are to finish what I start, work as a team, plan my work and show leadership. And, of course, I am constantly learning. I started my career as an instrument technician, and have been helped in my career by my former boss Y.Kot, Senior Metrologists A.Zubko and A.Kornienko. However, my main role model was my father V.Gorbatenko, who managed the Transformer Substation Automated Control System.

Tatiana Krupovich: I have had a number of teachers and mentors, of course, and I thank all of them. In my career, the

Tatiana Krupovich

Head of the Cost Appraisal Department in the Senior Economist Department. Sector work experience of 38 years. She has been with the refinery since 1984, when it was founded.

She has participated in projects to upgrade the FOVPU, the light thermal cracking Delayed Coking Unit, Storage Workshop park automation, the 300/1 section upgrade and others.

She has been awarded a jubilee medal in honour of the 120th anniversary of oil in Kazakhstan.

most important thing has been knowledge because the type of work we're involved in requires we follow the rules to the letter.

Kanat Umarov: I always took an example from senior colleagues, adopted experience, absorbed knowledge and skills. I especially want to note the former head

of Section - 400 Talgat Zhumabekov, from whom I learned a lot. Now I try to help my young colleagues by sharing my own experience.

Kulpynai Maikharayeva: I'd like to talk about teamwork rather than mentors or teachers. There was a time when we were only starting out as a group of young specialists, but we understood that we were a team and that our results depended on how each of us performed; and working shoulder to shoulder we have achieved such a lot. From the team, I'd like to make special mention of CTG Head A.Aukhin, Railway Junction Head A.Baidekov, Crude Accounting and Product Shipment Team Head V.Borovikov and Specialist V.Ospanov.

Yuri Ignatchenko: It is important to remember that nobody ends up as shop head or director immediately, without the basics of knowledge and skills. No matter what your position is, there are certain profession basics you should know. I started work in 1980 as a foreman when construction at the refinery had only just started. Back then, of course, there was no modern technology or facilities, automation, but it was probably the difficulties of those days that helped me become who I am today. I am also very thankful to my colleagues and fellow workers, who were always there to help and advise. I've been working for large companies for a long time, but I still follow the proverb, "you are never too old to learn".

- What contribution to the company's development are you most proud of?

Tatiana Krupovich: I have been lucky to work in departments involved in the refinery upgrade and construction: the

Kudretulla Medetov

Category 6 Processing Unit Senior Operator, section 100, LK-6U shop. Sector work experience of 37 years. He has been with the Shymkent Refinery since 1986.

He took part in the safety and reliability improvement upgrade of the C-100 initial oil refining shop. He is an active innovator and has developed a number of operating proposals to improve equipment reliability, safety and ecological compliance. His proposals include the assembly of slides to ensure the safe dismantling and assembly of ABO electrical engines; the installation of an X-124 refrigerator pipeline bypass; the assembly of additional level meters in P-232/1,2 and others.

He has received a certificate of merit from the Shymkent Akim commemorating 120 years of Kazakhstan oil. He is also the holder of a Category 3 Order of "Yenbek Danky", which he received at an awards ceremony in Atyrau from the Kazakhstan President, Kassym-Zhomart Tokayev, on 5 September 2019.

engineering design department and capital development department. I'm proud of the upgrade of the FOVDU, the light thermal cracking Delayed Coking Unit, Storage Workshop automation, the 300/1 section upgrade we've already mentioned and others.

Kanat Umarov: For all the years of work, I tried never to let my colleagues down, to be part of the team, because I understood that the overall result of the work depends on each of us. It is very pleasant that my contribution was appreciated, and I was honored to receive the Certificate of Honor of the Republic of Kazakhstan personally from the President of our republic Kassym-Zhomart Tokayev in the fall of 2019.

Brief history of oil refining

The birthplace of industrial oil refining is Russia. In 1745, Fyodor Pryadunov built the first oil distillation plant at the Ukhtinsk oil depot, producing something similar to kerosene, which was used for medical purposes and as lamp oil. The world's first oil still was built by the Dubinin brothers, as they built refinery in 1823 in Mozdok. Their invention helped separate kerosene, which was used for lighting purposes, and was used as the main industrial method nearly until the end of the 19th century. These primitive refineries only produced lighting kerosene, while lighter (gasoline) and heavier (fuel oil) fractions were burnt off as there was no use for them. In 1848, the first facilities were built in England and in 1860 in the USA.

With the invention at the end of the 19th century of liquid fuel jets, fuel oil began to be used as boiler fuel. D.Mendeleyev found another application for fuel oil as a lubricant instead of vegetable and animal fat.

Mendeleyev made a huge contribution to oil refining, as he suggested developing continuous oil distillation, rejecting intermittent stills. Oil distillation stills combined into a shell-still battery and incorporated overflow pipes used to gradually pour oil from one boiler to the next. Each boiler was heated separately and fitted with cooler and receptacles to collect fractions. Oil was fed to the upper section of the shell-still batteries and then in each section was dispatched as a specific product (gasoline, kerosene or fuel oil). Today's technology, of course, significantly differs from that at the end of the 19th century, but Mendeleyev's principle is still the basis of contemporary methods. With time, the stills turned into imposing rectifying columns capable of distilling oil into a number of fractions.

The Baku oil man A.Tavrizov developed continuous oil distillation apparatus in 1873, and in 10 years the technology had been installed at the Nobel brothers' refinery in Baku.

Scientists found a use for gasoline by the end of the 19th century. In the 1880s, O.Kostovich in Russia invented the world's first gasoline carburettor engine; in 1885 G.Daimler in Germany used a gasoline engine for a motorcycle, and later K.Benz used it for a three-wheeled cart. This created the search for a way to generate more gasoline from oil. In 1866, Englishman J.Young patented a method for breaking down oil through pressurised heating, a method subsequently called cracking, which meant gasoline and kerosene could be created from heavy hydrocarbons. In 1913, the USA launched the world's first thermal cracking unit, which formed the basis for the start of the era of secondary oil refining processes. The quick growth of oil refining across the world started after WWII, and since then refining technology has developed steadily, becoming more effective and, no less importantly, more eco-friendly.

The first oil refinery in Kazakhstan - the Gureyev Oil Refinery (currently the Atyrau Oil Refinery) – was built during WWII over a two-year period using equipment imported from the USA under a "Lend Lease" programme, and was commissioned in September 1945.

Kanat Umarov

Category 6 Processing Unit Senior Operator, section 400, LK-6U shop. Sector work experience of 35 years. He has been with the refinery since 1984 and started as a Category 3 Technical Pump Operator, section 100, Shop №1.

He is actively participating in equipment upgrades, developing and implementing innovative proposals to improve operating performance, and staff working conditions.

He received a letter of gratitude from the Shymkent Akim to commemorate the 120th anniversary of Kazakhstan oil. On 5 September 2019, in Atyrau he received a certificate of honour at an awards ceremony from the Kazakhstan President, Kassym-Zhomart Tokayev.

Yuri Ignatchenko: Constantly develop and learn, but not only through training offered by the company, but by yourselves. I mean there is so much useful and necessary information available today. Never rest on your laurels, move and look forward. The most important thing is be punctual and communicative, and make sure you fulfil your obligations on time.

Kanat Umarov: Learn from senior colleagues, learn from their invaluable experience, and always pay special attention to safety at work.

Tatiana Krupovich: Don't be afraid not to know something, but be worried about not developing yourself. There is no such thing as a fully-formed specialist. Some people do not want to develop or learn more. Knowledge is very important in our profession.

Igor Gorbatenko: Constantly improve your qualifications, skills and knowledge, and focus on your goals. I would like to use this opportunity to wish my colleagues inexhaustible energy in achieving their goals, new creative projects, successes and victories. I wish you success!

Yuri Ignatchenko: I think there aren't many as lucky as me to have been there for the start of refinery construction and its launch and the commission of a specific shop. It's also a colossal responsibility. The first commission was in 1985 and I can say honestly that I'm very proud of it, but of course it was the joint effort of everyone working for the company.

Kulpynai Maikharayeva: I'm very proud of my participation in the AOSLU launch project. I'm especially proud that it all happened in front of my eyes and I had the opportunity to be a pioneer at a new facility.

Igor Gorbatenko: It's difficult to say – everyone's contribution is important and, of course, it's the work done by the whole team. Only dedication to the task helped us

complete the Modernisation project on time and ensure the refinery achieves the highest production levels.

Kudretulla Medetov: I'm proud that I work for the refinery and have contributed to its development.

- What parting words would you like to give to your colleagues, your successors?

Kulpynai Maikharayeva: We have a wonderful saying, "you're never too old to learn", which remains valid. I would like to see the younger generation not resting on its laurels as they hold our future and the future of the country in their hands.

Kudretulla Medetov: Be industrious and never lose heart in difficult situations.

30TH ANNIVERSARY OF THE PKKR TRADE UNION!

The first trade unions appeared in the middle of the XVIII century due to the rapid growth and development of industry, England being their home country. In Kazakhstan, the trade union movement has its roots in the early twentieth century. Today, trade union is an integral part of any major company. Trade union of PKKR is celebrating its 30th anniversary this year.

In 1987, Kumkolneft oil and gas production department (OGPD) was founded, and a year later the primary trade union organization, the OGPD Kumkolneft Trade Union Organization was established. Production and Technical Department Engineer H. Tlegenov was elected its first chairman on a voluntary basis. Later on, structural subdivisions were formed in Kumkolneft setting up independent primary trade unions, and in order to ensure coordinated work, it became necessary to form a united trade union organization. In July 1989, the first trade union conference in the history of Kumkolneft OGPD took place to elect the chairman of the general trade union committee of OGPD, where T. Konysbaev was elected the chairman. This is how the history of establishing one of the largest trade union organizations in the region began. The trade union is actively working; the terms of collective agreements are reviewed every year, social package of employees is constantly improved.

In 1997, following privatization by Hurricane Hydrocarbons Limited, adoption of collective agreements was

suspended until 2000, and only at the beginning of 2000 the first collective agreement with participation of a foreign investor was adopted. At the beginning of 2000, Hurricane Kumkol Munai JSC (the company's name at that time) underwent a major restructuring, followed by creation of the second trade union in parallel, and in 2003, the second collective agreement was signed by two chairmen of trade union committees. The collective agreements at that time were of a declarative nature, stipulating only the rights and obligations of employees without significant benefits and compensation.

In January 2003, a reporting and re-election conference was held, and Y. Duissenov was elected the chairman of the trade union, who, in just two months, succeeded in merging two trade unions. Employees were somewhat anxious when a new investor came, but over time the relationship began to develop. The trade union and administration reached a mutual understanding through negotiations and resolved a wide range of issues. Since 2007 various types of payments have been introduced in

Awards

In 2012, the PKKR JSC trade union committee won the contest "Strong primary trade union organization - strong Trade union" among trade union organizations of the region, and in 2016 the trade union was awarded the honorary title "Industry leader".

the form of benefits, bonuses for the company's employees, and a social support program for the employees and their family members. In 2009, the most pressing issue of increasing employees' salaries was resolved. Also, buses were provided to transport employees from the city to the industrial zone, a recreation room and a canteen was organized.

Since then, the parties began adopting collective agreements providing for certain benefits and compensations for employees and their families, production veterans, families of employees who died in the workplace. The issue of about 300 employees who performed work for the company, but were listed among contractors with lower wages was resolved. All of them were employed by PKKR JSC for full-time employment.

Even more significant benefits and social payments for employees and their families were provided for in the collective agreement concluded for 2013-2016. While the 2003 collective agreement provided for 11 types of benefits and compensations, the new

The Lancashire Spinner's Union, founded in 1792, is considered to be one of the first trade unions in the world. The Uspenskiy Copper Mine Workers' Union (now the territory of Karaganda region), established in 1905, is the first trade union organization in the territory of Kazakhstan.

ПҚҚР Басқарма Төрағасы Чжао Сяомин және ПҚҚР кәсіподақ комитетінің төрағасы Б.Мұқашева жаңа ұжымдық келісім-шарттың қол қоюда / Председатель Правления ПҚҚР г-н Чжао Сяомин и Председатель Профсоюзного комитета ПҚҚР г-жа Б.Мұқашева подписывают новый коллективный договор / PKKR Chairman of the Board Zhao Xiaoming and PKKR Trade Union Chairman B.Mukashева sign new collective agreement

agreement increased their number to 26. Employees received the rights to new types of bonuses dedicated to important holidays of the country, first of all, to the Oilman Day. Issues related to employee health improvement were addressed, and funds were increased to purchase health resort vouchers for families with disabled children, families with more than four children, retired veterans and employees on maternity leave.

On September 19, 2018, a reporting and re-election trade union conference was held, and B. Mukasheva, who had been working as a trade union lawyer for many years, was elected the chairman. Since April 2019, employees of TuzkolMunaiGas Operating LLP became members of the PKKR trade union on the basis of the principle of industry membership in the trade union.

In 2019, a new collective agreement was adopted, where administration and trade union reached agreements on a number of issues.

A series of events were held in 2019 to celebrate the 30th anniversary of the trade union. In spring, Arai Sunrise camp hosted a clean-up day, excursions to Nur-Sultan for children and to Kumkol for family members were resumed. For the first time, a chess and checkers tournament among retired veterans was held for the Day of the Elderly, and a mini-football tournament for the prize of the trade union was held

ПҚҚР-дың жаңа ұжымдық келісім-шартына қол қойылды! / Новый коллективный договор ПҚҚР подписан! / New PKKR collective agreement has been signed!

among oil companies of the region. For the first time, in October the volleyball team of PKKR took part in the competition among veterans for the "KazMunayGasProfsoyuz Cup" in Nur-Sultan.

October 10 is the day of the trade union worker of Kazakhstan. For this occasion on October 11, a ceremonial event - the anniversary meeting of the collective took place, which brought together people of different generations, whose lives were closely tied to working in a trade union. Chairman of KazMunayGasProfsoyuz S.

Kaliyev awarded a medal of the Ministry of Energy of the Republic of Kazakhstan "Munay-gas keshenin damytoga koskan ulesi ushin" (For contribution to oil and gas industry) to the former chairman of the PKKR trade union Yeleusin Duissenov, who devoted over 15 years to the trade union. In general, over 40 people received various awards from the trade union.

We congratulate the trade union on its anniversary and wish it further success!

Жаңа ұжымдық шартқа қол қойылған сәтте / Во время подписания нового коллективного договора / At signing new collective agreement

HSE AT PKOP – YEARS OF FAULTLESS WORK!

In 2016, at the annual national corporate social responsibility awards, PKOP won the prestigious “Paryz” ecological prize awarded by the Kazakhstan President. In April 2019, the refinery came first in the “Model Safe Enterprise” category for companies in Shymkent. Likewise, in April, at the IV Annual Forum of KMG General Directors “100% Safety - Work Safety is Everyone’s Personal Goal”, PKOP was awarded a certificate in the “20 years without fatalities” category, and in June 2019, at the V Annual Forum of KMG General Directors, the refinery received an award for production safety as recognition of its excellent safety record in 2018.

These and other awards received thanks to the efforts of the PKOP Labour Protection, Safety and Environment (LPSE) Department, clearly show the effectiveness of measures taken to achieve goals - operate safely, without accidents and emergencies, and with as little impact on the environment as possible.

In the last five years, the Shymkent Refinery has an almost zero marker on work and environmental safety characteristics thanks to the high demands and constant attention from senior management - PKOP President Jiang Shi and First Vice-President A.Turisbekov. Significant funds are spent every year on protecting and improving working conditions. In 2018 alone, that figure exceeded 328 million tenge.

Since the refinery was commissioned, PKOP has created, operated and constantly improved its Work Safety Management System, receiving international auditor recognition. PKOP has also received certificates to confirm that its work safety management system complies with OHSAS 18001:2007 “Occupational Health and Safety Management Systems” and ecological management system complies with ISO 14001:2004 “Environmental Management Systems: “Oil and Petroleum Product Refining, Transportation and Storage”.

Work and occupational safety

Work safety activities follow the principle of continuous efficiency improvements, methodical efforts to teach every employee safety basics and the fact that occupational safety is the foundation of every job, and that safety should be everyone’s primary goal. Work safety monitoring is a core measure in preventing industrial injury, avoiding refinery accidents and fires. It is performed systematically at all production

levels, from managers and shift bosses to workshop heads, department directors, production directors and vice-presidents. At least once every six months, PKOP holds a “Safety Day” at which with participation of PKOP Vice-President the process for implementing planned HSE measures at the refinery is reviewed.

HSE programmes incorporate a number of measures aimed at ensuring PKOP employee work safety and security. For example, at the LPSE Department’s initiative, refinery employees are given bottled drinking water. Also dairy products, such as milk, kefir, fermented milk and special meals are provided to all employees to promote health. Vehicle traffic is regulated at the refinery, illuminated road signs are common as are safety signs and stands. Cycle lanes have been introduced along and a number of cycles provided for employee use. Electric cars transport employees between refinery divisions. And finally, standard winter clothing has been purchased for everyone.

In 2017, PKOP implemented a programme to upgrade and repair roads; installed additional traffic signs and “road police” at adjoining refinery territory entrances. The introduction of new units at the refinery in 2018 saw additional certification for 97 jobs. Three driving

instruction offices and nine production training classes are currently operating to teach PKOP safety rules.

Strict safety requirements are also in place for contractors providing repair, construction and assembly and other services at PKOP - before starting work they are obliged to submit all necessary documentation to the Labour Protection and Safety Department confirming compliance with HSE requirements in 25 points.

The refinery operates a corporate programme of encouraging employees to report potentially hazardous situations, for which participants receive awards and cash prizes. Its aim is to create the correct attitude to safety, improve awareness and acquire the safe behavioural skills to highlight risks and prevent accidents in the work place, recognise and encourage employee contributions to improving HSE status as a result of having them report information and act correctly and safely. In 2018, O.Talgatbayev, M.Kalizharov, A.Pustovoichenko, N.Shpotin, M.Moldabek, T.Isayev, M.Bekzhanov, K.Karmanov, B.Baigulov, R.Kabysh, R.Navesov and N.Zhitskiy were all rewarded as part of the programme to encourage employees to report potentially hazardous situations, unsafe conditions and actions.

Work and environmental safety figures

Index	2014	2015	2016	2017	2018
Number of production accidents	0	0	1	0	0
Number of fatal, serious and groups cases	0	0	0	0	0
Property damage insurance cases	0	0	0	0	0
Number of category accidents	0	0	0	0	0
Number of traffic accidents	0	0	0	0	0
Administrative ecological fines	0	0	0	0	0

Aman

Since 2015, PKOP has been successfully operating its “Integrated Work Safety Management System”, which incorporates the “Aman” project to generate a work safety culture among employees; prevent accidents; achieve the level of a leading oil and gas company in work safety. As visual aid and to promote safe behaviour principles among refinery employees and contractors, a television screen has been installed at the refinery central entrance to provide information online on the importance of behavioural audits and general information on the “Aman” project. Employees frequently receive rewards as part of the “Aman” project, while on 27 April 2019, the LPSE Department held a competition for employee children entitled “Parents Working Safely - Happy Children!”, in honour of Workers’ Memorial Day.

Ecological improvements

PKOP takes measures to reduce the environmental impact of its operations. Annual investment in ecological measures at the refinery exceeds one billion tenge.

In recent years, a number of projects were implemented within the framework of the PKOP Upgrade Programme. December 2015 saw the commissioning of a 4,000 tonne/year sulphur production unit, which recycles previously flared sour gas and produces 99.9% mass pure sulphur, after which sulphur dioxide emissions into the atmosphere fell by 21%. In June 2017, a spot

loading unit was commissioned for light petroleum products on Commodity and Transport Department workshop trestles, which has helped reduce hydrocarbon emissions during pouring. At the same time, the share of volatile hydrocarbons has fallen by 7%.

In July 2017, as part of the Modernization project, an isomerisation unit was launched to produce K4 and K5 standard fuel. This is a very important step for the ecology in Kazakhstan as a whole because K4 and K5 standard fuel significantly reduces sulphur anhydride emissions and improves the ecological situation.

The upgrade of treatment works led to advancements in the treatment of industrial sewage from 76% to 97%, which has also improved the ecology through reduced emissions. At the same time, pollutant emissions from treatment facilities have fallen to 32% as all equipment used is airtight. A number of ecological projects have been implemented to not only simply reduce water consumption, but to return treated waste water into the fire-fighting

system. These measures have resulted in a 30% reduction in the volume of fresh water taken from the municipal water system. Water consumption at upgraded facilities has also been reduced by 9-12%.

An oil sludge treatment unit, incorporating a decanter installation with a three-phase splitting of the oil sludge and the return of any petroleum products into the technical process, has been built and commissioned as part of the upgrade of treatment facilities. This helps prevent the accumulation of petroleum products in sludge reservoirs and improves the general ecological situation.

A successful HSE policy, clear planning and the effective implementation of measures have helped improve the ecological situation in the PKOP operating region and create even safer working conditions for employees. However, the most important thing was promotion of a conscious awareness of safety issues among employees to help them follow the golden rule of “Safety First!” and ensure it becomes the cornerstone of their daily activities!

«Ата-аналардың қауіпсіз жұмысы - балалар бақыты!» конкурсының қатысушылары / Участники конкурса «Безопасный труд родителей - счастье детей!» / Participants of “Parents Working Safely - Happy Children!” contest

WHO WE ARE, THE YOUTH OF PETROKAZAKHSTAN? PART 2. PKOP.

In the last issue of Munaishy we talked about the young generation at PKKR. Today, we would like to tell you about the lives and aspirations of the youngsters at PKOP. Young people have always been the source of new ideas, the life force and energy in society, and it is they who have the opportunity to make great breakthroughs in many areas of the country. However, we still need to create the conditions to help them in this.

PetroKazakhstan Oil Products provides these opportunities, for example scholarship programmes for PKOP employee children and scholarship programmes for employees receiving a second education, on the proviso they are able to generate the required number of points. 2019 also saw the introduction of the “Road to School” social programme for the youngest PKOP employee family members, which has covered each child attending school (from class 1 to 11) receive a grant of 100,000 tenge.

One of the tools used to support and develop youngsters has been the PKOP Council of Young Specialists created in 2014 and chaired by public relations' coordinate Lesbek Sadibek. PKOP currently employs roughly 500 people under the age of 30, with more than half of them active council members. Its aims are to protect youngsters' socio-economic and employment rights at the refinery; run information campaigns, organise and hold mass cultural and recreational sporting events; interact with trade unions, the local authorities, parties and other youth councils.

In 2019, the Council organised a concert for colleagues in honour of 8 March and a “Best PKOP Chef” competition. Youngsters take an active role in all refinery sporting competitions, getting together for football matches. On 29 September they took part in a run over a number of distances as part of the Shymkent Marathon, the largest mass sporting event in Shymkent, which was first held in 2015. In 2018, accredited AIMS expert S.Korneyev (Moscow) awarded the marathon route a “B” classification, saying that it was one of the “flattest” in Central Asia. With that, Shymkent became the third city in Kazakhstan with a certified route. Refinery employees also spend their time teaching sport. For example, Moldabek Myktybek is a master of sport in martial arts and in his spare time trains anyone interested in the martial arts.

Sapiolla Onalov, Category 5 Processing Plant Mechanic, Short Cycle Adsorption Unit-2, Workshop №3, 25 years of age.

Graduated from Satpayev University, specialising in Oil and Gas Industry Production Machinery and Equipment, and the Friendship of the Nations' Kazakhstan Engineering and Pedagogical University in Shymkent, specialising in Organic Chemical Engineering. He has been working for PKOP since 2017.

He worked on production processes to ensure demand for air separation products at nitrogen oxide and oxygen installations. He also has experience in the Chief Engineer Department as a Water Resource Control and Accounting Engineer and is taking Senior Engineer training at his unit. He is an active promoter of refinery corporate and sporting culture.

Ilyas Orynbassarov, Category 6 Production Compressor Operator, Heavy Residue Cut-Cracking Unit, №3, 27 years of age.

Graduated from the South-Kazakhstan Polytechnic as a Thermal Engineer, and is currently training in the Auezov South-Kazakhstan State University.

Ilyas took 1st place in the “Best in their Profession” competition held at Shymkent Refinery on 21-28 July 2017, after which he was sent to Tatarstan (Almetyevsk) to take part in a “Best in their Profession” competition, at which he also came 1st.

Orken Baidenov, 5 grade Production Pump Operator, Catalytic Cracking Petrol Hydrotreatment Unit (Prime G), Workshop №3, 26 years of age.

Orken took 1st place in the “Best in their Profession” competition held at PKOP on 20 June – 10 July 2019, after which he was sent to Tatarstan (Almetyevsk) to take part in a CIS “Best in their Profession” competition, where he came 2nd.

He is a founder of the “Let's fight for humanity” charity fund and a co-founder of the Amanat Youth Club in Shymkent.

On 10 June, PKOP hosted a meeting of its Council of Young Specialists to discuss a number of ideas, such as publishing a “PetroKazakhstan Jastyry” newspaper, setting up a music group and holding a sports’ day for the youngsters.

On 29 June, PKOP Council members took part in the annual conference of the Council of Young Specialists for KMG subsidiaries in Nur-Sultan together with many of Kazakhstan’s best young specialists under the age of 30. The new “Non-Conference” format was devised specially to strengthen horizontal ties, exchange knowledge and experience among corporate centre and subsidiary youngsters, and gave participants the opportunity to look at things from a different angle and better understand complex issues such as how to be successful, grow as a person and professional and contribute to improving the company. The “Non-Conference” hosted team-building exercises, financial, social network and communication training, and discussed participant success-stories. Speakers and business trainers, all well known to the young participants, such as Azat Murzabayev (worked at Twitter) and Alibek Datbayev (Team Lead at Booking.com), took part in the event. Kazakhstan super marathon runner Marat Zhylanbayev, the first and only athlete ever to have run over 160 thousand km alone in the major deserts of Asia, Africa, Australia and America, gave a masterclass in developing leadership skills. All that, provided the audience with real food for thought.

The outstanding representatives of the PKOP younger generation also answered a few of our questions.

- What kind of help do young specialists need to grow professionally?

Orken: You need to develop to become a professional. A rough diamond that has been cut by experts becomes a sparkling diamond, just like a person who shows potential and hones skills will become just as valuable!

Sapiolla: I think that a person’s character plays an important role in moulding his or her identity, i.e. you need motivation, an internal drive to be successful in your career, life and to reach higher and higher peaks. Therefore, the most important object of interest for professional growth is you yourself.

Ilyas: An education, an experienced counsellor at the start of your career, and a desire to develop. And discipline, motivation, a belief in yourself, constant improvement through training and reading specialised literature.

- What is the main lesson you learnt from your parents or teachers?

Sapiolla: Your parents’ character traits and values pass on to you automatically. Teachers play vital roles in creating the right conditions to help you become an individual. My most important lesson is that those qualities acquired, such as self-control, self-organisation and independence, I believe, play an important role in each person’s professional identification.

Orken: The most important lessons are discipline and consistency. It is the constant striving towards a goal that brings results.

Ilyas: First of all, respect yourself and those around you. Be punctual and tell the truth in all situations.

- How can you get the younger generation to play sport?

Ilyas: You need to promote a healthy way of life through sporting events and act as a role model.

Orken: You need to play sport from childhood, learn to treat it as a value, just like you would patriotism, protecting your country’s honour on the playing field!

Sapiolla: In addition to creating opportunities, you need to be an example yourself. Parents need to make sure they give a good example from an early age, sow the seeds of love for sport, that’s the way to provide the country with a healthy younger generation.

- Which books would you recommend?

Orken: Professional: books about the 4th industrial development and IT technology. **Self-development:** Joe Girard “How to sell Yourself” and Brian Tracy “Time Management”.

Sapiolla: Professional: Daniel Yergin “The Prize and The Quest”, V.Erich “Chemistry and Oil and Gas Technology”. **Self-development:** Hal Elrod “The Miracle Morning”, Robert Kiyosaki “Rich Dad. Poor Dad”.

Ilyas: Professional: B.Ivanov “Compressor Installation Operator”, A.Voronetskiy “Modern Centrifugal Compressors”. **Self-development:** Stephen Covey “The 7 Habits of Highly Efficient People”, Kuanysh Shonbai “Don’t be Second”.

The PKOP youngsters are also no strangers to voluntary work. Members of the Council of Young Specialists worked hard on the “Arys, we are with you!” campaign; in two hours managing to get together a team that, with the support of PKOP management, organised the transportation of Arys residents from Saryagash to Shymkent, and also helped at victim donation points over a three-day period.

They also supported the “Let’s make Kazakhstan clean together” campaign, launched by the Kazakhstan Prime Minister Askar Mamin on 20 July. After the match between Shymkent Ordabasy and

Astana team, the PKOP Council members who came to watch the match removed rubbish left behind by fans from the stadium.

On 13-15 August 2019, Council members took part for the first time in a roundtable to discuss “Youth Year: how to develop Councils of Young Specialists” with colleagues from the Atyrau Refinery, the Pavlodar Oil Chemistry Refinery and KazTransOil. The event, which took place at the Pavlodar Oil Chemistry Refinery, discussed organisational structure issues and the status of youth councils in the KMG subsidiaries, and also held the intellectual battle PRIME GAMES.

DIGITALISATION AT PKOP

Digital technology makes modern life significantly easier, after all it now only takes a couple of minutes to pay utility bills or get an official document. For business and industry, the digital technology opportunities are even greater. Digitalisation is one of the most important trends in economic development, and the “Digital Kazakhstan” State Programme adopted in December 2017 focuses on creating conditions to take the national economy in other directions, implementing technology that will make it more effective and, as a result, our lives better.

The Programme notes that the greatest potential from introducing digital technology should be seen in traditional areas of the Kazakhstan economy, such as the raw materials sector. Digitalisation measures already implemented at the key energy and mining industries have helped improve operating efficiency by an average of 10% and make electricity savings at certain enterprises of 33%. At the same time equipment use coefficients have risen to 50%.

The PKOP refining division is currently implementing two major Digitalisation projects – the “Spiral” Planning Optimisation System and the Process Equipment Maintenance and Repair Automation (PEMRA) System.

“Spiral” Planning Optimisation System

The project’s main goal is to increase refinery competitiveness by aligning petroleum production output in accordance with market requirements and current refinery technological and economic restrictions in Kazakhstan.

In other words, “Spiral” develops a more effective petroleum production plan that factors in the types and volumes of each petroleum product, taking into account the quality of raw materials, market requirements, current prices for specific petroleum products, and the technical and economic limitations in refinery operations.

The benefits of the system are that it is capable of handling a large volume of constantly changing data and calculating the best plan option. It guarantees planning accuracy by making sure the refinery constantly has a detailed operating plan in place, broken down into load, output and others. The programme may also be used to assess the opportunities and viability of refining new forms of raw materials and creating new products.

Before “Spiral”, the refinery generated its plans in the relatively inflexible Excel, which did not consider all market and technical factors. KMG took the decision to implement a system to resolve the problem, which involved studying best global practices in oil refining industry production planning, eventually settling on the contemporary “Spiral” tool. During 2018-2019, the system was implemented at Kazakhstan’s three refineries in Shymkent, Atyrau and Pavlodar, and at the KMG central office, the result of which was a new production planning business process for the refineries and at the KMG head office.

“Spiral” production plans are broken down into “year - month - day”, which has enabled the refineries to introduce a factor process analysis that analyses the causes of discrepancies between actual and planned results. Data monitoring at the refineries generally confirms a clear balance between production and consumption, which helps them better monitor market status.

Process Equipment Maintenance and Repair Automation (PEMRA) System

The objective behind the PEMRA System was to use process automation to increase repair intervals at PKOP. Thanks to the program introduced during modernization, the overhaul interval was increased to two-three years.

The PEMRA System covers the entire equipment operating chain - from procurement to repair. The process involves refinery repair divisions, and procurement and accounting departments. It allows the refinery to consolidate and analyse factors such as the status of refinery fixed assets; the current condition of equipment; maintenance work, repair or replacement details, and, using that data, provide recommendations on how to reduce maintenance and repair costs; reduce the frequency of equipment failures and downtime; reduce the risk of unplanned downtime and others. The system speeds up the management decision-making process, creates opportunities to generate and agree applications in a single click and reduces repair planning times.

PKOP has developed project business process structures, and currently is working on adjusting systems, developing interfaces, reporting forms, and software procedural components to facilitate PEMRA business processes at the refinery. It is working on introduction a reporting function for asset

“Digital Kazakhstan” Programme

Designed for the 2018-2022 period, the state programme is being implemented in five key areas and includes 17 initiatives and 120 operations, and should serve as the basis for rapid technology growth in Kazakhstan, a transition to electronic services, and the transformation of traditional sectors of the economy using breakthrough technology, which will ultimately boost work productivity.

For example, in 2016, Kazakhstan was 52nd out of 175 in the key UN-published ICT Development Index. The assumption is that the Programme will help Kazakhstan rise to 5th place by 2050.

Of course, the country already has a number of digital sector achievements, for example, the 1990s saw the launch of a state programme to promote industrial and innovative development, the creation of the Bolashak international education programme and the “Electronic Government” initiative in 2005. Kazakhstan has already created a number of innovative ecosystem elements; operates the Alatau Technopark Special Economic Zone, Nazarbayev University and launched the International Astana Hub Technopark. 75% of the adult population in Kazakhstan have basic computing skills and Internet access.

Digitalisation is relevant to all sectors and is leading to changes in the structure of the national economy through the discovery of potential in non-primary sectors, the stimulation of start-up activity and the opening of new sectors. The programme promises a significant economic effect and the potential to provide added value and reduce costs.

key performance indicators and is preparing to integrate the current SAP and PI System programmes and the new implemented IBM MAXIMO and ABB Ability products.

PEMRA is being implemented at other Kazakhstan refineries, and the work started back in 2015. A colossal amount of work has been done to develop an integrated universal classifier for the three Kazakhstan refineries, and draft standards to establish stock levels for all types of equipment and materials.

Even though it has been different for everyone, 2019 has still been full of achievements, happy moments, memorable events, difficulties and their negotiation, surprises and many others. We decided to ask colleagues from the divisions how their 2019 has been.

- Which event or project in 2019 do you think is the most important or momentous for the company?

Mirambek Alayakov: The electrification programmes at a number of our fields. KAM, South-West Karabulak, Karabulak and North-West Kyzylkiya are all currently experiencing electricity shortages. Even though they have their own electricity generation facilities, they're not big enough and they cost a lot to maintain. To resolve this, in 2019 we launched a number of projects, such as laying a 10" gas pipeline from the Kyzylkiya Gas Utilisation Shop to the Kumkol Gas Utilisation Shop, and building field substations and compressors.

Kulpynai Maikharayeva: The completion of the Shymkent Refinery Modernisation and Reconstruction Project.

Mirambek Duisenov: The conclusion of a new collective agreement that will motivate employees. Another important event was the construction and launch of the Kyzylkiya-Kumkol gas pipeline, which has meant that the company has successfully achieved its goal to recycle associated oil gas at the Kyzylkiya field, and generate additional electricity.

Azamat Beisov: The decline in production in recent years has meant we have had to search for new opportunities. An important element in was our tender to acquire new technology – new lots broken down into specific machinery types and the development of new payment conditions, all of which have helped us reach new levels of efficiency.

Yuri Ignatchenko: The Modernisation and Reconstruction Project, which has helped us take a large step forward in developing communications, production automation and the training of new specialists. It will provide new impetus to reach new levels of development.

Lesbek Sadibek: The Ministry of Energy and KazEnergy Association congratulating PKOP best employees and veterans with the 120th anniversary of Kazakhstan oil; also, the prizes won by PKOP youngsters at the "Best in their Profession" competition for CIS oil workers, which this year was held in the oil capital Almeteyevsk (Tatarstan).

Mirambek Alayakov, Deputy Head, Oil and Gas Production, Fields Operation, Production Department, PKKR

Kunibek Baizakov, Fire Safety, Civil Defence and Emergency Specialist, PKOSI

Azamat Beisov, Team Leader, Materials and Cost Control Group, Production Service, Production Department, PKKR

Igor Gorbatenko, Chief Metrologist, PKOP

Mirambek Duisenov, Maintenance Engineer, Oil Field Equipment Technical Services Group, Oil and Gas Production Shop, Production Department, PKKR

Kuanysh Zharkeyev, Senior Foreman on Complicated Works, Workover Crew, Workovers, Production Department, PKKR

Yuri Ignatchenko, FW and PET Plant Head, PKOP

Tatyana Krupovich, Cost Estimation Division Head, Chief Economist Department, PKOP

Kulpynai Maikharayeva, Commodity Group, Feedstock Record and Product Dispatch Department Head, Commodity and Transport Department, PKOP

Marat Kashakov, ERP System Department Head, PKOSI

Lesbek Sadibek, Public Relations Coordinator, PKOP

Baglan Seitov, Engineer-Technologist, Technological Department, Production Department, PKKR

Yerbol Shimanov, Head of Department, Project and Cost Control Department, Production Service, Production Department, PKKR

Kanat Umarov, Senior Supervisor, Section 400, LK-6U, PKOP

Igor Gorbatenko: The Shymkent Refinery Modernisation and Reconstruction Project has become one of the most important stages in oil industry development not only for the refinery, but also for all of Kazakhstan. It's as if we've built a new refinery! We now have to make sure operations run smoothly and we maintain the technology and equipment correctly. It's not remarkable work, but it's extremely important.

Kunibek Baizakov: One of the company's main goals is to be recognised as a leader in the Kazakhstan oil and gas sector, which is why I think that a major

step for PetroKazakhstan was President Huang Xianxiong's decision to certify the PetroKazakhstan HSE Management System for compliance with ISO 14001:2015 "Environmental Management Systems" and ISO 45001:2018 "Occupational Health and Safety Management Systems". This is confirmation that our operations meet the highest global standards.

Kuanysh Zharkeyev: The 30th anniversary of the PKKR trade union committee, which has become a reliable defender of employee rights and interests; and the signing of a new collective agreement.

Baglan Seitov: The 120th anniversary of Kazakhstan oil and the awards received by our best people for their contribution to it; the signing of a new collective agreement and the 10th anniversary of our department – the Commercial Oil Metering Unit, which is rightly known as one of the company's most important strategic facilities.

Tatyana Krupovich: Without doubt, the completion of the refinery upgrade.

Yerbol Shimanov: I think the most important event in 2019 both for the company and the oblast as a whole was the introduction of a centralised electricity supply from the Kumkol gas-turbine thermal power plant. The project's aim is to ensure a stable electricity supply to the KAM and Kumkol fields, the rational use of natural gas, and reduce diesel generator lease costs at KAM and reduce electricity taken from the state electricity grid at Kumkol.

Marat Kashakov: If we're talking about the ERP / DMS Department, then we started to implement a number of important projects, for example, provided full SAP support to Kazgermunai and TuzkolMunaiGas.

- The most important global and national event?

Kulpynai Maikharayeva: As 2019 has been declared Youth Year, a lot of new projects have been introduced to open doors for young people in Kazakhstan. I hope and believe that they bring positive results.

Mirambek Alayakov: The change in Kazakhstan President. Despite the change at the top, relations between Kazakhstan and China are still warm. The countries continue to work together closely, and the new Kazakhstan President supports the favourable economic policy.

Another important event was the VII Summit of the Turkic Council in Azerbaijan where former President Nazarbayev received the Highest Order of the Turkic World.

Igor Gorbatenko: The president changing for the first time since independence; and, of course, the celebration of the historic 120th anniversary of Kazakhstan oil.

Mirambek Duisenov: The new Kazakhstan President. I expect to see some positive changes as a consequence of the introduction of new and the revision of existing reforms, and the resolution of social issues.

Also, President Nazarbayev declared 2019 Youth Year, and with that in mind the government was tasked to attract young professionals to the process of growing the national economy.

Azamat Beisov: The anniversary of Kazakhstan oil, which is a history that we've created with our own hands; our work has contributed to the national economy. The oil produced by oil workers in Kazakhstan serves the people and I am proud of being involved in this profession.

Kunibek Baizakov: The whole world has heard about the situation in Syria. I think that the meeting of world leaders at the Astana Process, which has been backed by Russia, Turkey and Iran, has forced the "ice to break" in the Syrian question. Practical results in reducing the violence in Syria, ceasefires and a return to peaceful life were reached after a few rounds of meetings.

Yerbol Shimanov: There were a lot of important events in Kazakhstan in 2019. For example, we saw a transfer of power and a snap presidential election, which affected each and every Kazakhstan citizen. And the renaming of the capital – I left Astana and returned to Nur-Sultan. There were also a number of memorable events in the sporting world – our team's victory at the Hockey World Championships in Nur-Sultan, and the wrestling world championships.

- Your own personal achievement in 2019?

Azamat Beisov: I began with the company in 2007 as an accountant, and in 2019 I was offered the position of Head of the Material and Cost Control Group. We provide an analytical function, initiate, control and manage the execution of capital and operating budgets, and oversee the targeted and rational use of budget funds. One more important, and also happy and wonderful event this year was the birth of my daughter!

Kunibek Baizakov: My own personal achievement was that I began to go to the gym regularly. Since that moment I have begun to feel much better. You need to look after your health.

My role at work is to warn of and prevent emergencies and keep human losses to a minimum. With this in mind, I organised two important events – training in the practical use of fire extinguishers and first aid training in emergency situations. I hope they help people to react correctly in emergencies, not only at work, but also at home.

Yuri Ignatchenko: My age is no secret to anyone, but with each year that passes I keep finding hobbies. And the latest one is cycling. We all need to keep fit, and sport is health, and health is life!

Mirambek Alayakov: All of my adult life has been linked to the oil sector, and this year my achievement has been to be

awarded a medal commemorating the 120th anniversary of Kazakhstan oil, which I received as part of the celebration of Oil and Gas Industry Workers' Day.

Kuanysh Zharkeyev: 2019 has brought me personal happiness and success at work. My beautiful and long-awaited daughter Aishabibi was born. I joined the company in 2009 as a maintenance man and this year I was promoted, just before Oil Workers' Day, to the position of Senior Engineer for Complex Operations.

Kulpynai Maikharayeva: As I've been connected to the oil industry my whole working life, I was very pleased and honoured to receive a medal celebrating 120 years of Kazakhstan oil.

Mirambek Duisenov: My family welcomed the birth of our fourth son Aisultan. I was also promoted; and with 15 years of experience as an Engineer, I transferred to the Oil and Gas Production Unit as a Repair Engineer.

Lesbek Sadibek: In March 2019, Nur-Sultan hosted a forum for youngsters from all KMG subsidiaries, and at which I become the Chairman of the KMG Council of Young Specialists. I am extremely honoured to have been given this honorary post and to act on behalf of young people in all KMG subsidiaries, which currently employ roughly 26 thousand young specialists. It's a great responsibility and token of trust from my colleagues.

Igor Gorbatenko: Unexpected and gratefully accepted recognition for my professional service in the development of the Kazakhstan oil complex from the KazEnergy Association. I would like to thank everyone for the opportunity to prove myself and I believe we have all been lucky to have participated in the refinery upgrade.

Baglan Seitov: In 2019, eight years after welcoming a daughter, we have a new baby boy. My eldest daughter entered the Eurasian National University, while my son started to study at the local medical college. I have also taken a few vocational courses, myself.

Yerbol Shimanov: I am proud of my eldest daughter who has graduated from university and is now working for the benefit of Kazakhstan. Also, thanks to the efforts of me and my wife, our youngest daughter has found success as a singer and dancer, winning a number of competitions.

Kanat Umarov: As part of the celebration of the 120th anniversary of Kazakhstan oil in Atyrau, I took part in an awards ceremony and was extremely honoured to receive a Kazakhstan Certificate of Merit personally from Kazakhstan President, Kassym-Zhomart Kemelievich Tokayev.

THE LEGENDARY BIBIGUL TULEGENOVA IS 90!

Bibigul Tulegenova, the “Kazakh canary”, who has been sharing the gift of her amazing voice with admirers of the arts for over 60 years, is celebrating her 90th birthday! Bibigul Tulegenova has earned many titles and honours, for example she was the last person in the history of the USSR to be given the highest award of excellence - “Hero of Socialist Labour”, she is a People’s Artist of the USSR and KazSSR, USSR State Prize Winner, an academic, but most importantly she is truly respected and loved by the people.

Owner of the glorious coloratura soprano Bibigul Akhmetovna still occasionally performs in concerts, and she is still the only coloratura soprano to do that at her age, and she continues to make an invaluable contribution to the development of the arts in Kazakhstan. For example, the B.Tulegenova International Vocalists’ Competition alone has helped dozens of talented Kazakhstan singers get a start in life. Some of the winners, such as Sundet Baigozhin, Medet Chotobayev and Natalya Mizyuk are all sought after singers in Italy, France, Switzerland and Austria. Bibigul Akhmetovna has trained many generations of brilliant musicians, including Kazakhstan pop and opera singer Tolkyn Zabirova, Opera and Ballet Theatre Soloist Dina Khamzina and Alfiya Karimova, who for many was the real surprise at the III B.Tulegenova International Vocalists’ Competition.

PetroKazakhstan has been supporting the B.Tulegenova International Vocalists’ Competition since 2007. The competition focuses on the aesthetic education of the younger generation and popularising classical and folk music, and creates opportunities for recognising young talent and raising the prestige of the classic arts. PetroKazakhstan and Bibigul Akhmetovna have worked together to launch a number of other projects, such as the “Nauryz with Bibigul Tulegenova” concert, I.Serkebayeva’s book “Bibigul Tulegenova: Love, Hope and Believe” - the first book in which the signer reminisces about her life and artistic journey, and the release of the discs «Beloved songs» and «River of life» with a collection of the legendary singer’s works.

Despite her hard life, full of losses - Bibigul Tulegenova lived through World War Two, lost her father early to repression and was forced to start working while she was still a child, taking on a physically difficult job at the Semipalatinsk meat factory - she has come through with dignity. In one of her interviews, she reminisced, saying, “Dad always said to mum that his daughter would become a famous artiste!” And for over half of a century, her audiences have enjoyed her wonderful opera voice, marvelled at the energy and optimism with which she goes through life, treating her as a real example for many.

To the question about the secret of her success, Bibigul Tulegenova answered, “I think you need to love the people you’re working for - the audience always feels love’s energy. It’s no secret that the artistic person’s journey is not simple. But difficulties have only pushed me on, and I don’t know how to say “I can’t” or “I don’t know”. There’s no greater joy than being popular among various generations of listeners - from people of my age down to younger generations. That’s when all my difficulties disappear!”

In congratulating the great friend of PetroKazakhstan, dear Bibigul Akhmetovna, with this wonderful date, which coincides with Kazakhstan Independence Day, we would like to thank her for her priceless contribution

to the cultural inheritance of Kazakhstan, for educating a worthy generation of followers, and wish her health and many more years of life!

Awards and titles

People’s Artist of the Kazakh SSR (1959); People’s Artist of the USSR (1967); USSR State Prize (1970); K.Baiseitova Kazakh SSR State Prize (1966); Two Orders of Lenin (1976 and 1991); the Red Banner of Labour (1959); Hero of Socialist Labour (1991) and the Otan Order (2000).

Bibigul Akhmetovna Tulegenova was born on 16 December 1929 in Semipalatinsk. She is a Soviet-Kazakh opera singer (coloratura soprano), a soloist of the Abay Kazakh State Academic Opera and Ballet Theatre, and a professor. During her career, she has enraptured audiences in 40 countries of the world, sang with the best orchestras and most renowned conductors. She has performed not only works from the classical repertoire, but some of the best examples of Kazakh music, promoting it in a great number of countries.

NORTH-CASPIAN PROJECT

The Kashagan deposit displays a number of exceptional characteristics. It is one of the largest global oil field discoveries of the last few decades, the first offshore oil and gas field in Kazakhstan, one of the country's largest investment projects and one of the most complex in engineering terms.

The current operator of the North-Caspian Project, the first major project developing offshore oil and gas fields in Kazakhstan, is the North Caspian Operating Company N.V. (NCOC), a consortium of seven major international energy companies, KazMunaiGas, Eni, Shell, ExxonMobil, Total, CNPC and Inpex. The project includes the Kashagan, Kairan, Aktoty and South-West Kashagan fields.

There are a number of key Kashagan development dates, such as July 2000, when hydrocarbons were discovered after drilling the first East Kashagan-1 test well; June 2002, when the Kashagan Commercial Opening was announced and December 2004 when the first Kashagan Development Plan and Budget were presented.

Since the very beginning, the North-Caspian Project Operator - NCOC - has faced a number of unique technical issues and difficult field development conditions such as the shelf zone, and an unfavourable combination of shallow water and ice (for approximately five months a year), which complicate construction work, production operations and logistics. And there are temperature shifts from -40°C in winter to +40°C in summer to contend with, the region's eco-sensitivity, deposit depth, the extreme formation pressure, and high hydrogen sulphide and carbon dioxide content.

When the Kazakhstan Government officially announced the start of commercial oil production at Kashagan in September 2016, NCOC began to ramp up volume, all the while observing safety concerns. The first million tonnes of oil were exported at the start of 2017 through the Caspian Pipeline Consortium system, with each shareholder taking responsibility for the transportation and sale of its share of production.

NCOC is currently working on Kashagan field development Stage I, already achieving production of 380 000 barrels per day. In April-May 2019, NCOC fully suspended production for major repair work at the Bolashak plant and on D Island, completing the work 10 days ahead

of schedule, in compliance with all safety and quality priorities.

Given the scale of NCOC's offshore and onshore production facilities, ensuring work and employee safety has been no easy task. It has also faced logistical difficulties, not least the level of the Caspian Sea. However, none of them, nor the strong winds and sharp temperature fluctuations were able to stop NCOC employees from achieving their goals and tasks.

NCOC has prioritised the prevention of oil spills through its risk management strategy. As part of this initiative, NCOC has embraced modern and innovative technology, and is performing testing work and extensive instruction in conjunction with representatives from the relevant state authorities.

The North Caspian environment is astounding, but also extremely vulnerable, which is why NCOC has developed a plan to preserve North-Caspian biodiversity, which involves carrying out marine ecological research in the Caspian four times a year (once a season). The research covers flora and fauna, bottom species, soil and air quality so as to obtain a clearer picture of species and population changes in the region. Preservation of fish resources in the northern section of the Caspian has been one of NCOC's environmental priorities, and many years of hard work are beginning to bear fruit. Analysis of year-round monitoring clearly shows that there have been no serious ecological changes

About the field

The giant Kashagan field is located in the northern section of the Caspian Sea, 80 km from Atyrau in the shelf zone, where water depth is no more than 4 m. The field collector is more than 4 km under the sea bed and contains approximately 13 billion barrels or 2 billion tonnes of oil.

The offshore Aktoty, Kairan and South-West Kashagan fields were opened in 2003 following the opening of Kashagan.

linked to the creation of man-made Kashagan facilities.

The Kashagan field development Stage I operating cycle lasts a number of decades, during which time Kazakhstan will earn billions of US Dollars from taxes and production sharing. Likewise, the North-Caspian Project, as the largest direct overseas investment project in Kazakhstan, has had a powerful stimulatory effect on the national economy by providing jobs for Kazakhstan nationals and allowing local companies to develop.

NCOC contributes to the education and vocational training of local staff and expands opportunities for local companies. Currently, Kazakhstan nationals account for approximately 80% of managers, 95% of engineers and 100% of workers and

Даралындағы жұмысшылар / Работники на острове Д / Workers on D Island

Major offshore fields across the world

North/South Pars is the largest supergiant oil and gas field in the world, and is located in the central section of the Persian Gulf in the territorial waters of Qatar (North) and Iran (South Pars). Total reserves are estimated at 28 trillion m³ of gas and 7 billion tonnes of oil (45 billion barrels).

Ghawar is a giant oil and gas field in Saudi Arabia in the Persian Gulf. Proven and recoverable oil reserves are approximately 8.1-9.6 billion tonnes. It is the largest oil field under development in the world and the most closed, with all details and data kept confidential by Saudi Aramco and the Saudi Government.

Zakum is a Persian Gulf supergiant oil field in the UAE. Its reserves have been estimated at 9.2 billion tonnes.

The Bolivar Coastal Fields make up a group of oil fields in Venezuela. Reserves have been estimated at 8.3 billion tonnes.

Даралы / Остров Д / D Island

auxiliary positions in NCOC. Furthermore, in the first half of 2019 alone, local goods, work and services accounted for 290 million USD or 48.4% of total NCOC costs, which since 2004 have reached in excess of 14.4 billion USD.

Since 1998, the consortium has been well known for its socially-focused activities in Atyrau and Mangistau Oblasts, building roads, gas pipelines, houses, schools, kindergartens and hospitals. It has completed over 200 projects worth in excess of 660 million USD. Every year,

NCOC allocates 1.5 million USD split equally between two oblasts to support health, education, sport and culture. As of today, the total amount of NCOC Sponsorship and Donations reaches over 20 million USD for Atyrau and Mangystau oblasts.

Since its first days, NCOC has stayed true to its vision to be recognized in Kazakhstan and internationally for its safety performance, environmental leadership, business excellence and employee satisfaction.

«Болашақ» зауыты / Завод «Болашақ» / Bolashak plant

THE PETROKAZAKHSTAN TEAM "ARYS, WE ARE WITH YOU!"

The disaster that took place in Arys has brought the entire Kazakhstan nation together. Under the aegis of the nationwide campaign, "Arys, we are with you!", organisations and caring people took it upon themselves to transfer one day's salary and send humanitarian aid to the victims of the Arys disaster.

The tragedy also touched people's hearts across PetroKazakhstan. Kumkol field Senior Support Specialist Nurzhan Baizhigitov addressed PKKR management with an initiative to ask every employee to transfer one day's salary in support of the Arys victims; and as a result we managed to collect almost 2.2 million tenge!

On 19 July, a group from the company travelled to the site of the tragedy in Arys, which for the purposes of the aid campaign had been divided into 17 sectors, with one oblast responsible for each sector. Sector №6, which had been assigned to Kyzylorda Oblast, was home to 283 houses and over 1,500 people. After discussing the task at hand with officials, a decision was taken to provide help within the framework of the national "Road to School" campaign. And on 15 August, an initiative group headed by N.Baizhigitov, together with A.Sultangereyeva, A.Taigunov, A.Shakirova,

M.Aushen, A.Zhanbekeyev, E.Askar and A.Dosmaganbetov, travelled to Arys. In front of the local mosque, representatives from the town's education department, Nur Otan party and PKKR organised the "Road to School" campaign, as a result of which 165 initial class pupils from 119 families received school uniforms. The children's eyes shone with joy and their parents thanked everyone for the help.

PetroKazakhstan Oil Products employees also took part in the "Arys, we are together" campaign. As the victims' dislocation centre was in Shymkent, nobody at PKOP was left out. Everyone, from senior managers to specialists and union members helped the Arys victims. Help was given to evacuate Arys residents - from Saryagash to Shymkent. To do that KMG and PKOP Chairman of the Council of Young Specialists Lesbek Sadibek managed to put together a team in two hours that, with the help of company management, organised the transportation of 60 people to Shymkent, their placement in a school building, as well as food and other necessary aid.

In addition, PKOP and Almaty PKOSI branch employees also donated their own funds to the cause. Their money was used

to buy essential items for the victims, such as food, personal care products, bedding, clothes and others.

"This tragedy has shown the human side, solidary and readiness of Kazakhstan people to help each other in times of difficulty", PKKR employee Nurzhan Baizhigitov noted at "Road to School" campaign. "The PetroKazakhstan team, as well as thousands of other people in Kazakhstan, have all shown great empathy. The PetroKazakhstan team would like to wish happiness, kindness and prosperity to every household and family!"

We would like to thank all our employees and everyone who helped the residents of Arys through this tragedy!

The Arys tragedy

On 24 June at 09:20, the Arys fire department received a call about an explosion in a military zone warehouse, located only about 200 m from the town of Arys in Turkestan Oblast with its 44,000 population. Exploding ammunition and the subsequent shock waves let to the mass destruction of homes and public buildings in the town.

On the same day, a decision was taken to evacuate all 41,000 residents. Reception centres for the victims were set up quickly in neighbouring areas, and food items, clothing and money from across the country were sent to these centres. The whole country came together to help the victims: caring people helped transport Arys residents to safe places, even giving them a roof over their heads, purchased and brought in food and water. Thanks to the efforts of the Kazakhstan public, over one billion tenge was collected to help the Arys victims.

CALENDAR OF EVENTS

July

1 July - PKKR. The “Arai-Sunrise” Children’s Camp hosted the PetroKazakhstan Cycling and Family Relay Marathon for five teams – the family of Gabit Zhakebayev (the “Sunkar” team), the family of Sabit Sultan (the “Premier League” team), the family of Gabit Nurkozhayev (the “Nur IT” team), the family of Adilzhan Moldabekov (the “Alem” team) and the family of Aizhan Tolybekova (the “Three A” team). In the cycle race, the “Premier League” team took first place, while in the relay race first place went to the “Nur IT” team.

6 July - the PKKR beach volleyball team of A.Zhunusov and R.Dosmaganbetov came 3rd in a beach volleyball competition for young employees organised by the Oblast Office for Student and Young Employees” on the “Syr Samaly” city beach.

30 July - PKOP. A meeting was chaired by KMG Deputy Chair of the Board for Oil Refining and Marketing D.Tiyessov.

August

14 August - PKOP supported an appeal from the Minister for Ecology, Geology and Natural Resources, M.Mirzagaliyev and held the refinery territory clean up.

16 August - PKOP management held the reporting meeting on operating results for the first half of 2019 with refinery employees.

22 August - the PetroKazakhstan sport’s complex in Kyzylorda hosted the formal closure of the “PetroKazakhstan-2019 Olympics” for company divisions, dedicated

ПҚКР-дағы «ПетроҚазақстан» спорттық және отбасылық марафонының қатысушылары / Участники спортивно-семейного марафона «ПетроКазakhstan» в ПҚКР / Participants of PetroKazakhstan sporting family marathon in PKKR

to the 120th anniversary of Kazakhstan oil. Competitions were held in chess, table tennis, swimming, athletics, volleyball and mini-football. From 13 July, every weekend, 12 teams from PKKR divisions competed for the title of the best in their field. This first PKKR Olympics is the largest such sporting event in corporate history. The winner of the overall team event was the MRM team, with 2nd place going to the TMG Operating team and third – to the Kumkol Production Shop team.

23 August - as part of the national “Road to School” campaign, two graduates from the sponsored “Shapagat” Centre for Handicapped Children in the Kazaly District of Kyzylorda Oblast received school satchels with stationery and school uniforms. In total, during the “Road to School” campaign implemented together with the municipal education department, over 100 children from large

and underprivileged families were given satchels with school accessories.

26 August - the “Arai-Sunrise” Children’s Camp hosted an awards ceremony for participants in the PKKR annual oblast children’s football cup, which has been held since 1998. Nine teams took part in the competition, with 1st place going to the team from Kyzylorda for the 10th straight year.

27 August - a tour to Kumkol was arranged for the children and relatives of company employees under the aegis of the 120th anniversary of Kazakhstan oil. The participants met with field management and learnt about the “black gold” production process and the life of the oil worker. The tour was initiated by PKKR trade union.

28 August - PKOP took part in the “Road to School” campaign by providing financial

On 24 June, PKOP employees provided humanitarian aid to Arys residents by volunteering to provide the victims with food, clothes and bed linen. 15 August saw PKKR employees travel to Arys to provide assistance. The money collected was used to purchase 165 sets of school uniforms for class 1-3 schoolchildren in the sector assigned to Kyzylorda Oblast. PKOSI employees also took an active role in the “Arys, we are with you!” campaign. You can find more details in the PetroKazakhstan team - “Arys, we are with you!” article.

Арысқұмдағы марапаттау / Награждение на Арысқұме / Awarding at Arysқum

On 22-23 June, Aktau hosted the annual Olympics for KazMunaiGas subsidiary employees. 36 PKOP employees took part, competing in 8 events, chess, swimming, table tennis, arm-wrestling, football, volleyball, basketball and togyz-kumalak. Overall seven companies – Pavlodar Oil Chemistry Refinery, Atyrau Refinery, KMG International, AERO, PKOP, CASPI BITUM and KPI - fielded teams.

On 19-22 August, Shymkent hosted the final part of the KMG Olympics. PKOP's Marzhan Kulekeyeva took first place in the chess competition, while Natalya Kinchina took 3rd place in the 65 kg category armwrestling competition.

The PKOP team also won silver in the football and men's volleyball, as well as bronze in the basketball competition.

М.Күлекеева «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ еншілес ұйымдарының қызметкерлері арасындағы спартакиадада шахматтан бірінші орын алды / М.Күлекеева - первое место по шахматам в Спартакиаде среди сотрудников дочерних организаций АО «НК «КазМұнайГаз» / M.Kulekeyeva - chess winner at Olympics among employees of JSC NC KazMunaiGas subsidiaries

aid to help 89 children from three schools and underprivileged families prepare for school. PKOP employees also benefitted, with each employee with children in classes 1-11 receiving 100 000 tenge.

28 August - In honour of Oil and Gas Workers' Day and the 120th anniversary of Kazakhstan oil, the Bekezhanov Kazakh Musical and Drama Theatre hosted an event that was attended by the Kyzylorda Oblast Akim K.Iskakov, representatives from the Ministry of Energy, KMG management and Kazakhstan oil and gas sector veterans. Outstanding Kyzylorda Oblast oil workers and veterans received oblast certificates of merit and awards from the Ministry of Energy. The event was concluded with a gala concert.

28 August - PKOP held a celebratory event dedicated to the 120th anniversary of Kazakhstan oil and Kazakhstan Oil and Gas Workers' Day. Sector pioneers and refinery pensioners were awarded orders and medals.

September

2 September - the Tokmakambetov House of Culture held a gala event to celebrate the 120th anniversary of the oil and gas sector and reward PKKR's best performing employees. Vice-President for Capital Construction and External Affairs Bolat Kuserbayev, Vice-President Abudurexiti Tuerxun and Trade Union Committee Chair Bakhyt Mukasheva congratulated everyone present with the professional celebration.

Company veterans and top performing employees received anniversary "120 Years of Kazakhstan Oil" medals from the Ministry of Energy and departmental awards from the Ministry of Energy, the KazEnergy Association and oblast Akimat.

4-5 September - the Kumkol and Ayskum fields held gala events to celebrate Oil and Gas Workers' Day and the 120th anniversary of Kazakhstan oil. Production pioneers received anniversary "120 Years of Kazakhstan Oil" medals for their work and contribution to corporate development.

5 September - Atyrau, in the presence of Kazakhstan President K.Tokayev, hosted a gala event to celebrate the 120th anniversary of Kazakhstan oil and hand out state awards to 41 high-performing employees. Three PetroKazakhstan employees were recognised for their contribution to oil and gas sector development. The Medal "for Labor Valor" was given to Amantai Serzhanov, the PKKR Head of Oil and Gas Production. A level three Order of Labor Glory was given to Kudretulla Medetov, Section 100 Category 6 Senior Processing Shop Engineer, PKOP LK-6U, and a Kazakhstan Certificate of Honour was given to Kanat Umarov, Section 400 Category 6 Senior Processing Shop Engineer, PKOP LK-6U. The awards were presented by Kazakhstan President Kassym-Zhomart Tokayev.

5 September - PKOP employees welcomed home their colleagues at Shymkent airport after the latter won 1st places at the "Best in their Profession" competition held in Kazan, Russia. PKOP contestants once again confirmed their professionalism by taking eight prize places.

ПҚҚР қызметкерлерінің Мұнай және газ қызметкерлерінің күніне және Қазақстан мұнайының 120 жылдығына арналған салтанатты жиынысы / Торжественное собрание сотрудников ПҚҚР, посвященное Дню работников нефтегазового комплекса и 120-летию казахстанской нефти / Celebratory meeting for PKKR employees devoted to Oilman's day and 120 anniversary of Kazakhstan oil

Burabike - 2019

On 24-25 August, Borovoye hosted the VI annual charity sporting and music festival "Burabike Fest", which broke all records both for the number of participants and funds donated. This year, approximately 3 500 competitors registered to take part, which is 1 000 more than in the previous year, making Burabike Fest the largest charity event in Kazakhstan in 2019!

Funds from the festival, including competitor registration fees, proceeds from charity auctions and patron and sponsor contributions this year amounted to 300 million tenge. They are traditionally used to provide vital medical equipment to children's hospitals, clinics and maternity hospitals throughout Kazakhstan. Between 2013 and 2018, Burabike Fest collected approximately 700 million tenge for 20 medical institutions. PetroKazakhstan also acted as one of the event sponsors.

This year, festival organisers - the Bulat Utemuratov Fund and the Rixos Borovoe Hotel - updated the festival format, turning it into a two-day event. For the first time, a tent city was set up in the hotel grounds, giving Burabike Fest 2019 the feel of one of a major international open-air festival. Traditionally, cycle races have been over 35 and 70 km, runs - 10 km, and combined with a tennis tournament. A concert was also put on with performances from popular Kazakhstan performers, along with sporting masterclasses and auctions with sport's and art-related lots.

9 September - 11 November - refinery hold its chess, volleyball, table tennis, basketball and mini-football Olympics-2019. The Olympics were devoted to the memory of Bolat Bayetov, PKOP Technical Director, who devoted 35 years to the refinery, event as well as devoted to 120th anniversary of Kazakhstan oil.

October

11 October - the PKKR office hosted a team meeting to celebrate the 30th anniversary of the creation of the PKKR trade union committee. Company management and esteemed guests – Chair of the Kazakhstan Oil and Gas Sector Trade Union "Kazmunaigasprof" S.Kaliyev, Chair of the Regional Association of Trade Unions "Kyzylorda Oblast Trade Union Centre"

Алматы хореографиялық мектебінің директоры Д.Досбатыров «ПетроҚазақстан» Президенті Хуан мырзаға алғыс хат табыс етуде / Директор Алматинского хореографического училища Д.Досбатыров вручает благодарственное письмо Президенту «ПетроКазakhstan» г-ну Хуану / Almaty Choreographic School Director D.Dosbatyrov gives gratitude letter to PetroKazakhstan President Mr. Huang

S.Sermagambetov, Chair of the Kyzylorda Oblast Branch of "Kazmunaigasprof" A.Iskakova – congratulated the team. The event also honoured veterans who had made a contribution to corporate trade union development and presented trade union awards to activists and shop floor members.

12-13 October - PKKR was one of the sponsors of the 80th anniversary of the Ulytau District of Karaganda Oblast.

16 October - PKKR President Mr. Huang Xianxiong and guests from the Chinese Embassy visited the Kumkol field, specifically South-East Kumkol facilities, such as the Kumkol central processing

facility, the South-East Kumkol group unit and mini FWKO, and learnt about the underground repair process for injection well №4026 at South-East Kumkol.

19-20 October - the Eurasia and PetroKazakhstan sport's complexes in Kyzylorda hosted a mini-football competition for eight oil companies to celebrate the 30th anniversary of the creation of the PKKR trade union committee. The winner was the team from JV Kazgermunai, with 2nd place going to the PKKR team and 3rd place to PKOP.

21 October - PKOP launched annual voluntary flu vaccinations for refinery employees.

«ПКОП» ЖШС-ның, «Достойный труд» тәуелсіз кәсіподақ ұйымы және «Химиялық, мунайхимиялық және ілесте өнеркәсіптері жұмысшыларының өнеркәсіптік кәсіподағы» ҚБ филиалы арасында ұжымдық шартқа қол қою / Подписание коллективного договора между ТОО «ПКОП», независимой профсоюзной организацией «Достойный труд» и филиалом ОО «Отраслевой профессиональный союз работников химической, нефтехимической и родственных отраслей промышленности» / The signing of a collective agreement between «PKOP» LLP, «Decent Work» Independent Trade Union Organization and a branch of the Public Association "Industrial Trade Union of Chemical, Petrochemical and Related Industrial Workers"

PetroKazakhstan support of art

Between 28 October and 1 November, a number of creative meetings, concerts and masterclasses of People's Artist of Kazakhstan, State Prize Winner and Kazakhstan pianist Zhaniya Aubakirova were held in the regions of Kazakhstan, with organisational support from the "Classic" Musical Agency and PetroKazakhstan.

The concerts and masterclasses were attended by Ms. Aubakirova's students and colleagues, well-known young pianists and international competition winners, such as G.Kurambayeva, R.Dyusembayeva, M.Maksimov and Y.Kozhagul. During her tour, Zhaniya Aubakirova presented her book "Variations on a theme..." for students, professional teachers and administration at training colleges throughout the country.

22 October - the PKKR volleyball team came third in the "Kazmunaigasprof Cup" for veterans at the Nazarbayev University sport's complex in Nur-Sultan to celebrate the 120th anniversary of Kazakhstan oil. The event was organised by the Kazakhstan Oil and Gas Sector Trade Union.

22 October - PKOP organised a Zhilstroisberbank presentation for its employees on state programmes to help young people buy real estate.

Details of prize winners from the Programme to encourage Near Miss Reporting Promotion Program and Unsafe Conditions/Actions in the PetroKazakhstan group of companies and PetroKazakhstan Oil Products for 2019 Q2

For PKKR, in 2019 Q2, the Employee Rewards Commission took the decision to reward Kumkol CPF Group Manager A.Baibosynov for noticing that after a strong wind, a shop lighting mast had started to lean severely, threatening to fall onto the road, which could have led to a road traffic accident or employee injury. Furthermore, after a number of behavioural safety audits with significant input, the following PKKR employees were rewarded: Senior Foreman N.Suyunov; Transportation Engineer B.Duisenbekova; Field Operation Foreman N.Saduakassov; Senior Mechanised Production Engineer A.Ibrayev; Senior Office E.Shalabayev; Administrator M.Kudaibergenov; Site Foreman K.Uskenbayev and MRM Group Manager A.Menlibai. For PKOP, in 2019 Q2, the Employee Rewards Commission, rewarded Category 6 Electricity Site No. 6 Equipment Electrician I.Ismailov for reporting a medium severity risk.

November

4 November - at a meeting with PKOP employees, Social and Medical Insurance Fund representatives explained issues around the introduction of obligatory medical insurance from 1 January 2020.

6 November - PKOP was visited by a delegation representing chemical and refining companies from the Czech Republic.

13 November - PetroKazakhstan management held a meeting with Seleznyev Almaty Choreographic School (ACS) representatives, which this year celebrates its 85th anniversary. Under its corporate social responsibility programme, the company has been working with ACS for over 10 years. As a token of appreciation for corporate support, PetroKazakhstan

President Mr. Huang received a letter of gratitude and anniversary book.

December

3 December - the signing of a collective agreement between "PKOP" LLP, "Decent Work" Independent Trade Union Organization and a branch of the Public Association "Industrial Trade Union of Chemical, Petrochemical and Related Industrial Workers".

12-16 December - before New Year, PKKR will be supplying food parcels to company pensioners and people handicapped due to work accidents.

26-27 December - Kumkol and KAM fields organised a gala concert for PKKR employees with performances from Kyzylorda stars.

ПҚҚР-дағы Спартакиада / Спартакиада ПҚҚР / PKKR Olympics

www.petrokazakhstan.kz